

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Octrooien!

Een introductie voor het hoger onderwijs

>> Als het gaat om octrooien

Voorwoord

De onderwijsmodule “Octrooien!” is bedoeld voor studenten, docenten en wetenschappelijke medewerkers. Met Octrooien! kunnen zij snel hun weg vinden in octrooidatabanken en octrooidocumenten.

Octrooien van a tot z

Octrooien! is modulair opgebouwd en elk hoofdstuk beschrijft een ander aspect van octrooien. De onderwijsmodule laat in woord en beeld de octrooiverleningsprocedures zien. Het zoeken naar octrooi-informatie komt uitvoerig aan bod. Maar ook de bedrijfskundige en zakelijke aspecten van octrooien komen aan de orde. Daarnaast gaat Octrooien! in op de moderne technieken om octrooi-informatie voor iedereen toegankelijk te maken. Bijvoorbeeld de octrooidatabanken op internet die vrij toegankelijk zijn.

Octrooigilde voor het onderwijs

Voor docenten, opleidingsmanagers en andere medewerkers binnen het (hoger) onderwijs die meer willen gaan doen met octrooien binnen hun opleiding, heeft Octrooicentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, het Octrooigilde in het leven geroepen. Het Octrooigilde houdt haar leden op de hoogte van nieuw onderwijsmateriaal. Tijdens de jaarlijkse masterclass belicht het Octrooigilde interessante ontwikkelingen op octrooigebied.

Meer weten:

www.rvo.nl/octrooien

www.octrooigilde.nl

Inhoud

Voorwoord	II
1. Inleiding	1.1
• <i>Uitgangspunten</i>	1-1
• <i>Opbouw</i>	1-2
• <i>Uw opmerkingen...</i>	1-3
• <i>Verklarende woordenlijst</i>	1-4
2. Intellectuele eigendom	2.1
• <i>We leven in een wereld vol prachtige producten</i>	2-1
• <i>Soorten intellectuele eigendom</i>	2-2
1. <i>Auteursrecht</i>	2-3
2. <i>Industriële eigendom</i>	2-3
A. <i>Octrooirecht</i>	2-4
B. <i>Merkenrecht</i>	2-4
C. <i>Tekeningen- of modelrecht</i>	2-5
D. <i>Handelsnaamrecht</i>	2-6
E. <i>Kwekersrecht</i>	2-6
F. <i>Chipsrecht</i>	2-7
• <i>Publicatie: het openbaar bekend maken</i>	2-8
• <i>Octrooipublicaties: een rijke bron van informatie</i>	2-8
• <i>Schema Eigendomsrechten</i>	2-9
• <i>Verklarende woordenlijst</i>	2-10
3. Octrooibescherming	3.1
• <i>Geografische beschermingsgebieden</i>	3-1
• <i>Nederland</i>	3-1
• <i>Verzoek stand der techniekonderzoek</i>	3-3
• <i>Verlening en publicatie van het octrooi</i>	3-3
• <i>Europa</i>	3-3
• <i>Gemeenschapsoctrooi of unitair octrooi</i>	3-5
• <i>Internationaal</i>	3-6
• <i>Voorrang of prioriteit</i>	3-7
• <i>Instandhouding</i>	3-8
• <i>Aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen</i>	3-8
• <i>Tijdsduur aanvullende beschermingscertificaat</i>	3-10
• <i>Verklarende woordenlijst</i>	3-11
4. Octrooidocumenten	4.1
• <i>Indeling van octrooidocumenten</i>	4-1
• <i>Beschrijving van de uitvinding</i>	4-3
• <i>INID: Internationally agreed Numbers for the Identification of Data</i>	4-5
• <i>Kind codes</i>	4-5
• <i>Status van octrooien</i>	4-6
• <i>Octrooidocumenten</i>	4-7
• <i>Verklarende woordenlijst</i>	4-12

5. Classificatiesystemen voor octrooien	5.1
• De classificatiesystemen voor octrooien	5-1
• Internationale Patent Classificatie (IPC)	5-2
• De Cooperative Patent Classification (CPC)	5-4
• Verklarende woordenlijst	5-5
6. Octrooi-literatuur als informatiebron	6.1
• Online databanken	6-1
• Zoekstrategie	6-2
• Espacenet	6-2
• Welke informatie kunt u uit Espacenet halen?	6-2
• Vier zoekmanieren	6-3
• Stappenplan “zoeken naar een onderwerp” in Espacenet	6-3
• Het Octrooiregister	6-5
• Octrooi-informatie Tour	6-10
• Verklarende woordenlijst	6-11
7. Octrooi-informatie op cd-rom, dvd en internet	7.1
• Depatisnet	7-1
• Amerikaans Octrooibureau	7-2
• World Intellectual Property Organization	7-2
• Werkgemeenschap Octrooiinformatie Nederland (WON)	7-3
• Cd-rom en dvd	7-3
• Abonnementen	7-3
• Verklarende woordenlijst	7-4
8. Zakelijke aspecten van octrooien	8.1
• Octrooien en innovatie	8-1
• Voordelen	8-1
• Octrooien als inspiratiebron tijdens idee- en conceptfase	8-2
• Octrooien als informatiebron tijdens de detailleringsfase van een product	8-3
• Octrooien ter bescherming in de voorbereidingsfase van de marktintroductie	8-4
• Exploitatie van een verleend octrooi	8-4
• Licenties	8-4
• Octrooien met betrekking tot winkelwagens	8-5
• Statistische octrooi-informatie	8-9
• Marktinformatie uit verdeling van herkomst	8-9
• Marktinformatie uit top 10 octrooiaanvragers	8-10
• Marktinformatie uit publicatietrend	8-10
• Kosten van octrooien	8-11
• Verklarende woordenlijst	8-12

9. Octrooibeleid	9.1
1. Waarom octrooi aanvragen?	9-2
1a. Octrooien ter bescherming	9-2
1b. Octrooien ter signalering	9-3
1c. Octrooien als handelsfunctie	9-3
1d. Combinaties	9-4
2. Voor welke landen octrooi aanvragen?	9-4
3. Wanneer moeten welke beslissingen genomen worden?	9-4
3a. Marktintroductie van het product	9-5
3b. Einde van het prioriteitsjaar	9-5
3c. Vertaalkosten bij een Europees octrooi	9-5
3d. Betaling van de jaarlijkse instandhoudingstaksen	9-5
• Licentiecontracten	9-6
• Het Octrooigilde	9-7
• Verklarende woordenlijst	9-8
10. Juridische aspecten van octrooien	10.1
• Juridische aspecten	10-1
• Nietigheid en inbreuk	10-2
• Procedures bij inbreuk	10-3
• Verweer tegen inbreuk	10-3
• Wettelijke adviezen door Octrooicentrum Nederland, onderdeel van RVO.nl	10-4
• Wettelijke adviezen voorafgaand aan een procedure	10-4
• Verklarende woordenlijst	10-5

1. Inleiding

De lesmodule “Octrooien!” is ontwikkeld om het Hoger Onderwijs meer bekendheid te geven aan octrooi-informatie en het gebruik ervan te stimuleren. “Octrooien!” is bedoeld om kennisoverdracht op het gebied van octrooi-informatie, aan zowel docenten als studenten aan universiteiten en hogescholen, te ondersteunen.

Zo kunnen docenten de module “Octrooien!”, waarbij [innovatie](#) en theorie en achtergronden van het intellectuele eigendom centraal staan, gebruiken als basis voor hun lesmateriaal. Studenten kunnen voor het zoeken naar octrooi-informatie gebruik maken van een op de praktijk toegespitste handleiding.

[Uitgangspunten](#)

De [octrooiliteratuur](#) is een van de grootste technische kennisbronnen die er bestaan. Daarom is er meer bewustwording noodzakelijk over het belang van octrooien als onderdeel van de kennisoverdracht.

Om de kennis over [octrooien](#) over te dragen, zijn verschillende uitgangspunten gehanteerd. Voor veel vakken kan het onderwerp “octrooien” eenvoudig worden ingezet als (onderdeel van een) oefening op het gebied van kennis

In veel vakgebieden spelen octrooien een grote rol als het gaat om het innovatieproces. Zo kan octrooiliteratuur worden gebruikt bij het zoeken naar en het opdoen van ideeën en bij het ontwikkelen daarvan. Zie ook [hoofdstuk 8: Zakelijke aspecten van octrooien](#), paragraaf 1: [Octrooien en innovatie](#).

[innovatie](#)

Meer over de verschillende online bronnen over octrooien in [hoofdstuk 6](#)

[octrooiliteratuur](#)

[octrooien](#)

vergaren, overdracht en/of -management. Met als extra voordeel dat het zoeken in octrooi-informatie eenvoudig en goedkoop is.

Technisch uitgangspunt:

- het herkennen van octrooien als bron van informatie en inspiratie;
- het zoeken naar en het gebruik van octrooi-informatie;
- het zich realiseren dat de “stand der techniek”, zoals vastgelegd in octrooien, zeer omvangrijk is;
- het gebruik van octrooi-informatie voorkomt het spreekwoordelijke “het wiel opnieuw uitvinden”;
- de bescherming van uitvindingen door middel van octrooien;
- het stimuleren van een brede blik op techniek.

Bedrijfskundig uitgangspunt:

- het definiëren van octrooi beleid als onderdeel van het bedrijfsbeleid;
- het zich realiseren dat goed octrooi beleid de positie van een bedrijf kan versterken, en andersom dat slecht octrooi beleid de positie van een bedrijf kan ondermijnen;
- het herkennen dat octrooien zowel kansen als bedreigingen betekenen: kansen als het gaat om het beschermen van producten en/of markten; bedreigingen als het bijvoorbeeld gaat om het plegen van inbreuk op octrooien van concurrenten;
- het zich realiseren dat octrooien niet goedkoop zijn, maar dat bij deskundig gebruik de opbrengsten hoger zijn dan de kosten;
- het signaleren dat octrooi-informatie goed inzicht geeft in trends en nieuwe marktontwikkelingen.

Juridisch uitgangspunt:

- het herkennen van de mogelijkheden voor bescherming in eigen land, in Europa en daarbuiten;
- het herkennen van de verschillende instanties die voor bescherming kunnen worden benaderd;
- de betekenis van de rol van octrooigemachtigden.

[gemachtigden](#)
Zie www.octrooi.nl

Opbouw

Elk van de hoofdstukken van “Octrooien!” behandelt zelfstandig een onderwerp. Dit maakt het mogelijk om – al naar gelang waar de interesse naar uitgaat – elk hoofdstuk apart te lezen en in willekeurige volgorde.

De opbouw van “Octrooien!” is globaal te onderscheiden in:

Theorie en achtergrond (hoofdstukken 2 en 3):

- wat is intellectuele eigendom en waarom bestaat het?
- wat is industriële eigendom en welke plaats nemen octrooien daarbij in?
- wat is de rol van Octrooicentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland?
- hoe verlopen de procedures voor octrooiverlening: in Nederland, in Europa en internationaal?

Handleiding voor het zoeken naar octrooi-informatie (hoofdstukken 4, 5, 6 en 7):

- beschrijving van octrooidocumenten en hun kenmerken;
- zoeken naar octrooi-informatie in de elektronische Europese en internationale octrooicollecties;
- octrooi-informatie op internet en cd-rom.

Zakelijke en juridische aspecten van octrooien (hoofdstukken 8, 9 en 10):

- toepassing van octrooi-informatie in het innovatieproces;
- kosten van octrooien;
- octrooibeleid;
- licentiecontracten;
- nietigheid en inbreuk.

Aan de hand van octrooi-informatie wordt bijvoorbeeld onderzocht of een product kan worden beschermd. Is de uitkomst van zo'n onderzoek negatief en wordt besloten het product niet te maken, dan worden vaak dure ontwikkelingskosten bespaard.

Uw opmerkingen...

Heeft u vragen of opmerkingen, neem dan contact met ons op via octrooien@rvo.nl

Verklarende woordenlijst

Gemachtigden

Een octrooigemachtigde is een onafhankelijk, wettelijk bevoegd specialist op het terrein van octrooien, merken en modellen. Hij/zij adviseert over een effectieve bescherming van kennis, producten en ideeën, treedt op namens een opdrachtgever, en verzorgt de procedures voor het verkrijgen en in stand houden van de gewenste bescherming. Deze procedures omvatten het opstellen van de octrooiaanvraag tot en met eventuele problemen met betrekking tot handhaving van de octrooibescherming.

→ [Gemachtigden](#)

Innovatie

Innovatie betekent: vernieuwing. Vernieuwing bijvoorbeeld van producten, diensten en bedrijfsprocessen. De module “Octrooien!” beperkt zich tot innovaties van producten en processen die octrooieerbaar zijn. Waar van belang wordt summier ingegaan op andere eigendomsrechten die binnen innovatie een rol kunnen spelen.

→ [Innovatie](#)

Octrooien

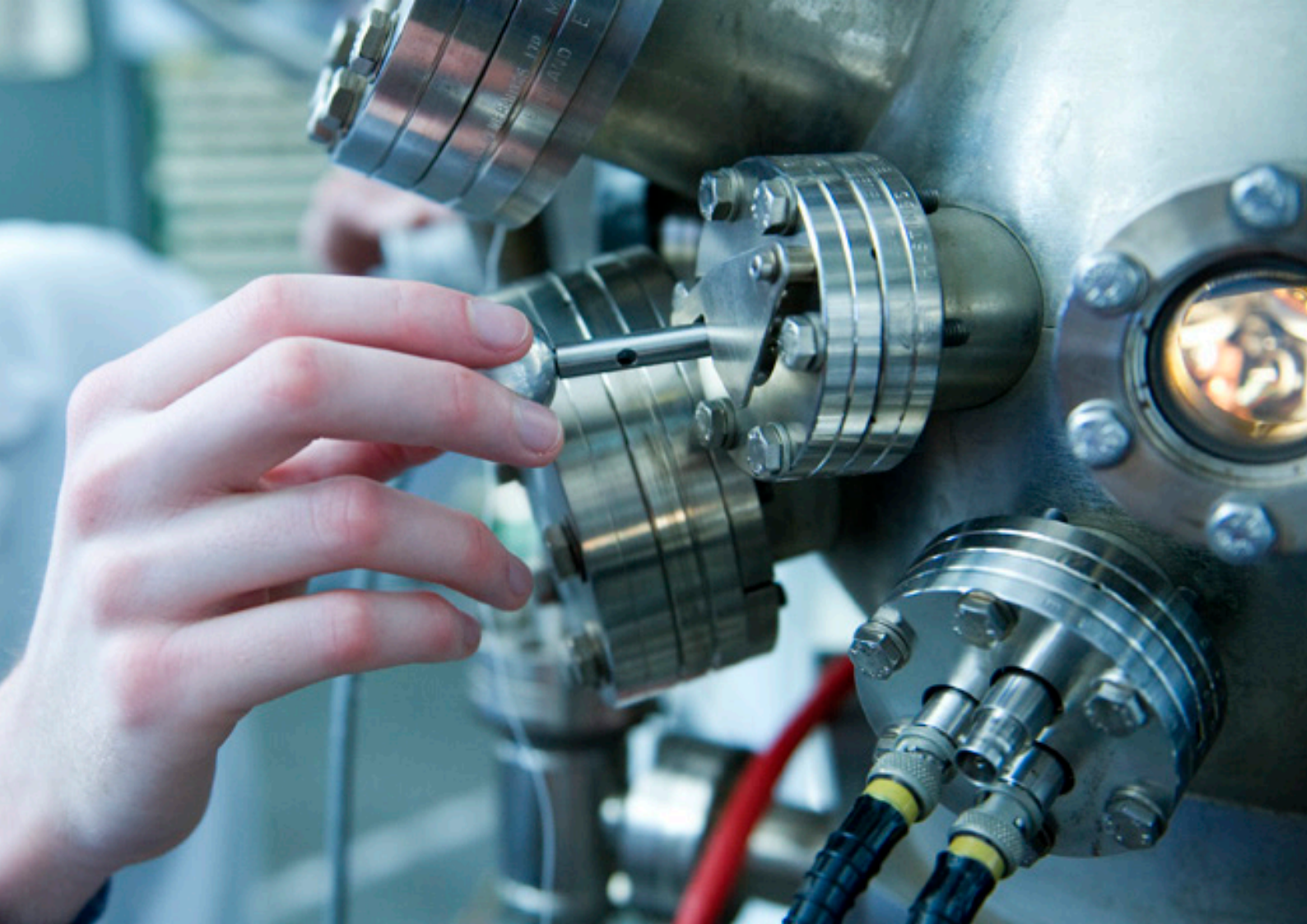
Een octrooi is een uitsluitend recht op een uitvinding waarmee men een ander kan verbieden de uitvinding commercieel toe te passen in een bepaald rechtsgebied.

→ [Octrooien](#)

Octrooiliteratuur

Octrooien dienen een tweeledig doel. Een octrooi biedt bescherming aan het product of het proces van de octrooiaanvrager en biedt derden de mogelijkheid zich daarvan op de hoogte te stellen. Om die reden wordt elke octrooiaanvraag gepubliceerd. Alle octrooi-publicaties vormen samen de octrooiliteratuur, of octrooi-informatie. Deze kan worden geraadpleegd om kennis te nemen van nieuwe producten, processen of technieken.

→ [Octrooiliteratuur](#)

2. Intellectuele eigendom

We leven in een wereld vol prachtige producten

We staan er nauwelijks meer bij stil, zo gewoon vinden we elektrisch licht; stromend, schoon water uit de kraan; centrale verwarming... We luisteren naar de radio, kijken televisie, telefoneren even makkelijk met de burens als met de andere kant van de wereld, met een vaste telefoon of met een gsm. We downloaden muziek en films van het internet die we afspelen met mp3-spelers, iPods en dvd-spelers. We verplaatsen ons met fietsen, scooters, auto's, treinen, schepen, vliegtuigen. In kantoren nemen we de lift naar onze werkplek. Daar communiceren we met collega's en derden met behulp van computers, laptops en PDA-systemen. We zitten op instelbare stoelen aan in hoogte verstelbare bureaus. Onze boodschappen rekenen we af met een chipkaart. Geld halen we uit een automaat in de muur...

Iedere dag opnieuw gebruiken we al deze producten. We ervaren dit als vanzelfsprekend. Even vanzelfsprekend vinden we het dat deze producten telkens beter worden. Functioneler, mooier, veiliger, goedkoper, enzovoort. Dit alles is het gevolg van inventiviteit.

En we verbazen ons niet over alle nieuwe producten die het resultaat zijn van creativiteit. Deze creativiteit uit zich ook op een heel ander vlak.

Dit hoofdstuk behandelt:

- het begrip "intellectuele eigendom"
- de twee hoofdsorten intellectuele eigendom: auteursrecht en industriële eigendom
- de onderverdeling van industriële eigendom
- het belang van publicatie van intellectuele eigendomsrechten
- het gebruik van openbaar toegankelijke informatie over intellectuele eigendomsrechten

Kunstenaars, componisten, schrijvers verrassen ons voortdurend met hun artistieke producten. Deze producten vertegenwoordigen zaken die immaterieel zijn.

We houden van de kleuren in een schilderij, de melodie van een muziekstuk, de bewegingen in een ballet, de gedachtenwereld van een romanpersonage, het drama in een toneelstuk, de geur van een bloem...

Nieuwe, inventieve en verrassende producten zijn de geesteskinders – het eigendom – van hun makers. De wetgever heeft dit onderkend en besloten hiervoor een speciaal soort eigendomsrecht in het leven te roepen: het intellectuele eigendomsrecht.

Dit houdt in: het recht om als enige de vruchten van een intellectuele prestatie te plukken. Dat wil zeggen dat een houder van een intellectueel eigendomsrecht op bijvoorbeeld een uitvinding, iemand anders kan verbieden deze toe te passen.

Door deze wetgeving worden anderen mede gestimuleerd innovatief te zijn.

Voorbeeld

Een beschermd product mag niet worden nagemaakt. Zou dat wel worden gedaan, dan wordt er inbreuk gemaakt op de intellectuele eigendom van iemand anders. Wie toch een vergelijkbaar product wil maken, kan dat alleen doen door zelf iets nieuws te bedenken. Dat eigen idee geeft weer recht op bescherming. Wie een nieuw product wil laten ontwikkelen, kan inspiratie opdoen door openbare, gepubliceerde informatie over bestaande, beschermde producten te raadplegen.

Soorten intellectuele eigendom

De intellectuele eigendom wordt onderverdeeld in twee hoofdsoorten:

1. auteursrecht
2. industriële eigendom

Deze onderverdeling stamt uit het einde van de 19e eeuw. De gedachte hierbij is dat auteursrecht het werk van kunstenaars en wetenschappers beschermt en dat andere rechten betrekking hebben op industriële belangen.

Intellectuele Eigendom

1. Auteursrecht	2. Industriële eigendom
	A. Octrooirecht
	B. Merkenrecht
	C. Tekeningen- of modelrecht
	D. Handelsnaamrecht
	E. Kwekersrecht
	F. Chipsrecht

De geur van een parfum kan in aanmerking komen voor auteursrecht. Daarvoor moet een geur wel origineel zijn. Dat is de uitkomst van een rechtszaak tussen twee parfumproducenten. Lancôme spande in 2002 een rechtszaak aan tegen concurrent Kecofa. Het parfum Female Treasure van Kecofa zou te veel lijken op Trésor van Lancôme. De rechter heeft bepaald dat Kecofa inbreuk maakte op de auteursrechten van Lancôme.

Bron: Elsevier, juni 2006

Tip voor docenten!

De presentatie "Soorten rechten, Octrooien is één intellectueel eigendomsrecht" is in pdf-format beschikbaar op www.rvo.nl/octrooien download "presentaties". Docenten die hieraan een les willen besteden, kunnen contact opnemen met Alfons Laudy, octrooiadviseur van Octrooicentrum Nederland. alfons.laudy@rvo.nl

Een overzicht van intellectuele eigendomsrechten met overeenkomsten en verschillen staat aan het einde van dit hoofdstuk.

1. Auteursrecht

Het auteursrecht – vastgelegd in de Auteurswet van 1912 – beschermt ieder “oorspronkelijk” werk in de breedste zin van het woord. Meestal gaat het om kunstzinnige producten als schilder- en beeldhouwkunst, muziek en literatuur. Maar ook wetenschappelijk werk als software kan door auteursrecht beschermd worden. Andere voorbeelden zijn: gebruiksaanwijzingen, brochures, video’s en ander promotiemateriaal, foto’s, sieraden, tekeningen, schaalmodellen en bouwwerken. Het auteursrecht komt toe aan de maker of aan diens erfgenamen, tot 70 jaar na haar of zijn overlijden. Over auteursrecht bestaat echter pas zekerheid na een uitspraak door de rechter.

© = *copyright*

Iedereen is vrij het copyrightteken © te gebruiken om auteursrecht te claimen, alhoewel dit in Nederland niet noodzakelijk is voor een “origineel werk”. Maar ook hier geldt dat men er pas zekerheid over het auteursrecht aan kan ontlenen als de rechter een uitspraak heeft gedaan. Aan het auteursrecht zijn geen kosten verbonden en de bescherming geldt wereldwijd.

Bij auteursrechtelijk beschermde werken is vaak de naam van de maker vermeld. Zo is bij boeken de naam van de schrijver bekend. Schilderijen worden gesigneerd. Bij muziek wordt bijvoorbeeld de naam van de componist vermeld.

Tegenwoordig zijn met auteursrecht ook vaak commerciële aspecten gemoeid en weegt het onderscheid tussen auteursrecht en industriële eigendomsrechten minder zwaar.

Een belangrijk verschil tussen een auteursrecht en industrieel eigendomsrecht is de manier waarop ze tot stand komen:

- een auteursrecht ontstaat “automatisch” door het creëren van een werk;
- een industrieel eigendomsrecht moet aangevraagd worden en wordt vervolgens wel of niet verleend.

2. Industriële eigendom

De zes belangrijkste industriële eigendomsrechten zijn:

- A. Octrooirecht
- B. Merkenrecht
- C. Tekeningen- of modellenrecht
- D. Handelsnaamrecht
- E. Kwekersrecht
- F. Chipsrecht

[oorspronkelijk](#)

[Meer over auteursrecht op de websites van: Stichting Auteursrecht: \[www.auteursrecht.nl\]\(http://www.auteursrecht.nl\)](#)

[Centrum voor Dienstverlening Auteurs- en aanverwante Rechten: \[www.cedar.nl\]\(http://www.cedar.nl\)](#)

[Auteursrecht blijft 70 jaar na het overlijden van de maker geldig.](#)

[Bij auteursrecht is naamsvermelding niet per se noodzakelijk. Ook zonder naamsvermelding ligt het auteursrecht bij de maker van de oorspronkelijke werken.](#)

Uitzondering:

[Door het voeren van een handelsnaam is deze automatisch beschermd. Voor een handelsnaam hoeft dus geen industrieel eigendomsrecht te worden aangevraagd.](#)

A. Octrooirecht

Het octrooirecht beschermt uitvindingen: technische oplossingen voor een technisch probleem. Een uitvinding kan zijn:

- een product, in de terminologie van het octrooirecht een “voortbrengsel”, of;
- een proces, in de terminologie van het octrooirecht een werkwijze om tot een product te komen.

Een uitvinding is octrooieerbaar als deze voldoet aan vereisten van:

- nieuwheid;
- inventiviteit;
- industriële toepasbaarheid.

De eerste eis betekent dat het product of proces niet tot de huidige “stand der techniek” behoort.

De tweede eis betekent dat het product of proces een verrassende, niet voor de hand liggende oplossing is. Dat wil zeggen: de uitvinding is geen logische, door iedereen te bedenken toepassing van bestaande oplossingen.

De derde eis betekent dat theorieën, wiskundige methoden, dienstverlening, etcetera niet geoctrooieerd kunnen worden.

Het recht op een octrooi wordt voor maximaal 20 jaar verleend.

B. Merkenrecht

De Merken- en modellenwet van de Benelux is komen te vervallen en per 1 september 2006 vervangen door het Benelux-verdrag inzake de Intellectuele Eigendom.

Het merkenrecht wordt in Nederland op twee manieren verkregen:

- Voor België, Nederland en Luxemburg (Benelux) via één depot bij het Benelux Office for the Intellectual Property (het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP)) in Den Haag;
- Voor de hele EU via één depot bij het Office for the Harmonisation in the Internal Market (OHIM) in Alicante (Spanje).

Het merkenrecht beschermt de tekens (merken) voor producten of diensten waarmee de ene onderneming zich van een andere onderscheidt.

Deze tekens kunnen zijn:

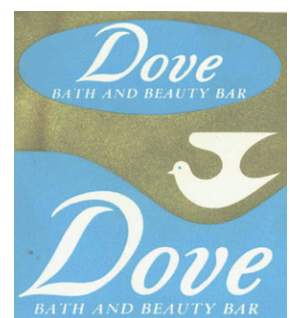
- een woord;
- een beeld;
- een combinatie van een woord en een beeld;
- een vorm;
- een geluid.

Een teken moet voldoen aan de volgende eisen:

- het mag geen inbreuk maken op een ouder merk van een ander;
- het moet onderscheidend vermogen hebben;
- het mag niet in strijd zijn met de goede zeden en de openbare orde;

Rijksoctrooiwet (ROW) 1995, Artikel 4, Lid 2: “De stand der techniek wordt gevormd door al hetgeen voor de dag van indiening van de octrooiaanvraag openbaar toegankelijk is gemaakt door een schriftelijke of mondelinge beschrijving, door toepassing of op enige andere wijze.”

Het merk “Dove” bestaat zowel voor chocolade als voor zeep. Hier dreigt geen verwarring, omdat het om twee verschillende producten gaat.

- het mag niet misleidend zijn;
- het mag niet bestaan uit vlaggen, wapens en andere staatselementen.

De eerste eis betekent dat een teken wat betreft woord en beeld niet op een ander, bestaand merk voor een zelfde soort product mag lijken, om verwarring te voorkomen. Bijvoorbeeld: “Lankome” voor een parfum zou strijdig kunnen zijn met het bestaande merk “Lancôme”.

De tweede eis betekent dat bijvoorbeeld “schenkstroop” niet op merkbescherming kan rekenen. De consument herkent een dergelijke benaming niet als merk, maar ziet deze als een aanduiding van het soort product of dienst. De ene ondernemer kan dus de andere ondernemer niet beletten schenkstroop te gebruiken voor een soortgelijk product.

Van de derde eis zijn geen concrete voorbeelden bekend in de jurisprudentie.

De vierde eis betekent dat bijvoorbeeld een afbeelding van een koe als merk voor plantaardige margarine niet kan worden geregistreerd en dus niet op merkenbescherming kan rekenen.

De vijfde eis houdt in dat een merk niet op officiële vlaggen, wapens of emblemen mag lijken of dat een vlag, wapen of embleem in het merk is verwerkt.

Het recht op een merk is niet beperkt in de tijd.

C. Tekeningen- of modellenrecht

De Merken- en modellenwet van de Benelux is komen te vervallen en per 1 september 2006 vervangen door het Benelux-verdrag inzake de Intellectuele Eigendom.

Het modellenrecht wordt in Nederland op twee manieren verkregen:

- Voor België, Nederland en Luxemburg (Benelux) via één depot bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) in Den Haag;
- Voor de hele EU via één depot bij het Office for the Harmonisation in the Internal Market (OHIM) in Alicante (Spanje).

Het tekeningen- of modellenrecht beschermt de uiterlijke vorm van een product

als deze voldoet aan de volgende eisen:

- het moet op industriële of ambachtelijke wijze vervaardigd zijn;
- nieuwheid;
- de vorm mag niet bepaald zijn door de techniek.

Een tekening of model wordt als nieuw beschouwd als er voor twee belangrijke data geen identieke tekening of identiek model voor het publiek beschikbaar is. Deze data zijn:

1. de datum dat het depot is ingediend;
2. de zogeheten datum van voorrang of prioriteit (zie hoofdstuk 3 over octrooibeschermt).

Tekeningen of modellen worden geacht identiek te zijn als de kenmerken ervan slechts in onbelangrijke details verschillen.

Vormmerk

De vorm van een product en de vorm van een verpakking kunnen ook merken zijn. Producenten van parfums kunnen naast de naam van het parfum en het beeldmerk ook de vorm van een parfumsflesje (verpakking van de parfum) beschermen via het merkenrecht.

Model “Pacific” van Grosfillex Model “Windsor Club” van Hartman

“...Het ‘nieuwe’ aan de ‘Pacific’ zou kunnen zijn de vormgeving van de poten en de daaruit voortvloeiende stapelbaarheid van de stoel, doch deze vormgeving is noodzakelijk voor het verkrijgen van een technisch effect en derhalve uitgesloten van de bescherming uit hoofde van de BTMW.”

Bron: Intellectuele eigendom & reclamerecht. Afl. 4 1991 (jrg. 7). (BTMW: Beneluxwet inzake Bescherming van Tekeningen of Modellen)

De derde eis voorkomt dat een techniek via een uiterlijke vorm beschermd kan worden. Technische eigenschappen van een product zijn voor de modellenwet niet relevant, omdat technische oplossingen voor een technisch probleem door het octrooirecht worden beschermd.

Onder “tekeningen” worden tweedimensionale vormen verstaan, bijvoorbeeld textieldessins. Onder “modellen” worden driedimensionale vormen verstaan, bijvoorbeeld meubels, kleding enzovoort.

Het recht op een tekening of model kan samengaan met een auteursrecht voor hetzelfde voorwerp. Het recht op een tekening of model wordt voor maximaal 25 jaar verleend.

Europees modellenrecht

Modelbescherming die geldig is in de hele EU kan via het OHIM worden aangevraagd. Er zijn binnen de EU twee mogelijkheden om dit recht te krijgen.

1. Het geregistreerde recht met een maximum geldigheidstermijn van 25 jaar.
2. Het ongeregistreerde recht met een maximum geldigheidstermijn van 3 jaar.

De ingangsdatum van het ongeregistreerde recht is de datum waarop het product voor het eerst voor het publiek ter beschikking is gesteld. Dit moet op een zodanige wijze gebeurd zijn dat bij een normale gang van zaken de ingewijden er kennis van hebben kunnen nemen. De begindatum van het ongeregistreerde Europees modellenrecht zal dus achteraf bewezen moeten worden. De omvang van de bescherming is bij het ongeregistreerde model beperkter. Er is alleen sprake van inbreuk bij bewuste namaak.

D. Handelsnaamrecht

Het handelsnaamrecht beschermt de naam van een onderneming. Voor bescherming van een handelsnaam moet voldaan worden aan de volgende eisen:

- feitelijk gebruik in het economisch verkeer;
- voldoende onderscheidend.

De eerste eis betekent dat een handelsnaam actief gebruikt moet worden.

De tweede eis betekent dat de naam niet op de naam van een andere onderneming – met vergelijkbare activiteiten – mag lijken, om verwarring te voorkomen.

Op grond van dit recht kan een ondernemer zich verzetten tegen een nieuwe naam wanneer deze naam lijkt op de eerste, waardoor verwarring kan ontstaan. Het recht op een handelsnaam is niet beperkt in de tijd.

E. Kwekersrecht

Op 1 februari 2006 is de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 (ZPW 2005) in werking getreden. Deze wet vervangt de Zaaizaad- en plantgoedwet van 1966.

Meer over merken- en modellenrecht op de websites van:

- het Benelux Office for the Intellectual Property (BOIP): www.boip.int
- het OHIM: <http://oami.europa.eu>

Meer over het Europees modellenrecht op de website van het OHIM:

<http://oami.europa.eu>

Kunst- en siervoorwerpen met alleen een decoratieve functie kunnen niet door het tekeningen- of modellenrecht beschermd worden. Deze voorwerpen vallen onder het auteursrecht.

Meer over handelsnaamrecht op de website van de Kamer van Koophandel, wetten en regels: www.kvk.nl

[verwarring](#)

Meer informatie over het kwekersrecht op de website van de Raad voor Plantenrassen: www.plantenrassen.nl

Het kwekersrecht beschermt plantenrassen als deze voldoen aan de volgende eisen:

- nieuwheid;
- onderscheidbaarheid;
- homogeniteit;
- stabiliteit.

De eerste eis betekent dat teeltmateriaal van het desbetreffende ras niet eerder dan 1 jaar voor de aanvraag ter beschikking aan derden gesteld mag zijn in Nederland hetzij niet eerder dan 4 jaren buiten Nederland.

De tweede eis betekent dat het ras goed te onderscheiden moet zijn van vergelijkbare plantenrassen.

De derde eis betekent dat verschillende planten van hetzelfde ras niet van elkaar mogen afwijken.

De vierde eis betekent dat de eigenschappen van opeenvolgende generaties van het ras niet mogen veranderen.

Voorbeeld (nieuwheid)

Een tulpenvariëteit met een nieuwe kleur bloem is een nieuw ras.

Voorbeeld (onderscheidbaarheid)

Appels groeien allemaal aan een appelboom. Maar een Jonagold of Granny Smith is een ander ras dan een Elstar.

Het kwekersrecht voor een ras wordt voor 25 of 30 jaar verleend.

F. Chipsrecht

Het chipsrecht beschermt de topografie (het ontwerp van de lay-out) van halfgeleiderproducten (integrated circuits – IC's), ook wel chips of micro-processors genoemd als deze voldoen aan de eisen:

- oorspronkelijkheid
- gedeponeerd

De eerste eis, "oorspronkelijk", komt overeen met het begrip "oorspronkelijk" bij het auteursrecht.

De tweede eis is bedoeld om ervoor te zorgen dat het recht voor anderen kenbaar is omdat het depot wordt gepubliceerd.

Het chipsrecht wordt voor maximaal 10 jaar verleend na de eerste exploitatie van het product of na het deponeren van de topografie.

*In Nederland zorgt Octrooi-
centrum Nederland, onderdeel
van RVO.nl voor het Chipsrecht*

[deponeren](#)

Publicatie: het openbaar bekend maken

Openbare bekendmaking is een noodzakelijke voorwaarde om een industrieel eigendomsrecht te verwerven. Maar de naam van een octrooihouder staat vrijwel nooit op een product. Toch moeten de industriële eigendomsrechten van de octrooihouder gewaarborgd worden. En op een manier die iedereen te weten kan komen, zodat de octrooihouder zijn rechten kan laten gelden. In Nederland zorgt [Octrooicentrum Nederland](#), onderdeel van RVO.nl, voor de publicatie van Nederlandse octrooien.

Octrooipublicaties kunnen worden geraadpleegd op www.espacenet.nl

[Octrooicentrum Nederland](#)

Zo valt na te gaan of een octrooiaanvraag:

- is gepubliceerd;
- wel of niet is verleend;
- nog wel of niet meer geldig is;
- alleen in Nederland, (delen van) Europa en/of daarbuiten is aangevraagd of verleend.

Octrooipublicaties: een rijke bron van informatie

De verzameling octrooipublicaties bij Octrooicentrum Nederland bevat een schat aan informatie, over de nieuwste technische ontwikkelingen, maar ook over de geschiedenis van de techniek.

Voor technici, productontwikkelaars, marketeers en innovatieve ondernemers betekent het gebruik van octrooi-informatie:

- een stimulerende bron van inspiratie;
- voorkomen dat “het wiel opnieuw wordt uitgevonden”.

Bij het ontwikkelen van een nieuw product is octrooi-onderzoek altijd noodzakelijk. Zo wordt duidelijk of het nieuwe product:

- mogelijk inbreuk maakt op een bestaand octrooi;
- zelf in aanmerking komt voor een octrooi.

Eigendomsrechten

Naam wet	Octrooi- bescherming Rijksoctrooiwet 1995 (ROW95)	Octrooi- bescherming Europees Octrooi Verdrag	Octrooi- bescherming Internationaal Octrooiverdrag (PCT)	Model- bescherming*	Merk- bescherming*	Handelsnaamrecht Handelsnaamwet	Auteursrechtelijke bescherming Auteurswet 1912
Soort IE				Benelux Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom			
Onderwerp en criteria	Een octrooi wordt verleend voor een uitvinding; een product of productieproces. Het is geldig als het voldoet aan de eisen van nieuwheid, inventiviteit en als het uitkomst biedt op het gebied van de nijverheid.	Idem ROW95	Idem ROW95	Onder tekening of model wordt verstaan het uiterlijk van een voortbrengsel. Het model of de tekening moet een eigen karakter hebben en nieuw zijn in Europa. De vormgeving die bepalend is voor het bereiken van een technisch effect, valt buiten de model-bescherming.	Deze wet regelt de bescherming van merken. Daarbij kan het gaan om een woordmerk, al dan niet gekoppeld aan een speciale schrijfwijze, een beeldmerk, of een combinatie van beide. Het merk moet voldoende onderscheidend vermogen bezitten en het mag niet te beschrijvend zijn.	Beschermt de naam van een onderneming. De naam moet gebruikt worden in het economisch verkeer en voldoende onderscheidend zijn.	De auteurswet beschermt werken van letterkunde, kunst en wetenschap, maar ook bijvoorbeeld software. Auteursrecht komt toe aan de maker. Het werk moet in elk geval origineel en oorspronkelijk zijn.
Voorbeelden die meestal kunnen worden beschermd	<ul style="list-style-type: none"> • een nieuw, uniek product • een inventieve productverbetering • een nieuw, inventief productieproces of een werkwijze • een verbetering aan een productieproces 	Idem ROW95	Idem ROW95	<ul style="list-style-type: none"> • een vaas • een stoel • een model van een auto • een dessin 	<ul style="list-style-type: none"> • een woordmerk (de naam Shell) • een beeldmerk (de Shell schelp) <p>Maar ook andere onderscheidende tekens zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de Coca Cola fles • de Odol fles • de kleur blauw van Camping Gaz 	Albert Heijn Bijenkorf	<ul style="list-style-type: none"> • een roman • een kunstwerk • oorspronkelijke vormgeving • gebruiksaanwijzingen • brochures, video's en ander promotie-materiaal • foto's, tekeningen, schaalmodellen • bouwwerken
Duur van het recht	20 jaar na de indiening	20 jaar	n.v.t.	5 jaar; vier maal te verlengen met 5 jaar	10 jaar; onbepikt te verlengen	Onbepikt	Tot 70 jaar na het overlijden van de maker.
Verkrijging van het recht	Na verlening; zekerheid heeft men pas door een gerechtelijke uitspraak.	Na beoordeling aan de hand van de criteria en de verleningsfase.	Volgens nationale procedures.	Na inschrijving	Na inschrijving	Door gebruik in het economisch verkeer; zekerheid door inschrijving in het handelsnaamregister Kamer van Koophandel.	Door creatie kan men aanspraak maken op het recht; zekerheid heeft men pas door een gerechtelijke uitspraak.
Duur procedure voor verkrijging	18 maanden	Circa 3-4 jaar	Na 30 maanden overstap naar nationale/ regionale procedure.	6 maanden	1 week – 6 maanden	Direct door gebruik	Direct
Maximaal beschermingsgebied	Nederland en BES-eilanden	Bij het Europees Octrooi Verdrag aangesloten landen	Bij de PCT aangesloten landen (bijna wereldwijd).	Nederland, België, Luxemburg	Nederland, België, Luxemburg	Nederland	Wereldwijd
Toetsing van inhoudelijke eisen	Nee	Ja	n.v.t.	Nee	Tijdens de registratieprocedure door weigeringsbevoegdheden en oppositie, of achteraf beoordeling bij conflict door een rechter.	Nee	Nee
Nieuweidsonderzoek	Verplicht	Verplicht	Verplicht				
Internet	www.rvo.nl/octrooien	www.european-patent-office.org www.epo.org	www.wipo.int	www.boip.int www.bbie.nl	www.boip.int www.bbie.nl	www.kvk.nl	www.auteursrecht.nl

* Merken en modellen kunnen ook binnen de Europese Unie beschermd worden. Meer informatie hierover vind u op de website www.oami.eu.int.

Verklarende woordenlijst

Deponeren

Indienen van aanvraag om te worden opgenomen in een register. Industriële eigendommen moeten worden gedeponeerd of aangevraagd.

→ [Deponeren](#)

Octrooicentrum Nederland

Octrooicentrum Nederland is onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Octrooicentrum Nederland is dé octrooiverlener van Nederland, geeft voorlichting over het octrooisysteem en behartigt de belangen van Nederland in Europese en modiale organisaties.

→ [Octrooicentrum Nederland](#)

Oorspronkelijk

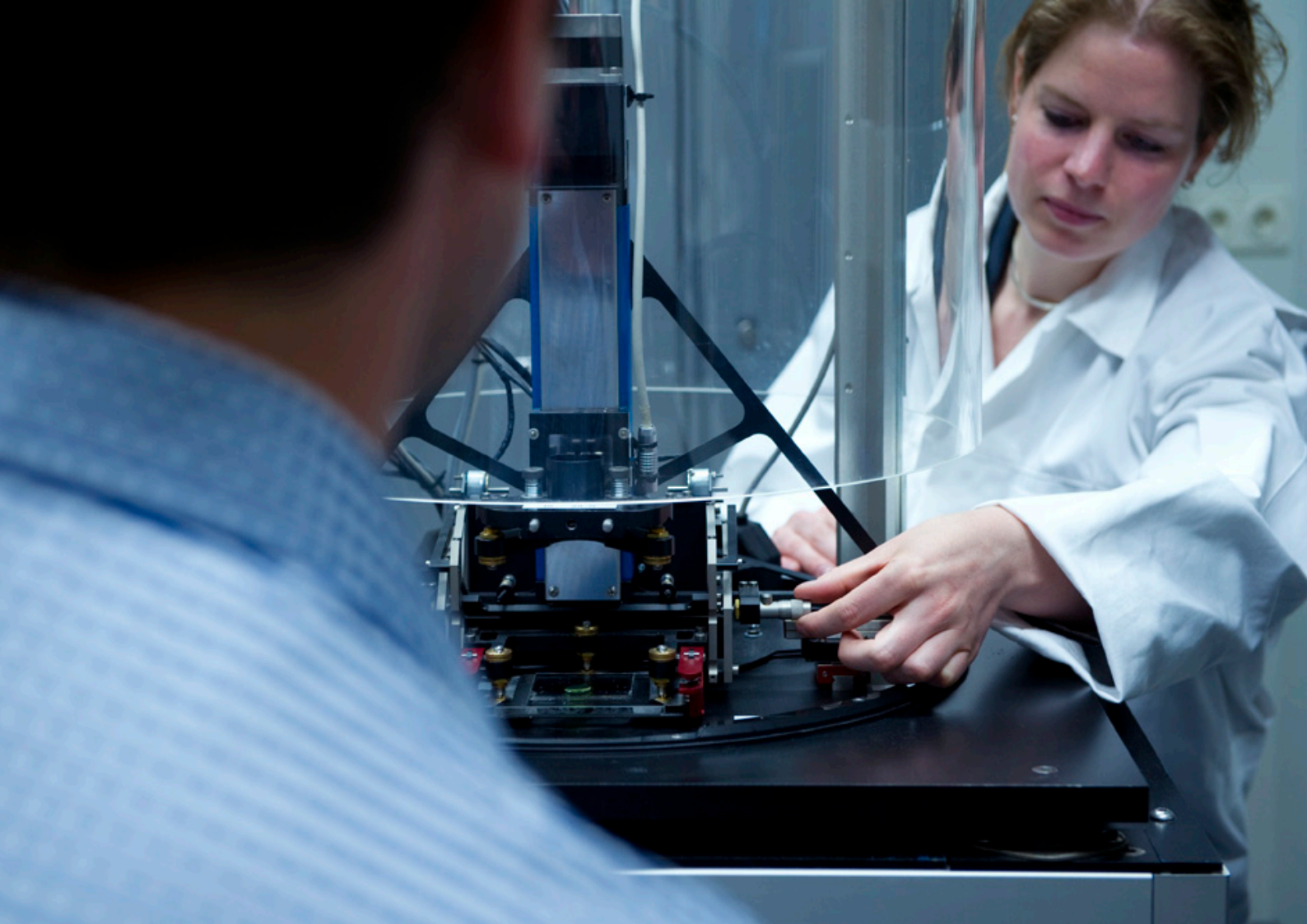
Oorspronkelijk en origineel zijn in het auteursrecht en tekeningen- of modellenrecht belangrijke termen. Om te bepalen of een creatief werk of een inventief product een oorspronkelijk en origineel karakter bezit, wordt de volgende vuistregel gehanteerd: menselijkerwijs moet worden uitgesloten dat twee auteurs tot eenzelfde werk komen (bijvoorbeeld dezelfde compositie of hetzelfde ontwerp voor textiel). Is dit uitgesloten, dan kan worden gesteld dat een werk of een product inderdaad een oorspronkelijk en origineel karakter heeft en zal het auteursrecht of tekeningen- of modellenrecht worden verleend.

→ [Oorspronkelijk](#)

Verwarring

Verwarring is een term uit de wetgeving van het merkenrecht. Als het publiek zou kunnen denken dat een merk van een andere merkhouder is (bijvoorbeeld in het geval van twee logo's die op elkaar lijken), dan kan een rechter beslissen dat er sprake is van verwarring.

→ [Verwarring](#)

3.

Octrooi- bescherming

Geografische beschermingsgebieden

Octrooien kunnen op verschillende manieren aangevraagd worden. Deze verschillen hangen nauw samen met de gebieden waar octrooibeschermt gewenst is. Deze gebieden zijn:

- Nederland;
- Europa;
- internationaal.

Nederland

De Nederlandse octrooiverlening is gebaseerd op de [Rijsoctrooiwet 1995](#) (ROW 1995). Deze is van kracht vanaf 1 april 1995. Een Nederlands octrooi wordt voor 20 jaar aangevraagd bij [Octrooicentrum Nederland](#) in Den Haag, Nederland. Octrooiaanvragen worden tijdens de verleningsprocedure niet getoetst aan de vereisten van:

- nieuwheid;
- inventiviteit;
- industriële toepasbaarheid.

Dit hoofdstuk behandelt:

- de procedures voor octrooiverlening:
 - in Nederland;
 - in Europa;
 - internationaal.
- het Gemeenschapsoctrooi
- de samenhang tussen de verschillende procedures: het prioriteitsjaar.
- aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen.

[Rijsoctrooiwet 1995](#)

[Octrooicentrum Nederland](#)

Dit betekent dat in Nederland een aanvraag bijna altijd tot een octrooi leidt. Alleen wanneer iemand anders het octrooi aanvecht, vindt alsnog toetsing plaats – dus achteraf, na verlening van het octrooi. Dan blijkt of een inmiddels verleend octrooi ook een geldig (d.w.z. “te handhaven”) octrooi is.

Voldoet het octrooi aan de eisen, dan blijft het in stand. Zo niet, dan vervalt het.

In dat geval is nooit sprake geweest van een octrooi.

Procedure

De volledige procedure – van octrooiaanvraag tot publicatie van het octrooi bestaat uit vier fases, namelijk:

- aanvraag;
- verzoek stand der techniekonderzoek;
- nieuwheidsrapport;
- verlening en publicatie van het octrooi.

Procedure: octrooiverlening Nederland via Octrooicentrum Nederland

Aanvraag

De octrooiaanvraag, waarvoor een *standaardformulier* bestaat, moet aan verschillende vormeisen voldoen, onder andere:

- geschreven in het Nederlands;
- paginaformaat A4;
- genummerde pagina's;
- elke vijfde regel genummerd;
- bepaalde witmarges.

Octrooicentrum Nederland, onderdeel van RVO.nl, verstrekt op verzoek informatie over alle vormeisen.

Het standaardformulier voor een octrooiaanvraag dient in het Nederlands te worden ingediend. Alleen de beschrijving van een octrooiaanvraag mag in het Engels worden ingevuld. De aanvrager kan hiermee vertaalkosten besparen als hij binnen een jaar zijn aanvraag in een internationale, Engelstalige octrooiprocedure voortzet.

Voor geneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen bestaat de mogelijkheid om de octrooibeschermt te verlengen. Zie paragraaf [Aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen in dit hoofdstuk](#).

[Standaardformulier octrooiaanvraag](#)

Octrooiaanvragen kunnen op papier of online worden ingediend.

Online indienen is goedkoper dan op papier.

Online indienen kan via het [epoline-systeem van het Europees Octrooibureau \(EOB\)](#).

Op papier indienen kan met het [standaardformulier octrooiaanvraag](#). Een voorbeeld van een beschrijving is te vinden in [hoofdstuk 4](#).

Verzoek onderzoek naar de stand van de techniek

Bij de aanvraag moet een verzoek om een nationaal of internationaal *stand der techniekonderzoek* (VNO) ingediend worden. Dit verzoek moet direct bij de aanvraag of binnen 13 maanden daarna gedaan worden. Gebeurt dit niet, dan vervalt het octrooi. Het stand der techniekonderzoek leidt tot een nieuwheidsrapport.

Het nieuwheidsrapport beschrijft de *stand der techniek* die relevant is voor de octrooiaanvraag. Dit rapport bevat een overzicht van documenten die schadelijk kunnen zijn voor de nieuwheid van een octrooi en een schriftelijke opinie. In de opinie wordt uitgelegd waarom een bepaald document bijvoorbeeld schadelijk kan zijn voor de nieuwheid van de octrooiaanvraag. Deze uitleg is zowel voor de aanvrager als voor derden waardevol. Zij krijgen zo inzicht in de nieuwheid en inventiviteit van de aanvraag en – in later stadium – het octrooi.

Een nieuwheidsrapport verschijnt binnen 6 tot 9 maanden na het indienen van het verzoek om een stand der techniekonderzoek. Het volledige rapport wordt gepubliceerd.

De aanvrager van het octrooi mag de octrooiaanvraag op basis van het nieuwheidsrapport verbeteren, door aanpassen of herschrijven. Er mogen echter geen nieuwe aspecten aan worden toegevoegd. Dit moet binnen 2 maanden na het verschijnen van het nieuwheidsrapport gebeuren. Als de aanvrager een octrooi *gemachtigde* in de arm heeft genomen, wordt dit door haar/hem gedaan.

Verlening en publicatie van het octrooi

Als met alle termijnen – voor het verzoek om een nieuwheidsrapport, de verschijning daarvan en als gevolg eventuele verbeteringen van de octrooiaanvraag – rekening gehouden wordt, kan het tot 24 maanden duren voordat een octrooi verleend wordt.

Het octrooidossier wordt altijd 18 maanden na de aanvraag openbaar gemaakt. Wanneer de octrooiverleningsprocedure langer duurt dan 18 maanden, dan wordt de aanvraag openbaar gemaakt (in plaats van het verleende octrooi) in het octrooiregister. De aanvraag zelf wordt dan gepubliceerd samen met andere, bijbehorende stukken. Zoals het verzoek om een stand der techniekonderzoek, het nieuwheidsrapport, eventueel een voorrangs-(prioriteits-)bewijs, enzovoort.

Vanaf 18 maanden na de indiendingsdatum wordt de status van het octrooi altijd in het register vermeld.

Het is mogelijk om op basis van de Nederlandse octrooiaanvraag in Europa of daarbuiten een octrooiverleningsprocedure te beginnen.

Europa

De Europese octrooiverlening is gebaseerd op het *Europees Octrooiverdrag* (EOV) dat door een aantal landen in Europa ondertekend is. Hierdoor is het mogelijk om met één procedure voor al deze landen – of een selectie daaruit – tegelijk een octrooi aan te vragen.

stand der techniek

Voor het nationale en internationale stand der techniekonderzoek wordt dezelfde octrooiliteratuur geraadpleegd. Een nationaal stand der techniekonderzoek wordt echter in andere landen niet erkend; een internationaal stand der techniekonderzoek uiteraard wel. Het nationale stand der techniekonderzoek kan worden uitgevoerd door alle nationale verleningsinstanties. Het internationaal stand der techniekonderzoek mag alleen door erkende zogeheten “search authorities” worden verricht.

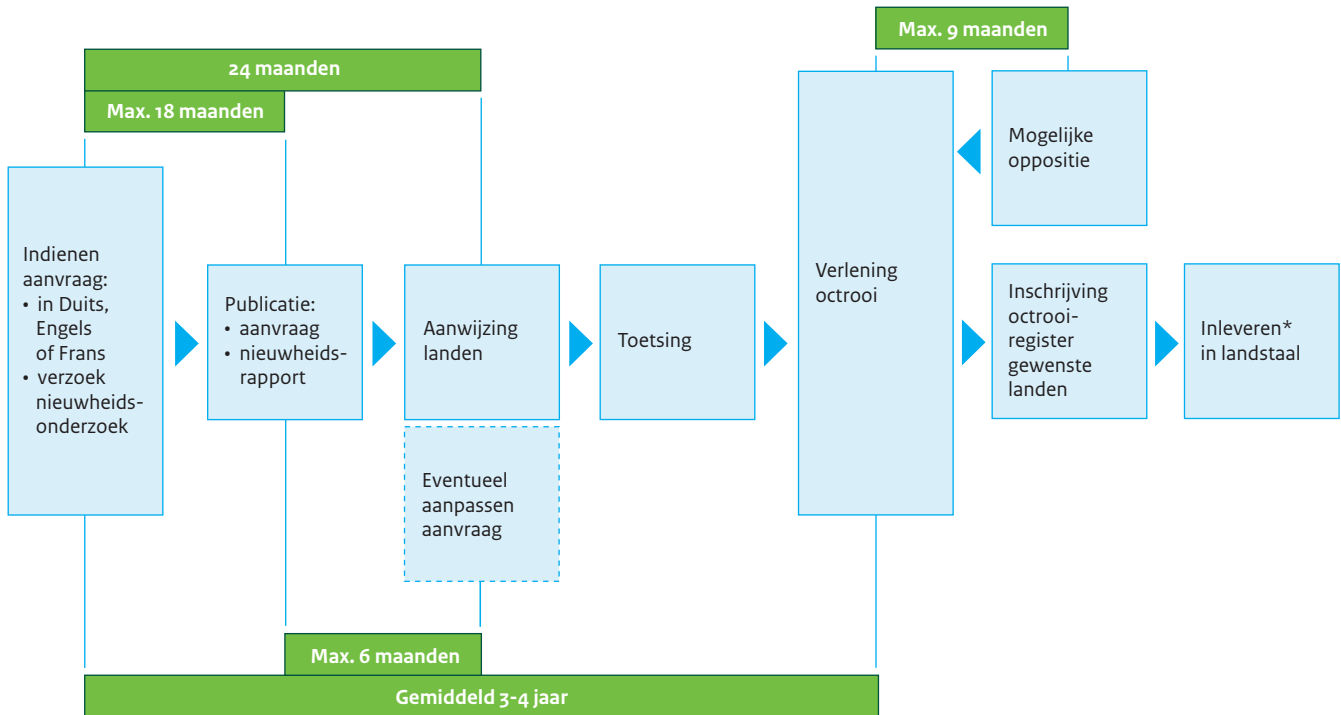
gemachtigde

18 maanden na het indienen van het octrooi wordt het octrooidossier openbaar gemaakt in het octrooiregister: <http://register.octroocentrum.nl/>

Meer over het octrooiregister in [hoofdstuk 5](#).

Europees Octrooiverdrag

Procedure: octrooiverlening Europa via Europees Octrooibureau

* Inleveren in landstaal: voor de inschrijving in de octrooiregisters van de gewenste landen moet de aanvraag in de taal van de betreffende landen worden vertaald.

Europese octrooiaanvragen worden behandeld door het [Europees Octrooibureau](#) (EOB), dat vestigingen heeft in Den Haag (Rijswijk) München, Berlijn en Wenen.

De octrooiaanvraag, inclusief het verzoek tot stand der techniekonderzoek, kan in een van de volgende drie talen worden ingediend: Duits, Engels of Frans.

Na het indienen van de aanvraag volgt automatisch een stand der techniekonderzoek. Dit leidt tot een nieuwheidsrapport. Vervolgens wordt – op basis van dit rapport – de aanvraag getoetst aan de eisen:

- nieuwheid;
- inventiviteit;
- industriële toepasbaarheid.

Let op!

Hier verschilt de Europese procedure essentieel van de Nederlandse. In tegenstelling tot de Nederlandse procedure, wordt er bij de Europese procedure de octrooiaanvraag dus wèl inhoudelijk getoetst.

Deze toetsing geeft uitsluitsel over het wel of niet octrooieerbaar zijn van het product of het proces. Wanneer het octrooi wordt verleend, volgt inschrijving in het octrooiregister van ieder land waarvoor het octrooi is aangevraagd.

De aanvraag moet hiervoor in de taal van elk land worden vertaald.

[Europees Octrooibureau](#)

Europäisches Patentamt (EPA)
European Patent Office (EPO)
Office européen des Brevets (OEB)

Dit betekent dat een Europese octrooiaanvraag resulteert in een verzameling van afzonderlijke, nationale octrooien. Het aantal landen waar het octrooi uiteindelijk wordt ingeschreven kan, naar eigen keus van de aanvrager, minder zijn dan het oorspronkelijk aantal landen dat bij de aanvraag is aangewezen.

Bij het EOB zijn bijna 40 landen aangesloten. Een actuele opsomming van alle aangesloten landen staat op de website van het EOB vermeldt. (Zie www.epo.org. Zoeken met de woorden member en states).

Gemeenschapsoctrooi of unitair octrooi

De manier waarop de Europese octrooiverlening is georganiseerd, brengt verschillende nadelen met zich mee:

- het verkrijgen en in stand houden van een Europees octrooi is duur, aangezien in alle landen instandhoudingstaksen betaald moeten worden;
- verweer tegen inbreuk op een octrooi is duur, omdat inbreukprocedures in ieder Europees land afzonderlijk worden gevoerd;
- er ontstaat een verzameling van afzonderlijke, nationale octrooien voor de verschillende landen. Het is hierbij mogelijk dat de beschrijving van de conclusies in het octrooi, per land verschillen. Een octrooi dat in 8 (van de 31) bij het EOB aangesloten landen geldig is, kost ongeveer 5 keer zoveel als een Amerikaans octrooi en 3 keer zoveel als een Japans octrooi.

Als alternatief voor het Europees octrooi wordt binnen de Europese Unie al jaren onderhandeld over het tot stand komen van een Gemeenschapsoctrooi. Een Gemeenschapsoctrooi kan twee grote voordelen hebben:

- a. de kosten voor de octrooiaanvragen zullen minder zijn voor de aanvragers ten opzichte van het Europees octrooi via het EOB;
- b. Het handhaven van het octrooi tegen inbreukmakers zal eenvoudiger zijn omdat er maar één gerechtelijke procedure voor de hele EU nodig is.

De laatste poging om tot een EU- of Gemeenschapsoctrooi te komen strandde in 2005, door de verschillen in inzichten van afzonderlijke lidstaten.

[innovatie](#)
[Meer over innovatie in hoofdstuk 8.](#)

Het aantal landen dat zich bij het EOB aansluit, neemt langzaam maar zeker toe. De actuele stand van zaken is via het internet te vinden, zie:

www.european-patent-office.org

Het zijn vooral de vertaalkosten die een Europese octrooiaanvraag duur maken. Deze kosten kunnen oplopen tot 40 % van de totale verleningskosten. Daarna kunnen bij inbreuk de handhavingskosten flink oplopen omdat in elk aangesloten land een afzonderlijke procedure gestart moet worden.

De bij de Europese Unie (EU) aangesloten landen zijn te vinden via <http://europa.eu>

Internationaal

Internationale* octrooiverlening is gebaseerd op de Patent Cooperation Treaty (PCT), een verdrag dat door meer dan honderd landen in de wereld ondertekend is. Hierdoor is het mogelijk om met één procedure in al deze landen tegelijk een octrooi aan te vragen.

Als coördinator voor de PCT treedt de World Intellectual Property Organisation (WIPO) te Genève op. In ieder bij de PCT aangesloten land kan een octrooiaanvraag worden ingediend.

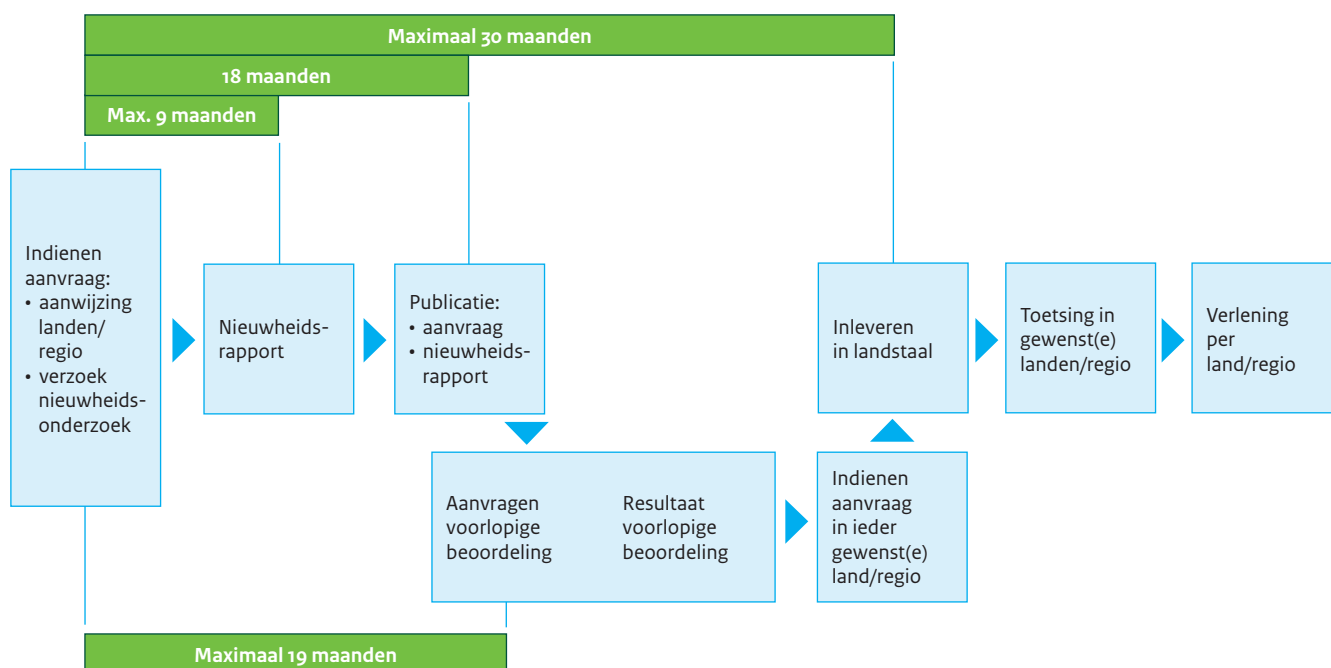
In Nederland nemen Octrooicentrum Nederland, onderdeel van RVO.nl, en het EOB de aanvragen in ontvangst.

* Met "internationaal" of "internationale" worden de landen bedoeld die bij de Patent Cooperation Treaty zijn aangesloten en niet alle landen in de hele wereld. Het aantal aangesloten landen is ca. 130.

- *World Intellectual Property Organisation (WIPO)*
- *Organisation Mondiale de la Propriété Intellectuelle (OMPI)*

Procedure: octrooiverlening Internationaal

De aanvraag wordt in de taal van het ontvangend bureau ingediend bij één van de nationale bureaus van de aangesloten landen met aanwijzing van landen/regio's waarvoor bescherming gewenst wordt. De octrooiaanvragen worden gepubliceerd in het Engels, Arabisch, Chinees, Frans, Duits, Japans, Russisch of Spaans, met een Engelse vertaling van de titel en het uittreksel van de octrooiaanvraag. Dan volgt een stand der techniekonderzoek. Dit leidt tot publicatie van de aanvraag en het nieuwheidsrapport. Vervolgens zijn er twee mogelijkheden:

1. De aanvrager doet **geen** verzoek om een *voorlopige beoordeling* (preliminary examination). De octrooiaanvraag zal naar de aangewezen nationale octrooibureaus gestuurd worden; die zullen de aanvraag al dan niet verlenen gebaseerd op de nationale of regionale octrooiwetgeving.
2. De aanvrager verzoekt **wel** om een voorlopige beoordeling (preliminary examination). De octrooiaanvraag met de beoordeling zal naar de aangewezen nationale octrooibureaus gestuurd worden; die zullen de aanvraag al dan niet verlenen gebaseerd op de nationale of regionale octrooiwetgeving. De uitslag van de voorlopige beoordeling wordt hierbij als advies gebruikt.

De “voorlopige beoordeling” is een advies over de octrooieerbaarheid van de uitvinding.

In beide gevallen kan de aanvrager het besluit over de landen waarvoor hij/zij bescherming wenst 30 maanden (gerekend vanaf de aanvraag- of voorrangsdatum) uitstellen.

Een internationale aanvraag wordt verleend op nationaal niveau en kan per land dus verschillen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld een Europese octrooiaanvraag die door één instantie voor alle gewenste landen wel of niet wordt verleend.

Wat is nu het voordeel van de “PCT-route”?

Bij een nationale octrooiaanvraag moet de aanvrager binnen 12 maanden besluiten of hij/zij ook in andere landen octrooi wil aanvragen (zie hieronder: het voorrangs- of prioriteitsjaar). Een aanvraag via de PCT biedt 18 maanden extra (30 maanden in totaal) om dit besluit te nemen.

Zo krijgt de aanvrager meer tijd om:

- na te gaan of het de moeite waard is de octrooiaanvraag in de gewenste landen werkelijk te effectueren;
- de uitvinding productierijp te maken; de marktintroductie voor te bereiden, enzovoort.

Daarbij biedt de PCT-route als voordeel dat:

- een enkele aanvraag volstaat, in plaats van aparte aanvragen voor ieder land afzonderlijk, hetgeen kosten bespaart;
- tegelijkertijd aan de verschillende (vorm-)eisen van ieder land wordt voldaan.

Voorrang of prioriteit

Het is mogelijk om van de ene octrooiverleningsprocedure naar de andere “over te stappen”. Dit is bijvoorbeeld van belang als een aanvrager behalve in Nederland ook in het buitenland octrooirechten wil verkrijgen, of behalve in Europa ook daarbuiten.

Na het indienen van de eerste octrooiaanvraag, is er gedurende 1 jaar sprake van het recht van voorrang of prioriteit.

Dit houdt in dat er gedurende deze termijn in of voor andere landen overeenkomstige aanvragen kunnen worden ingediend. Aan deze aanvragen wordt vervolgens de indieningsdatum van de eerste aanvraag toegekend. Deze datum heet de voorrangs- of prioriteitsdatum.

Het voorrangsrecht leidt tot een soort “onaantastbaarheid” van de octrooiaanvraag.

De aanvraag is gedurende het voorrangsjaar beschermd tegen publicaties die nadelig zouden kunnen zijn voor de vereisten van nieuwheid en inventiviteit.

Voorbeeld: A. vraagt op 1 januari 2005 een octrooi aan in Nederland. Vervolgens wil A. ook in andere Europese landen octrooi aanvragen. Dan moet A. uiterlijk 1 januari 2006 een aanvraag indienen bij het Europees Octrooibureau. Bij deze Europese aanvraag beroept A. zich (op basis van de Nederlandse aanvraag) op het recht van voorrang vanaf 1 januari 2005. Wanneer A. Europees octrooi krijgt, dan is dit geldig vanaf de datum waarop A. in Nederland de octrooi heeft aangevraagd: de voorrangs- of prioriteitsdatum.

Het prioriteitsbeginsel wordt toegepast om een “familie” van overeenkomstige octrooien te creëren in verschillende landen of regio’s. De oorspronkelijke aanvraag (“premier depot”) is de “moeder” van de vervolgaanvragen.

Het recht van voorrang kan maar één keer gebruikt worden. Na een overstap binnen een jaar van de Nederlandse naar de Europese procedure, kan niet nogmaals een jaar gewacht worden om van de Europese naar de PCT-procedure over te stappen. De overstap naar de Europese en/of PCT-procedure moeten beide binnen één jaar na de Nederlandse aanvraag gebeuren.

Voor het berekenen van termijnen geldt (meestal) de voorrangdatum en niet de indieningsdatum van de oorspronkelijke aanvraag.

Bijvoorbeeld:

Na gebruik van een heel prioriteitsjaar (= 12 maanden) rest er nog maar 6 maanden in plaats van 18 maanden voor publicatie van de aanvraag.

Gebruikelijke, elkaar opvolgende procedures zijn:

- via een aanvraag bij Octrooiencentrum Nederland naar een Europese aanvraag (EOB)
- via een aanvraag bij Octrooiencentrum Nederland naar aanvragen voor landen buiten Europa (PCT) en Europa (EOB) – hierbij wordt Europa bij de PCT-aanvraag aangewezen als regio.

Instandhouding

Om een octrooi in stand te houden betaalt de octrooihouder per geografisch beschermingsgebied jaarlijkse taksen.

Voor een Nederlands octrooi begint de aanvrager met het betalen van de jaarlijkse *instandhoudingstaksen* voor de aanvang van het vierde jaar na indiening van de octrooiaanvraag. De eerste 3 jaar zijn dus gratis. Deze taksen zijn progressief. De eerste 10 jaar is er slechts sprake van een lichte stijging.

De octrooihouder kan elk jaar overwegen de betaling van de taksen te beëindigen; daarmee vervalt uiteraard de geldigheid van het octrooi.

Aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen

Voor geoctrooieerde geneesmiddelen of gewasbeschermingsmiddelen bestaat de mogelijkheid om na afloop van het octrooi de bescherming te verlengen.

Dit gebeurt met een aanvullend beschermingscertificaat.

Om een geneesmiddel of een gewasbeschermingsmiddel op de markt te mogen brengen, is een vergunning van de nationale overheid nodig. Het verkrijgen van deze vergunning kan veel tijd in beslag nemen: gemiddeld 8 tot 12 jaar.

Hierdoor vermindert de beschikbare tijd om het middel onder octrooi-bescherming op de markt te kunnen brengen. En daarmee de gelegenheid om de – vaak hoge – onderzoeks- en ontwikkelingskosten van het middel terug te verdienen.

Tip!

De aanvrager kan vertaalkosten besparen als hij de beschrijving in de Nederlandse aanvraag al in het Engels indient.

Op de website

www.rvo.nl/octrooien van Octrooiencentrum Nederland zijn de meeste actuele instandhoudings-taksen te vinden.

[Instandhoudingstaksen](#)

Meer over kosten van octrooien in [hoofdstuk 9](#)

De actuele stand van zaken over de landen die zich bij de WIPO hebben aangesloten is via het internet te vinden, zie: www.wipo.int

Als de vergunning voorafgaand aan de octrooiaanvraag zou worden aangevraagd, dan gaat het geneesmiddel of gewasbeschermingsmiddel deel uitmaken van de “stand der techniek”.

Het middel voldoet dan niet meer aan de eis van nieuwheid die voor een octrooi noodzakelijk is.

Uit concurrentie-overwegingen wordt op het middel zo snel mogelijk octrooi aangevraagd, om het zo vroeg mogelijk te beschermen. De vergunning is een voorwaarde om het octrooi op het geneesmiddel of een gewasbeschermingsmiddel te kunnen exploiteren. De aanvraag van de vergunning vindt plaats na de octrooiaanvraag.

Het aanvullend beschermingscertificaat beschermt de “werkzame stof” van een geneesmiddel of gewasbeschermingsmiddel. Om voor verlening van een aanvullend beschermingscertificaat in aanmerking te komen, moet voldaan worden aan de volgende eisen:

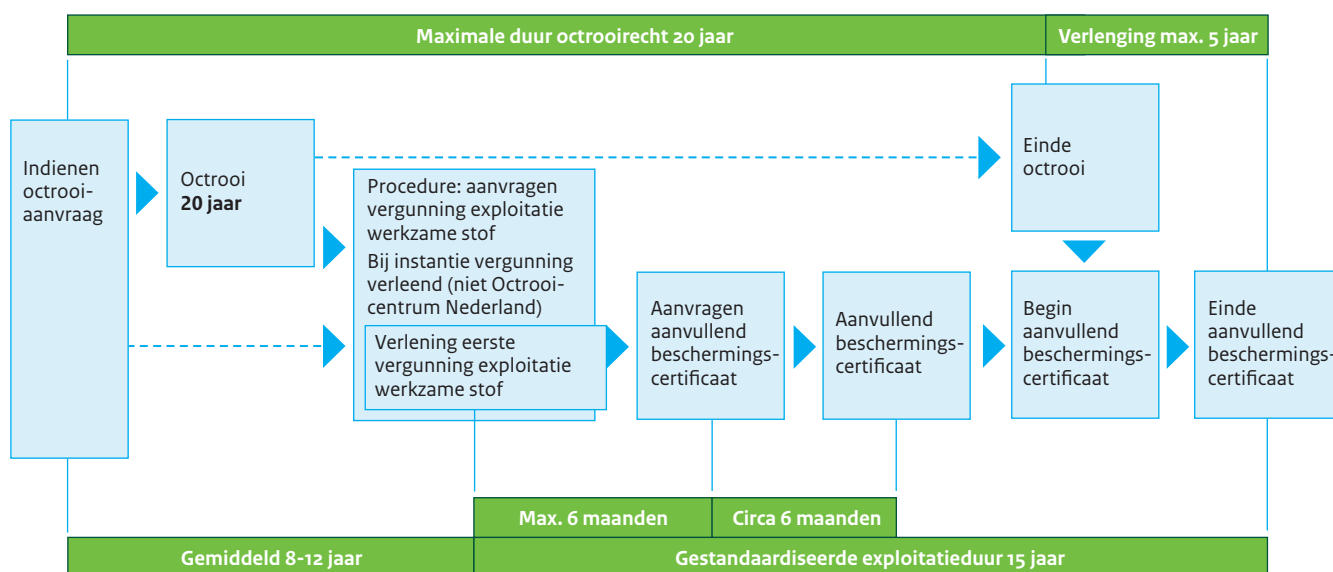
- de werkzame stof is beschermd door een voor Nederland geldig octrooi;
- er is een vergunning van kracht voor het op de markt brengen van de werkzame stof – in de vorm van een geneesmiddel of een gewasbeschermingsmiddel.

De aanvraag van het aanvullend beschermingscertificaat gebeurt op basis van de eerste vergunning voor het op de markt brengen van de “werkzame stof” die voor Nederland is afgegeven. Als de vergunning vervalt, vervalt ook het certificaat.

De vergunning voor het op de markt brengen van het geneesmiddel of gewasbeschermingsmiddel moet worden aangevraagd bij:

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS),
College ter beoordeling van geneesmiddelen
– voor geneesmiddelen voor mensen;
- Bureau Diergeneesmiddelen (valt onder het ministerie van VWS)
– voor geneesmiddelen voor dieren;
- Ministerie van Economische Zaken,
College voor de toelating van bestrijdingsmiddelen
– voor beschermingsmiddelen voor gewassen;
- Europese Commissie, European Medicinal Evaluation Agency
– voor Europese vergunningen voor geneesmiddelen.

Procedure: aanvullend beschermingscertificaat Nederland via Octrooicentrum Nederland

Aanvraag en verlening van het aanvullend beschermingscertificaat worden behandeld door Octrooicentrum Nederland, onderdeel van RVO.nl.

De gestandaardiseerde exploitatieduur voor deze producten is gesteld op maximaal 15 jaar vanaf de verlening van de vergunning. Het certificaat geeft een maximale beschermingsduur van 5 jaar aansluitend op het vervallen van het octrooi na 20 jaar.

Tijdsduur aanvullend beschermingscertificaat

Voorbeeldberekeningen verlenging op basis van verschillende tijdsduren voor verlening van de vergunning.

Vergunning		Octrooi		Verlenging beschermingsduur
Verlening	+ exploitatieperiode	- max. termijn	=	
3 jaar	+ 15 jaar	- 20 jaar	= - 2 jaar	n.v.t.
8 jaar	+ 15 jaar	- 20 jaar	= 3 jaar	3 jaar
13 jaar	+ 15 jaar	- 20 jaar	= 8 jaar	5 jaar (maximum)

De kosten voor verlening van een certificaat zijn te vinden op de website van Octrooicentrum Nederland: www.rvo.nl/octrooien; daar zijn ook de jaarlijkse instandhoudingstaksen na het in werking treden van het certificaat, te vinden.

De exploitatieperiode van 15 jaar is binnen de Europese Unie (EU) geharmoniseerd. Dit betekent dat de maximale geldigheidsduur van de vergunning voor alle EU-landen ingaat op het moment dat er in één van de EU-landen de eerste vergunning is verleend. Als het octrooi wordt ingetrokken of nietig wordt verklaard, vervalt ook het aanvullend beschermingscertificaat.

Verklarende woordenlijst

Europees Octrooiverdrag

De European Patent Convention (Europees Octrooiverdrag www.european-patent-office.org/legal/epc/index.html), regelt de aanvraag en verlening van Europese octrooien en wordt uitgevoerd door het Europees Octrooibureau (EOB). De procedure duurt drie tot vier jaar en leidt tot een octrooi dat inhoudelijk op de eisen nieuwheid, inventiviteit en industriële toepasbaarheid is getoetst.

→ [Europees Octrooiverdrag](#)

Europees Octrooibureau

Het Europees Octrooibureau (EOB) of het European Patent Office (EPO), is gevestigd in München, Rijswijk, Berlijn en Wenen. Het EOB werd opgericht in 1978; België, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland waren de eerste lidstaten. Begin 2014 zijn er 38 lidstaten.

→ [Europees Octrooibureau](#)

Gemachtigde

Een octrooigemachtigde is een onafhankelijk, wettelijk bevoegd specialist op het terrein van octrooien, merken en modellen. Hij/zij adviseert over een effectieve bescherming van kennis, producten en ideeën, treedt op namens een opdrachtgever, en verzorgt de procedures voor het verkrijgen en in stand houden van de gewenste bescherming. Deze procedures omvatten het opstellen van de octrooiaanvraag tot en met eventuele problemen met betrekking tot handhaving van de octrooibescherming.

→ [Gemachtigde](#)

Innovatie

Innovatie betekent: vernieuwing. Vernieuwing bijvoorbeeld van producten, diensten en bedrijfsprocessen. De module "Octrooien!" beperkt zich tot innovaties van producten en processen die octrooieerbaar zijn. Waar van belang wordt summier ingegaan op andere eigendomsrechten die binnen innovatie een rol kunnen spelen.

→ [Innovatie](#)

Instandhoudingstaksen

De jaarlijkse betaling om het octrooi in stand te houden. De actuele kosten kunnen op de website www.rvo.nl/octrooien worden gevonden.

→ [Instandhoudingstaksen](#)

Octrooicentrum Nederland

Octrooicentrum Nederland is onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Octrooicentrum Nederland is dé octrooiverlener van Nederland, geeft voorlichting over het octrooisysteem en behartigt de belangen van Nederland in Europese en modiale organisaties.

→ [Octrooicentrum Nederland](#)

Rijksoctrooiwet 1995

Rijkswet van 1 april 1995, houdende regels met betrekking tot octrooien. Gepubliceerd in Staatsblad 1995, 51. De octrooiverleningsprocedure volgens de Rijksoctrooiwet uit 1910 wordt in deze module niet behandeld. De volledige wetgeving is te raadplegen op: <http://wetten.overheid.nl>

→ [Rijksoctrooiwet 1995](#)

<http://wetten.overheid.nl>

Stand der techniek

De "stand der techniek" is alles wat door een beschrijving van het product of proces, of op enige andere wijze, openbaar bekend was vóór de dag van indiening van de octrooiaanvraag.

→ [Stand der techniek](#)

4.

Octrooidocumenten

Indeling van octrooidocumenten

Internationaal is vastgelegd hoe octrooidocumenten er uit zien.

Een octrooi(aanvraag) bestaat uit:

- een voorblad met gestandaardiseerde identificatiegegevens; en in de pagina's daarna achtereenvolgens:
- de beschrijving van de stand der techniek;
- de beschrijving van de uitvinding;
- de conclusies; daarin staat beschreven wat beschermd moet worden;
- zonodig illustraties.

De volgorde van deze onderdelen kan per land verschillen.

Dit hoofdstuk behandelt:

- *de indeling van octrooidocumenten*
- *de Internationale Patent Classificatie (IPC) in het kort*
- *de INID-nummering*
- *de status van octrooien*

Verder bevat deze module:

- *afbeeldingen van verschillende soorten octrooidocumenten*

De IPC komt in [hoofdstuk 5](#) uitgebreid aan de orde.

Voorblad Europese octrooiaanvraag EP 0 728 659 A1

Boven:

(19)	 Europäisches Patentamt European Patent Office Office européen des brevets	
		(11) EP 0 728 659 A1
(12)	EUROPÄISCHE PATENTANMELDUNG	
(43) Veröffentlichungstag: 28.08.1996 Patentblatt 1996/35	(51) Int. Cl. ⁶ : B62H 5/14 , B62H 5/00	
(21) Anmeldenummer: 96200438.8		
(22) Anmeldetag: 20.02.1996		

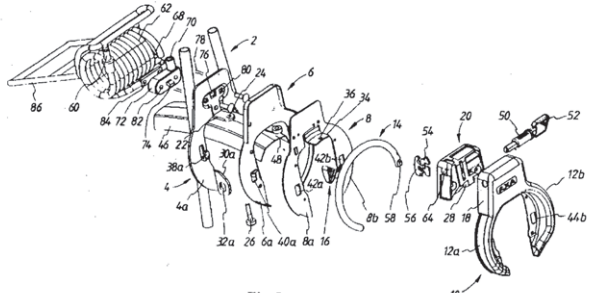
Midden:

(84) Benannte Vertragsstaaten: BE DE DK FR NL	(72) Erfinder: • de Roos, Hendrik 3901 WH Veenendaal (NL) • Vellinga, Jacob 3906 BE Veenendaal (NL)
(30) Priorität: 23.02.1995 NL 9500355	
(71) Anmelder: STENMAN HOLLAND B.V. NL-3903 AV Veenendaal (NL)	(74) Vertreter: Timmers, Cornelis Herman Johannes van Exter Polak & Charlouis B.V., P.O. Box 3241 2280 GE Rijswijk (NL)

Onder:

(54) **Fahrradschloss des Ringbügeltyps**

(57) Die Erfindung bezieht sich auf ein Fahrradschloß des Ringbügeltyps, das einen maximalen Schutz gegen Forcieren und insbesondere gegen Lösen des Fahrradrahmens bietet. Wie üblich weist es eine fest an dem Fahrradrahmen zu befestigende Tragplatte auf, deren Konturen im wesentlichen denen des damit zu verbindenden Schloßkastens entsprechen, welcher Schloßkasten eine Kammer für das Schloßgehäuse und zwei von dessen beiden Seiten ausgehende, gebogene, Führungsschenkel für den Riegelbügel aufweist. Erfindungsgemäß geht zu diesem Zweck von der Tragplatte eine im wesentlichen quer dazu stehende Befestigungslasche aus, die bis unter das Schloßgehäuse durchläuft und über ein Befestigungselement damit gekuppelt ist.

EP 0 728 659 A1

Fig. 1

Het bovenste deel toont in het algemeen:

- de instantie waar het octrooi is aangevraagd of verleend: Octrooiencentrum Nederland, Europees Octrooibureau (EOB) of World Intellectual Property Organisation (WIPO);
- het publicatienummer;
- het aanvraagnummer;
- de publicatiedatum;
- de Internationale Patent Classificatie (IPC).

Raadpleeg de IPC op:
www.ipc-nl.nl (Nederlandstalig) en
www.wipo.int/classifications/en/
(Engels en Frans).

Raadpleeg de CPC op:
www.espacenet.nl

De Internationale Patent Classificatie is opgebouwd uit een letter-en-cijfercode. De letters A tot en met H beschrijven acht hoofdgroepen van onderwerpen:

- A. Menselijke levensbehoeften;
- B. Bewerkingen; Transport;
- C. Chemie; Metallurgie;
- D. Textiel; Papier;
- E. Vaste constructies;
- F. Werktuigbouwkunde; Verlichting; Verwarming; Wapens; Explosieven;
- G. Meet- en regeltechniek;
- H. Elektriciteit.

De officiële benaming in het Engels:

- A. Human Necessities;
- B. Performing Operations; Transporting;
- C. Chemistry; Metallurgy;
- D. Textiles; Paper;
- E. Fixed Constructions;
- F. Mechanical Engineering; Lighting; Heating; Weapons; Blasting;
- G. Physics;
- H. Electricity.

Het middendeel toont in het algemeen:

- de aanvraagdatum (prioriteitsdatum) van de eerste indiening;
- eventueel de landen waarvoor het octrooi is aangevraagd;
- de aanvrager(s);
- de uitvinder(s);
- de octrooigemachtigde;
- indien van toepassing de prioriteitsdatum en het nummer van de octrooiaanvraag waarop deze datum is gebaseerd.

Het onderste deel toont in het algemeen:

- de titel van de aanvraag;
- een korte, samenvattende beschrijving van de uitvinding;
- eventueel een illustratie van de uitvinding.

Beschrijving van de uitvinding

Op de bladzijde na het voorblad staat de naam van de uitvinding. Vervolgens begint een korte beschrijving van de *stand der techniek*, waarbij vaak wordt verwezen naar andere octrooien die over hetzelfde onderwerp gaan.

stand der techniek

De beschrijving van de uitvinding is bijzonder praktisch om er een goed idee van te krijgen. De tekst moet de uitvinding zowel nauwkeurig als zo "breed" mogelijk beschrijven, om zodoende een optimale bescherming van de uitvinding te garanderen.

Voorbeeld van een beschrijving van de uitvinding:

Rijwielslot

De uitvinding heeft betrekking op een rijwielslot van het beugeltype omvattende een slotkast met een kamer waarin een, het slot- en vergrendel mechanisme opnemend, huis is aangebracht, en met twee aan weerskanten van deze kamer uitgaande gebogen geleidingen voor de grendelbeugel, waarin een uit hard materiaal gevormd beschermelement is aangebracht dat zich ook binnen de kamer uitstrekt. Een dergelijk slot is bekend uit de Nederlandse octrooi-aanvraag 8001496. Bij dit bekende slot bestaat het beschermelement uit een gehard stalen plaat die niet alleen in de beide geleidingen, doch ook tussen het huis en de slotachterwand doorloopt. De dikte van deze plaat kan dus slechts beperkt zijn en de plaat kan bij gesloten slot, na openzagen van die geleiding, waarin zich de grendelbeugel niet bevindt, met de platte bekken van een geschikte tang worden gegrepen en geforceerd. Bovendien biedt deze plaat geen goede bescherming voor de onderzijde van het huis, ondanks de uitgestanste en omhooggebogen randen ervan. De uitvinding...

Aan het eind van het octrooidocument staan de conclusies, deze beschrijven wat er als uitvinding geclaimd wordt.

De conclusies zijn vaak lastig om te lezen, omdat het hier een juridisch-technische tekst betreft. Ze geven op korte, samenvattende manier de kenmerken van de uitvinding weer. Zie voorbeeld "Conclusies" in kadertekst.

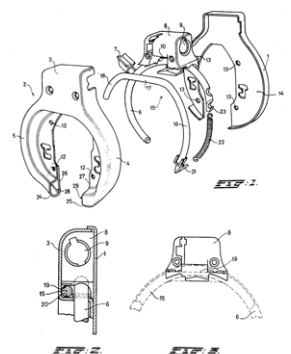
Na "...met het kenmerk..." staat het "nieuwe" van de uitvinding omschreven; hiermee wordt duidelijk gemaakt wat de uitvinding onderscheidt van andere producten of technieken.

Conclusies

1. Rijwielslot van het beugeltype omvattende een slotkast met een kamer waarin een, het slot- en vergrendelmechanisme opnemend, huis is aangebracht, en met twee aan weerskanten van deze kamer uitgaande gebogen geleidingen voor de grendelbeugel, waarin een uit hard materiaal gevormd beschermelement is aangebracht dat zich ook binnen de kamer uitstrekt, met het kenmerk, dat dit beschermelement (15) een dwarsdoor-snedede zonder evenwijdige lijnen heeft en bestaat uit een gebogen, aan de vorm van de eerste geleiding (4) aangepast deel (16), een daarop aansluitend tussen het huis en de kamerwand gelegen deel (17), gevolgd door een in de andere geleiding (5) gelegen deel (18).
2. Rijwielslot volgens conclusie 1, met het kenmerk, dat nabij het open einde der geleidingen (4, 5) een gedeelte van de geleidingbovenwand zich voortzet in een tegen de slotachterplaat gelegen deel tot een de grendelbeugel omvattende huls (28 resp. 29).

Ten slotte zijn er meestal figuren opgenomen om de beschrijving van de uitvinding te verduidelijken.

Figuren van rijwielslot met nummer uit conclusie

INID: Internationally agreed Numbers for the Identification of Data

Raadpleeg de INID-nummers op:
www.wipo.int/standards/en/pdf/03-09-01.pdf

Ieder element op het voorblad wordt voorafgegaan door een nummer. Het "INID"-nummer dat internationaal is afgesproken. Dit nummer staat tussen haakjes of in een cirkel en definieert het soort informatie dat er na volgt. Bijvoorbeeld: na nummer [11] volgt altijd het (internationale) publicatienummer.

INID-nummers maken het mogelijk om octrooien in vreemde talen (denk aan Japans) toch enigszins te begrijpen.

Voor het zoeken naar octrooien is van belang:

- de Internationale Patent Classificatie [51];
- de naam van de aanvrager [71] of de uitvinder [72].

Voor een eerste, snelle beoordeling van de inhoud van een octrooi zijn de titel [54], de samenvatting [57] en eventuele illustraties bijzonder praktisch.

Kind codes

Het publicatienummer [11] en/of -type [12] laten zien wat voor soort document het betreft. Achter het publicatienummer en/of type (zie voorbeelden op volgende bladzijden) staan cijfers, *kind codes* genoemd, waaruit men kan opmaken in welke fase van het verleningsproces de octrooipublicatie zich bevindt. Gangbare letter/cijfer-codes zijn:

Raadpleeg alle kind codes op:
www.delphion.com/help/kindcodes

Europa

- A1 = de aanvraag en het nieuwheidsrapport (stand der techniekrapport)
- A2 = de aanvraag
- A3 = het nieuwheidsrapport (stand der techniekrapport)

Europa

- B1 = verleend octrooi
- B2 = verleend octrooi dat gewijzigd is na oppositie

Nederland

- C = verleend octrooi

Status van octrooien

Octrooien bezitten een bepaalde status: ze zijn geldig of vervallen.
Een octrooi vervalt automatisch na het verstrijken van de geldigheidsduur.

Status: Nederlands octrooi

Een Nederlands octrooi is onder andere vervallen wanneer:

- het ouder is dan 20 jaar;
- gedurende de geldigheidsduur van een octrooi de jaarlijkse *instandhoudingstaks* niet is betaald;
- het octrooi aangevochten en vervolgens nietig verklaard is.

[*instandhoudingstaks*](#)

Status: Europese octrooiaanvraag

Een Europese octrooiaanvraag is onder andere vervallen wanneer:

- bij de toetsing de uitvinding niet aan de eisen voldoet;
- gedurende de tijdsduur van de verleningsprocedure de instandhoudingstaks niet is betaald.

Status: Europees verleend octrooi

Een Europees octrooi is onder andere vervallen wanneer:

- het ouder is dan 20 jaar;
- de inschrijving in de nationale octrooiregisters niet heeft plaatsgevonden;
- gedurende de geldigheidsduur van een octrooi de jaarlijkse instandhoudingstaks niet is betaald;
- het octrooi aangevochten en vervolgens nietig is verklaard.

Let op!

Een Amerikaans octrooi dat is aangevraagd vóór 8 juni 1995 is 20 jaar geldig vanaf de aanvraagdatum of 17 jaar vanaf de verleningsdatum, waarbij datgene wat het langste duurt geldt. Een Amerikaans octrooi dat is aangevraagd op of na 8 juni 1995 is 20 jaar geldig vanaf de aanvraagdatum.

De verschillende procedures en eisen zijn vermeld in [hoofdstuk 3](#).

Octrooidocumenten

De pagina's hierna tonen de verschillende soorten octrooidocumenten.

Nederlands octrooi NL 1026805

Boven:

	Octrooi Centrum Nederland	11 1026805
		12 C OCTROOI²⁰
21 Aanvraag om octrooi: 1026805	51 Int.Cl.: B62H5/14 (2006.01)	
22 Ingediend: 09.08.2004		

Boven:

- [11] publicatienummer
- [12] publicatietype
- [19] verlenende instantie
- [21] aanvraagnummer
- [22] indieningsdatum
- [51] Internationale Patent Classificatie

Midden:

41 Ingeschreven: 13.02.2006 I.E. 2006/04	73 Octrooihouder(s): Stenman Holland B.V. te Veenendaal.
47 Dagtekening: 13.02.2006	72 Uitvinder(s): Henk de Roos te Veenendaal.
48 Uitgegeven: 03.04.2006 I.E. 2006/04	74 Gemachtigde: Mr.Ir. J.H.F. Winckels c.s. te 2508 DH Den Haag.

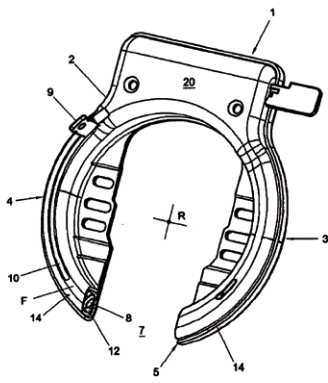
Midden:

- [41] publicatiedatum
- [45] uitgiftedatum
- [47] dagtekening
- [72] uitvinder
- [73] octrooihouder
- [74] octrooigemachtigde

Onder:

54 Ringslot voor een fiets.

57 Ringslot voor een fiets, voorzien van een huis (2) met twee gebogen benen (3, 4) die een grendelgeleidingsruimte (13) omgeven, waarbij vrije uiteinden (5, 6) van de benen (3, 4) naar een vergrendelingsuitsparing (7) zijn toegekeerd, waarbij het slot (1) is voorzien van een bedienbare grendelbeugel (8) die, door een rotatie om een virtuele rotatieas (R), vanuit genoemde geleidingsruimte (13) in genoemde vergrendelingsuitsparing (7) schuifbaar is, waarbij genoemde virtuele rotatieas (R) zich in hoofdzaak haaks uitstrekt ten opzichte van een voorzijde (F) respectievelijk achterzijde van het slothuis, waarbij de grendelbeugel (8) is verbonden aan een bedieningsmiddel (9) dat zich door een boogvormige spleet (10) van het slothuis (2) uitstrekt, waarbij de boogvormige spleet (10) is aangebracht in de voorzijde (F) of achterzijde van het slothuis (2).

NL C 1026805

De inhoud van dit octrooi komt overeen met de oorspronkelijk ingediende beschrijving met conclusie(s) en eventuele tekening(en).
Octrooi Centrum Nederland is het Bureau voor de Industriële Eigendom, een agentschap van het ministerie van Economische Zaken

Onder:

- [54] titel
- [57] samenvatting

Europese octrooiaanvraag EP 0 728 659 A1

Boven:

(19)	Europäisches Patentamt	
	European Patent Office	
	Office européen des brevets	(11) EP 0 728 659 A1
(12)	EUROPÄISCHE PATENTANMELDUNG	
(43) Veröffentlichungstag:	28.08.1996 Patentblatt 1996/35	(51) Int. Cl. ⁶ : B62H 5/14, B62H 5/00
(21) Anmeldenummer:	96200438.8	
(22) Anmeldetag:	20.02.1996	

Boven:

- [11] publicatienummer en -type (A1, A2)
- [12] soort octrooiaanvraag
- [19] verlenende instantie
- [21] aanvraagnummer
- [22] indieningsdatum
- [43] publicatiedatum van deze aanvraag
- [51] Internationale Patent Classificatie

Midden:

(84) Benannte Vertragsstaaten: BE DE DK FR NL	(72) Erfinder: • de Roos, Hendrik 3901 WH Veenendaal (NL) • Vellinga, Jacob 3906 BE Veenendaal (NL)
(30) Priorität: 23.02.1995 NL 9500355	(74) Vertreter: Timmers, Cornelis Herman Johannes van Exter Polak & Charlouis B.V., P.O. Box 3241 2280 GE Rijswijk (NL)
(71) Anmelder: STENMAN HOLLAND B.V. NL-3903 AV Veenendaal (NL)	

Midden:

- [30] prioriteitsdatum en nummer van 1e aanvraag
- [71] aanvrager
- [72] uitvinder
- [74] octrooigemachtigde
- [84] landen waarvoor aangevraagd

Onder:

(54) **Fahrradschloss des Ringbügeltyps**

(57) Die Erfindung bezieht sich auf ein Fahrradschloß des Ringbügeltyps, das einen maximalen Schutz gegen Forcieren und insbesondere gegen Lösen des Fahrradrahmens bietet. Wie üblich weist es eine fest an dem Fahrradrahmen zu befestigende Tragplatte auf, deren Konturen im wesentlichen denen des damit zu verbindenden Schloßkastens entsprechen, welcher Schloßkasten eine Kammer für das Schloßge-

häuse und zwei von dessen beiden Seiten ausgehende, gebogene, Führungsschenkel für den Riegelbügel aufweist. Erfindungsgemäß geht zu diesem Zweck von der Tragplatte eine im wesentlichen quer dazu stehende Befestigungslasche aus, die bis unter das Schloßgehäuse durchläuft und über ein Befestigungselement damit gekuppelt ist.

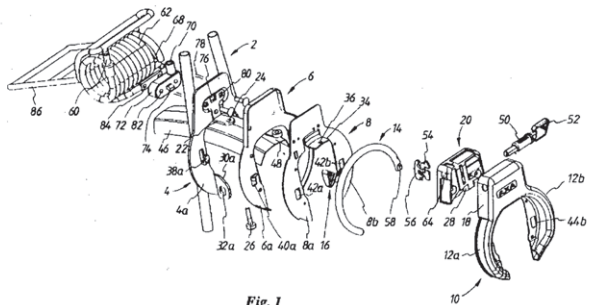

Fig. 1

EP 0 728 659 A1

Onder:

- [54] titel
- [57] samenvatting

Europees octrooi (verleend) EP 1625994 B1

Boven:

(19)	 Europäisches Patentamt European Patent Office Office européen des brevets	 (11) EP 1 625 994 B1
(12)	EUROPEAN PATENT SPECIFICATION	
(45)	Date of publication and mention of the grant of the patent: 20.12.2006 Bulletin 2006/51	(51) Int Cl.: B62H 5/14 (2006.01)
(21)	Application number: 05076844.9	
(22)	Date of filing: 09.08.2005	

Boven:

- [11] publicatienummer en -type (B1, B2)
- [12] document: octrooi
- [19] verlenende instantie
- [21] aanvraagnummer
- [22] indieningsdatum
- [45] publicatiedatum verleend octrooi
- [51] Internationale Patent Classificatie

Midden:

(54) Ring lock for a bicycle Ringschloss für ein Fahrrad Etrier antivol pour bicyclette
--

Midden:

- [54] titel

Onder:

(84) Designated Contracting States: AT BE BG CH CY CZ DE DK EE ES FI FR GB GR HU IE IS IT LI LT LU LV MC NL PL PT RO SE SI SK TR	(72) Inventor: De Roos, Henk 3901 WH Veenendaal (NL)
(30) Priority: 09.08.2004 NL 1026805	(74) Representative: Winckels, Johannes Hubertus F. et al Vereenigde, Johan de Wittlaan 7 2517 JR Den Haag (NL)
(43) Date of publication of application: 15.02.2006 Bulletin 2006/07	(56) References cited: EP-A- 1 416 110 GB-A- 2 258 264 NL-A- 8 300 938
(73) Proprietor: STENMAN HOLLAND B.V. 3903 AV Veenendaal (NL)	

Note: Within nine months from the publication of the mention of the grant of the European patent, any person may give notice to the European Patent Office of opposition to the European patent granted. Notice of opposition shall be filed in a written reasoned statement. It shall not be deemed to have been filed until the opposition fee has been paid. (Art. 99(1) European Patent Convention).

Printed by Jouve, 75001 PARIS (FR)

Onder:

- [30] prioriteitsdatum en nummer van 1e aanvraag
- [43] publicatiedatum van aanvraag
- [45] publicatiedatum verleend octrooi
- [56] octrooidocumenten die tijdens stand der techniek-onderzoek of toetsing naar voren zijn gekomen als "stand der techniek"
- [73] octrooihouder
- [72] uitvinder
- [74] octrooigemachtigde
- [84] landen waarvoor aangevraagd

Internationale octrooiaanvraag PCT WO9908924A1

Boven:

PCT WORLD INTELLECTUAL PROPERTY ORGANIZATION International Bureau INTERNATIONAL APPLICATION PUBLISHED UNDER THE PATENT COOPERATION TREATY (PCT)		
(51) International Patent Classification ⁶ : B62H 5/14	A1	(11) International Publication Number: WO 99/08924 (43) International Publication Date: 25 February 1999 (25.02.99)

Boven:

- [11] internationaal publicatienummer
- [43] internationale publicatiedatum
- [51] Internationale Patent Classificatie

Midden:

(21) International Application Number: PCT/DK98/00354 (22) International Filing Date: 14 August 1998 (14.08.98) (30) Priority Data: 0941/97 15 August 1997 (15.08.97) DK (71)(72) Applicant and Inventor: PETERSEN, Lars, Killmann [DK/DK]; Terndrupvej 50, DK-9560 Hadsund (DK). (74) Agent: K. SKØTT-JENSEN PATENTINGENIØRER A/S; Lemmingvej 225, DK-8361 Hasselager (DK).	(81) Designated States: AL, AM, AT, AT (Utility model), AU, AZ, BA, BB, BG, BR, BY, CA, CH, CN, CU, CZ, CZ (Utility model), DE, DE (Utility model), DK, DK (Utility model), EE, EE (Utility model), ES, FI, FI (Utility model), GB, GE, GH, GM, HR, HU, ID, IL, IS, JP, KE, KG, KP, KR, KZ, LC, LK, LR, LS, LT, LU, LV, MD, MG, MK, MN, MW, MX, NO, NZ, PL, PT, RO, RU, SD, SE, SG, SI, SK, SK (Utility model), SL, TJ, TM, TR, TT, UA, UG, US, UZ, VN, YU, ZW, ARIPO patent (GH, GM, KE, LS, MW, SD, SZ, UG, ZW), Eurasian patent (AM, AZ, BY, KG, KZ, MD, RU, TJ, TM), European patent (AT, BE, CH, CY, DE, DK, ES, FI, FR, GB, GR, IE, IT, LU, MC, NL, PT, SE), OAPI patent (BF, BJ, CF, CG, CI, CM, GA, GN, GW, ML, MR, NE, SN, TD, TG). Published With international search report. In English translation (filed in Danish).
---	---

Midden:

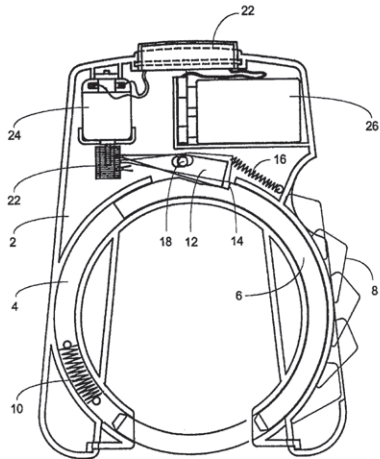
- [21] aanvraagnummer
- [22] indieningsdatum
- [30] prioriteitsdatum en nummer van 1e aanvraag
- [71] aanvrager
- [72] uitvinder; en
- [74] octrooigemachtigde
- [75] uitvinder/aanvrager
- [81] landen waarvoor aangevraagd

Onder:

(54) Title: A LOCK UNIT, IN PARTICULAR FOR BICYCLES

(57) Abstract

Wireless, remote controlled locking systems are already known from automobiles, in which a receiver unit can receive an electrically coded signal from a remote control unit, whereby various electrically powered locks may be actuated for locking and unlocking. With the invention it is realized that a similar technique can be advantageously used in connection with single locks on bicycles, when the lock housing has a built-in battery for voltage and current supply of a signal receiver unit (28) and an actuation unit (24, 22) for releasing a stop member (12) for a spring loaded locking bolt (6), which has been brought manually into its locking position against the action of the spring.

Onder:

- [54] titel
- [57] samenvatting

In de octrooiliteratuur staan soms termen die nog te maken hebben met de Nederlandse procedure die werd toegepast, in de periode van 1912 tot 1995, voordat de Rijsoctrooiwet 1995 in werking trad. Voor die tijd kende de Nederlandse procedure 3 soorten publicaties. Daarom kan achter het publicatienummer (INID 11) het volgende staan:

- A. Terinzagelegging: dit waren gepubliceerde octrooiaanvragen.
- B. Openbaarmaking: dit zijn bijna verleende octrooien. Mensen kunnen hier nog bezwaar tegen aantekenen (oppositie).
- C. Octrooi: dit waren de octrooien waar geen bezwaar (meer) tegen was.

Nederlands octrooi NL 9500355

Boven:

	Octrooraad Nederland	11) 9500355
12) A TERINZAGELEGGING		
21) Aanvraag om octrooi: 9500355	51) Int.Cl.⁸ B62H5/14, E05B71/00	
22) Ingediend: 23.02.95		

Boven:

- [19] verlenende instantie:
(van 1912 tot 1995 was de Octrooraad de naam van Octrooiencentrum Nederland. Van 1995 tot 2005 Bureau voor de Industriële Eigendom)
- [21] aanvraagnummer
- [22] indieningsdatum
- [11] publicatienummer
- [12] publicatietype (A, B of C)
- [51] Internationale Patent Classificatie

Midden:

43) Ter inzage gelegd: 01.10.96 i.E. 96/10	71) Aanvrager(s): Stenman Holland B.V. te Veenendaal.
	72) Uitvinder(s): Hendrik de Roos te Veenendaal Jacob Vellinga te Veenendaal
	74) Gemachtigde: Drs. F. Barendregt c.s. te 2280 GE Rijswijk.

Midden:

- [43] datum terinzagelegging
- [71] aanvrager
- [72] uitvinder
- [74] octrooigemachtigde

Onder:

54) Rijwielslot van het ringbeugeltype.
57) De uitvinding heeft betrekking op een rijwielslot van het ringbeugeltype dat maximaal tegen forceren en in het bijzonder losnemen van het rijwielframe is beveiligd. Als gebruikelijk omvat het een vast aan het rijwielframe te bevestigen draagplaat waarvan de contouren in hoofdzaak overeenkomen met die van de daarmee te verbinden slotkast, welke slotkast een kamer voor het slothuis en twee aan weerskanten daarvan uitgaande, gebogen, geleidebenen voor de grendelbeugel omvat. Volgens de uitvinding gaat daartoe van de draagplaat een in hoofdzaak dwars daarop staande bevestigingslip uit die tot onder het slothuis doorroopt en via een bevestigingselement daarmee is gekoppeld.
NL A 9500355 De aan dit blad gehechte stukken zijn een afdruk van de oorspronkelijk ingediende beschrijving met conclusie(s) en eventuele tekening(en).

Onder:

- [54] titel
- [57] samenvatting

Verklarende woordenlijst

Instandhoudingstaks

De jaarlijkse betaling om het octrooi in stand te houden.
De actuele kosten voor Nederland kunnen op de website
www.rvo.nl/octrooien worden gevonden.

→ [Instandhoudingstaks](#)

Stand der techniek

De “stand der techniek” is alles wat door een beschrijving van het product of proces, of op enige andere wijze, openbaar bekend was vóór de dag van indiening van de octrooiaanvraag.

→ [Stand der techniek](#)

5.

Classificatie- systemen voor octrooien

De classificatiesystemen voor octrooien

Dit hoofdstuk geeft uitleg over de indeling van octrooien aan de hand van twee classificatiesystemen: de Internationale Patent Classificatie (IPC) en de Cooperative Patent Classification (CPC). Aan de hand van deze systemen zijn de octrooien, ofwel de octrooiliteratuur, ingedeeld in registers en databases:

A. De Internationale Patent Classificatie (IPC)

B. Het Cooperative Patent Classification

Dit hoofdstuk behandelt:

- *de Internationale Patent Classificatie (IPC)*
- *het Coöperatieve Classificatiesysteem (CPC)*

Een Nederlandstalige IPC is beschikbaar op het internet:
www.ipc-nl.nl

*IPC =
International Patent
Classification =
Internationale Octrooi
Classificatie.*

De Internationale Patent Classificatie en de Cooperative Patent Classification zijn opgebouwd uit codes voor alle onderwerpen in de techniek. Deze codes kunnen direct gevonden worden via trefwoorden of indirect via octrooi-publicaties die aan de hand van trefwoorden zijn gevonden. Zoeken via deze codes is doeltreffend omdat men niet afhankelijk is van de keuze van de trefwoorden. Ook in anders-talige collecties is het eenvoudig zoeken, aangezien deze coderingen internationaal afgesproken zijn.

Zodra een daartoe gerechtigde instantie, zoals Octrooiencentrum Nederland, onderdeel van RVO.nl, een octrooiaanvraag heeft ontvangen, wordt de *uitvinding* nader geclassificeerd door aan de publicatie ervan codes toe te voegen. Deze codes maken de verschillende octrooiregisters en -databanken, voor iedereen toegankelijk. Elke code beschrijft een deel van de techniek waartoe de uitvinding behoort. De codes zijn internationaal afgesproken. Daarom hoeft een persoon die onderzoek doet in een octrooiregister of -databank niet in staat te zijn het octrooi zelf te lezen, wat ook niet altijd mogelijk is omdat men de taal waarin het octrooi is geschreven niet beheerst (bijvoorbeeld Japans). Elke code die aan het octrooi is meegegeven komt immers overeen met internationaal afgesproken beschrijvingen.

Internationale Patent Classificatie (IPC)

De Internationale Patent Classificatie wordt sinds 1973 gebruikt om octrooien te ordenen.

De Internationale Patent Classificatie is opgebouwd uit een letter-en-cijfer-code. De letters A, B, C, D, E, F, G, H staan voor 8 secties van onderwerpen. Iedere sectie is onderverdeeld in klassen door middel van cijfers: 01, 02, 03, enzovoort. Iedere klasse is verdeeld in onderklassen door middel van letters. Iedere onderklasse kent weer groepen en ondergroepen, aangeduid door cijfers.

In oude octrooien ziet men nog wel de code IdT. Deze is afkomstig uit de periode 1912 – 1972 toen het classificatiesysteem Indeling der Techniek (IdT) werd gebruikt. Dit systeem wordt in de module “Octrooien!” niet behandeld.

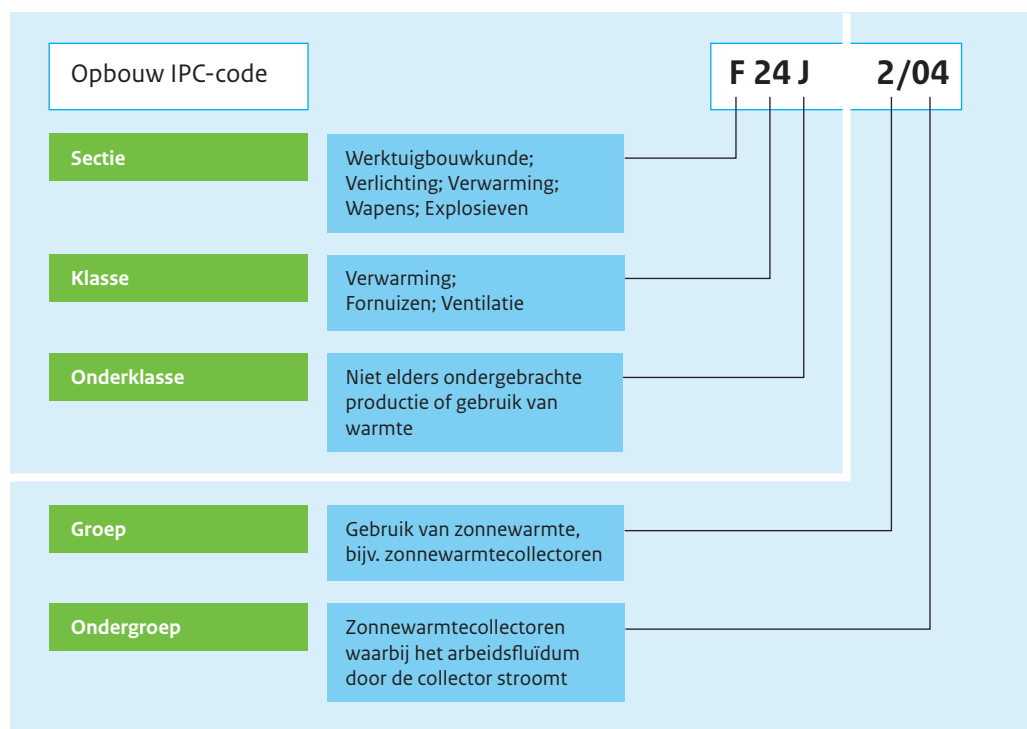
uitvinding

Tip!

Het is aan te raden hoofdstuk 5 samen te bestuderen met de hoofdstukken 6 en 7, om de volgende redenen:

- *Hoofdstuk 6* beschrijft de elektronische zoekmogelijkheden van Espacenet in de internationale octrooicollecties.
- *Hoofdstuk 7* beschrijft de zoekmogelijkheden in overige octrooicollecties.

Indeling IPC: in groepen en ondergroepen

De acht IPC-secties zijn:

- A. Human Necessities
- B. Performing Operations; Transporting
- C. Chemistry; Metallurgy
- D. Textiles; Paper
- E. Fixed Constructions
- F. Mechanical Engineering; Lighting; Heating; Weapons; Blasting
- G. Physics
- H. Electricity

zie voor Nederlandse termen
de Nederlandstalige IPC op
www.ipc-nl.nl

De Cooperative Patent Classification (CPC)

De Cooperative Patent Classification (CPC) is het gevolg van een harmonisatie van de eigen classificatiesystemen van het Europees Octrooibureau (EOB) en de octrooiverlenende instantie van de Verenigde Staten (USPTO-United States Patent and Trademark Office). Het systeem heeft dezelfde structuur als die International Patent Classification (IPC), maar is gedetailleerder.

Voorbeeld

Wasmachines die technisch moeilijk in te delen zijn, hebben in de IPC de volgende codering meegekregen:

Do6 F35/00 Niet elders ondergebrachte wasmachines, wasapparatuur of wasmethoden

(Bron: www.ipc-nl.nl. Dit is Nederlandse versie van de IPC.)

De CPC heeft een diepere onderverdeling op de technische aspecten. Dan ziet deze groep als volgt uit:

Do6F35/00 Washing machines, apparatus, or methods not otherwise provided for

Do6F35/001 (using ozone)

Do6F35/002 (using bubbles)

Do6F35/003 (using electrochemical cells)

Do6F35/004 (using chlorine generators)

Do6F35/005 (Methods for washing, rinsing or spin-drying)

Do6F35/006 (for washing or rinsing only)

Do6F35/007 (for spin-drying only)

Do6F35/008 (for disinfecting the tub or the drum)

In de octrooidatabank Espacenet worden zowel IPC als CPC gebruikt.

De CPC is online te raadplegen via de octrooidatabank Espacenet.

www.espacenet.nl

In de octrooidatabank Espacenet worden zowel IPC als CPC gebruikt.

CPC = Cooperative Patent Classification (Coöperatieve Octrooi Classificatie), ontstaan uit een samenwerking van het Europese Octrooibureau (EOB/EPO) en het Amerikaanse Octrooi en Merkenbureau (USPTO).

Verklarende woordenlijst

Uitvinding

Een uitvinding is een gevonden (technische) oplossing voor een probleem, in de vorm van een product of een proces.

→ [Uitvinding](#)

6.

Octrooi-literatuur als informatiebron

Zoeken in Espacenet

Online databanken

Er zijn al decennia lang online octrooidatabanken. Deze waren echter alleen voor abonneementhouders toegankelijk. Tegenwoordig is veel octrooi-informatie op internet vrij toegankelijk, ook voor niet-professionele onderzoekers.

Dit hoofdstuk behandelt:

- een strategie voor het zoeken naar octrooidocumenten in Espacenet
- het stappenplan “zoeken naar een onderwerp” in Espacenet
- uitgebreide zoekvoorbeelden
- het octrooiregister

Zoekstrategie

Voor een succesvolle zoektocht naar *octrooi*documenten is een goede zoekstrategie van essentieel belang. Welke zoekstrategie het beste gehanteerd kan worden, hangt af van:

- het doel van het octrooionderzoek;
- de informatie die aan het begin van het octrooionderzoek beschikbaar is;
- in welke octrooiliteratuur er wordt gezocht: de Nederlandse of buitenlandse octrooiregisters.

Dit hoofdstuk beschrijft het zoeken naar octrooiliteratuur via Espacenet en het Nederlands Octrooiregister. Hoofdstuk 7 behandelt het zoeken in de overige databanken en zoeken in publicaties op cd-roms.

Espacenet

Espacenet is ontwikkeld om een indruk te geven van de technische kennis die in octrooien ligt opgeslagen. Deze databank wordt gebruikt voor het zoeken naar octrooi-informatie in ongeveer 80 nationale en regionale octrooi-collecties. Nationale collecties omvatten octrooien die gepubliceerd worden door een octrooiverlenende instantie van een land, bijvoorbeeld Nederland, Duitsland, Verenigde Staten. Regionale collecties omvatten octrooien die gepubliceerd worden door octrooiverlenende instanties die meer landen vertegenwoordigen, zoals het Europees Octrooibureau (EOB).

Welke informatie kunt u uit Espacenet halen?

U kunt in deze databank zoeken in ongeveer tachtig octrooi-collecties. Het gaat om nationale en regionale collecties:

In de nationale collecties bestaan uit octrooien die de octrooiverlenende instantie van een bepaald land heeft gepubliceerd.

In de regionale collecties zitten octrooien die worden gepubliceerd door octrooiverlenende instanties die meerdere landen vertegenwoordigen (zoals het EOB).

Zoeken in de Nederlandse versie van Espacenet gebeurt standaard in de databank Worldwide.

Espacenet biedt ook de mogelijkheid om in de aparte nationale databanken van de lidstaten van het EOB te zoeken. De inhoud van deze nationale databanken verschilt sterk per land. In de nationale databank voor Nederland (NL - Espacenet) staan bijvoorbeeld uitsluitend de publicaties vanaf 1990. Wilt u alle Nederlandse octrooien vanaf 1912 doorzoeken? Gebruik dan de databank Worldwide en vul in het veld Publicatienummer de landcode "NL" in.

octrooi

De internetsite rvo.nl/octrooien is een goed startpunt voor het zoeken naar octrooi-informatie op internet.

Deze pagina geeft via diverse links toegang tot meer informatie uit octrooien en het Octrooi-register en Espacenet.

Tip!

Het is aan te raden hoofdstuk 6 samen te bestuderen met hoofdstuk 5, om de volgende redenen:

- [Hoofdstuk 5](#) behandelt de Internationale Patent Classificatie en de Cooperative Patent Classification.

Op de website van het EOB (www.epo.org; zoeken met de woorden member en states) staat een overzicht van de landen die lid zijn, de landen die een aanvraag hebben gedaan om lid te worden en de landen die samenwerkingsverband hebben met het EOB.

Vier zoekmanieren

De homepage van www.espacenet.nl biedt vier manieren om te zoeken:

- Snel zoeken;
- Uitgebreid zoeken;
- Zoeken op nummer;
- Zoeken op classificatie.

In dit hoofdstuk staat een globaal overzicht over het zoeken in Espacenet. Een handleiding voor het zoeken in deze databank vindt u via een link op www.espacenet.nl.

Gebruik de link “Help index” (bovenaan de homepage) om naar de Help-functie van Espacenet te gaan.

Stappenplan “zoeken naar een onderwerp” in Espacenet

Omdat Espacenet verschillende zoekmanieren biedt, is het een krachtig hulpmiddel om bijzonder breed of juist heel specifiek octrooi-informatie te vinden.

Er kunnen combinaties worden gemaakt van trefwoorden en verscheidene andere zoekcriteria, zoals bijvoorbeeld CPC-klasse, naam van de aanvrager of uitvinder, enzovoort.

In Espacenet kan op een “intuïtieve” manier worden gezocht. Toch is het verstandig om ook het zoekproces in Espacenet via enkele systematische stappen te laten verlopen

Formuleer een probleemstelling:

1. Voorbereiding;
2. Definieer trefwoorden;
3. Zoek!
 - met het venster “Snel zoeken”;
 - in de gewenste octrooiverzameling(en);
4. Gebruik CPC-code(s) van zoekresultaten
 - om opnieuw te zoeken!
 - via het venster “Zoek op classificatie”;
 - voor een specifiek zoekresultaat met het venster “Uitgebreid zoeken”;
5. Controleer de status van het octrooi in het Octrooiregister.

Hoofdstuk 5 behandelt de Cooperative Patent Classification (CPC) en de Internationale Patent Classificatie (IPC).

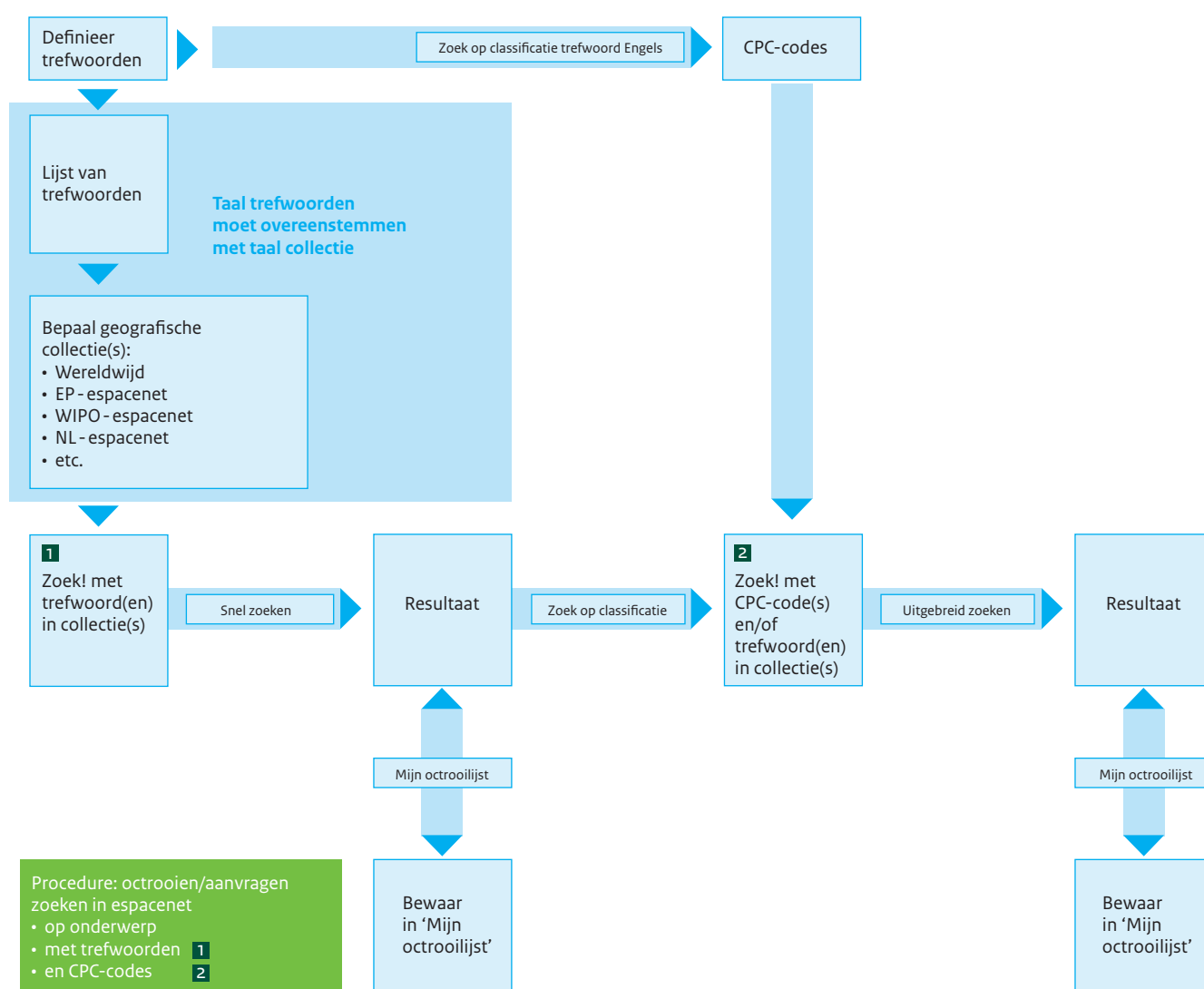
Op de homepage van Espacenet staan verder links die naar verschillende onderdelen van Espacenet leiden, bijvoorbeeld naar een onderliggende pagina met actueel nieuws, een forum voor gebruikers en allerlei tips om met Espacenet te zoeken.

Let op!

Het trefwoord moet in dezelfde taal zijn als de taal van de gekozen collectie(s). Voor het zoeken in de wereldwijde collectie is Engels de aanbevolen taal.

De Nederlandse Espacenet-handleiding, die op de openingspagina van de Nederlandse Espacenet (www.espacenet.nl) te vinden is, beschrijft gedetailleerd de mogelijkheid van het zoeken in Espacenet. Op www.rvo.nl vindt u deze handleiding ook door te zoeken met de woorden handleiding en espacenet.

Procedure voor het zoeken in Espacenet naar octrooien en octrooiaanvragen.

Het Octrooiregister

In de Espacenet-zoekprocedure staat als het laatste punt: controleer de status van het octrooi. In Nederland staat de status van alle octrooien in het Octrooiregister. Het Octrooiregister dat octrooien/aanvragen vanaf 1912 omvat is toegankelijk voor iedereen.

Dit register bevat informatie over:

- gepubliceerde Nederlandse octrooiaanvragen; (18 maanden na aanvraag zichtbaar in het Octrooiregister);
- Nederlandse octrooien;
- aanvullende beschermingscertificaten;
- Europese octrooien die voor Nederland geldig zijn.

Basiszoekscherf

Zoeken in register

In het kader van informatieve dienstverlening geeft NL Octrooiencentrum een ieder elektronisch toegang tot zijn octrooi-databank: het Octrooiregister. Het Octrooiregister bevat openbare informatie over gepubliceerde Nederlandse octrooiaanvragen, Nederlandse octrooirechten en Nederlandse certificaten vanaf 1912. Tevens is het mogelijk om elektronisch dossiers in te zien. Daarvoor klikt u binnen het detailscherm op het tabblad 'dossier'. Het Octrooiregister is voor iedereen gratis toegankelijk.

Register laatst verversd op: 5 november 2012

Kies uit een collectie:

NL aanvragen / octrooien EP/NL octrooien
 Certificaten Topografien voor Halfgeleiders

Zoekvraag:

Nummer	<input type="text"/>	b.v. 1015876, NL1015876
Publicatiedatum	<input type="text"/>	b.v. 1990-01-03
Aanvrager/houder	<input type="text"/>	b.v. Dranez
Uitvinder	<input type="text"/>	b.v. MulPens
Titel	<input type="text"/>	b.v. ventilator
IPC klasse	<input type="text"/>	b.v. G01R15/10, G01R
Indieningsdatum	<input type="text"/>	b.v. 2007, 2007-08
Gemachtigde	<input type="text"/>	b.v. Kupecz

Met het Octrooiregister is eenvoudig inzicht te krijgen in de status van octrooien (een octrooi is van kracht of vervallen).

Het Uitgebreid Zoekscherf van het Octrooiregister biedt de mogelijkheid om zeer gedetailleerd op een groot aantal items te zoeken. Ook kan er van logische operatoren (“=”, “Contains”, “< >”, “Is Empty”, “Is Not Empty”) gebruik gemaakt worden.

Het Uitgebreid Zoekscherf wordt in de module “Octrooien!” niet behandeld.

Het Octrooiregister is – nadat men zich eenmalig heeft geregistreerd, voor iedereen vrij toegankelijk via het internet: <http://register.octrooiencentrum.nl/>

Let op!

Bij een onderzoek naar de status van een Nederlandse octrooiaanvraag is het volgende belangrijk: het Octrooiregister kan aangeven dat de Nederlandse aanvraag vervallen is. Op basis van de Nederlandse aanvraag kan echter een Europees octrooi aangevraagd zijn, dat ook voor Nederland moet gaan gelden. Pas nadat het Europees octrooi verleend is, verschijnt het – verleende – octrooi weer in het Octrooiregister. Een octrooi kan op deze manier enkele jaren (!) lang niet in het Octrooiregister zichtbaar zijn.

Gebruik het Europese register om de status van Europese en internationale octrooien te controleren. <https://register.epo.org>

Gebruik de link “Help index” om naar de Help-functie van het Octrooiregister te gaan.

Het eenvoudigst werkt het zoeken met:

- Publicatienummer;
- Publicatiedatum;
- Aanvrager/Houder Deposant;
- Uitvinder.

Kies zonodig een specifieke datum als met het zoekveld "Publicatiedatum" wordt gezocht.

Zoeken op de naam van een octrooiaanvrager of -houder geeft een overzicht van alle octrooien/aanvragen die met die naam geregistreerd zijn. Hieruit kan bijvoorbeeld blijken dat een bedrijf een actief octrooibeleid voert.

Voorbeeld van controle van status

Zoek naar de status van NL octrooien/aanvragen en EP/NL octrooien aangevraagd door "Vacu Vin".

Soeken in register

In het kader van informatieve dienstverlening geeft NL Octrooiencentrum een ieder elektronisch toegang tot zijn octrooi-databank: het Octrooieregister. Het Octrooieregister bevat openbare informatie over gepubliceerde Nederlandse octrooiaanvragen, Nederlandse octrooien en Nederlandse certificaten vanaf 1912. Tevens is het mogelijk om elektronisch dossiers in te zien. Daarvoor klikt u binnen het detailscherm op het tabblad 'Dossier'. Het Octrooieregister is voor iedereen gratis toegankelijk.

Register laatst verversed op: 5 november 2012

Kies uit een collectie:

NL aanvragen / octrooien EP/NL octrooien
 Certificaten Topografien voor Halfgeleiders

Zoekvraag:

Nummer	<input type="text"/>	b.v. 1015876, NL1015876
Publicatiedatum	<input type="text"/>	b.v. 1990-01-03
Aanvrager/Houder	<input type="text" value="Vacu Vin"/>	b.v. Oranez
Uitvinder	<input type="text"/>	b.v. MulPens
Titel	<input type="text"/>	b.v. ventilator
IPC Klasse	<input type="text"/>	b.v. G01R15/10, G01R
Indieningsdatum	<input type="text"/>	b.v. 2007, 2007-08
Gemachtigde	<input type="text"/>	b.v. Kucecz

Resultaatlijst

In deze resultaatlijst staat de status van de octrooi(aanvraag) onder het publicatienummer vermeld. Het publicatienummer zelf is een link naar het volledige openbare dossier van de octrooiaanvraag.

Basis zoekscherm Uitgebreid zoekscherm Disclaimer FAQ Help					
Zoekresultaten					
Er zijn 23 resultaten gevonden.					
					RSS CSV
Publicatie nr.	Rechtskoort	Aanvraag nr.	Publicatiedatum	Classificatie	Hoeder
2003080	ROW 1995	2003080	2010-12-27	B65D 85/34	Vacu Vin Innovations Limited
Van kracht	Holder for a piece of fruit.				
1022479	ROW 1995	1029479	2007-01-09	B67B 7/30	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Fokesrijrichting.				
2004211	ROW 1995	2004211	2011-08-09	A47J 47/01	Vacu Vin Innovations Limited
Van kracht	Dispensing assembly.				
2001877	ROW 1995	2001877	2010-02-09	B26B 3/00	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Verende mesconstructie.				
1016421	ROW 1995	1016421	2002-04-18	B65B 31/04	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Pomp met drukkindicatiemiddelen.				
1024761	ROW 1995	1024761	2005-05-12	B67B 7/04	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Kurkentrekker met spiraal, hefboom en steunlichaam.				
1030689	ROW 1995	1030689	2007-06-19	A47J 25/00	Vacu Vin Innovations Ltd.
Vervallen	Inrichting en werkwijze voor het verwijderen van de kern van een geves.				
2000428	ROW 1995	2000428	2008-07-14	B65D 77/06	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Houder voor het afgeven van drank uit een flexibele verpakking.				
EP1315657	Europees	EP01975016	2004-08-18	B65D 51/16	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Zelfafsluitende afsluiter.				
EP1326775	Europees	EP01981173	2004-12-29	B65B 31/04	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Pomp met drukkindicatiemiddelen.				
2003365	ROW 1995	2003365	2011-02-22	B26B 27/00	Vacu Vin Innovations Limited
Van kracht	Cutting device.				
2003366	ROW 1995	2003366	2011-02-22	A47J 43/25	Vacu Vin Innovations Limited
Van kracht	Grater device.				
2002523	ROW 1995	2002523	2010-08-16	B67B 7/18	Vacu Vin Innovations Ltd.
Vervallen	Potdekselopener.				
2002525	ROW 1995	2002525	2010-08-16	A47J 19/06	Vacu Vin Innovations Ltd.
Vervallen	Knoflookpers.				
2000660	ROW 1995	2000660	2008-11-25	A47J 17/04	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Snij-inrichting voor een bolvormige vrucht of groente met een schil.				
1028211	ROW 1995	1028211	2006-08-08	A47B 73/00	Vacu Vin Innovations Ltd.
Vervallen	Scharnierend modificeerbare voorwerphouder.				
1022297	ROW 1995	1022297	2004-07-22	B65D 47/40	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Uitschenkinrichting.				
1031016	ROW 1995	1031016	2007-07-30	B67B 7/18	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Dapaangrijpinrichting.				
1030973	ROW 1995	1030973	2007-07-23	F25D 3/08	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Mantel/houdersamenstel.				
1019986	ROW 1995	1019986	2003-08-19	B67B 7/04	Vacu Vin Innovations Ltd.
Van kracht	Kurkentrekker/Reevasthoudinrichting.				

« 1 2 »

RSS | CSV

Gegevensoverzicht

Vanuit de resultaatlijst komt men eerst in een overzicht van alle gegevens. Rechtsboven is onder andere een link opgenomen naar Espacenet. Daar kan men de octrooiaanvraag en/of het octrooi bekijken. De volledige correspondentie vindt men onder de tab "Dossier". Deze tab toont een chronologische volgorde van alle correspondentie die via een link ook inhoudelijk te bekijken is.

Basis zoekscherm		Uitgebreid zoekscherm		Disclaimer		FAQ		Help		
Esp@cenet 1										
Gegevens		Dossier								
BASISGEGEVENS										
ROW 1995	Nummer: 2004211									
Titel	Dispensing assembly,									
IPC of IDT Klasse	A47J 47/01; A67G 19/12; A67G 19/18; Meer...									
Ingediend	2010.02.08	Herkomst te aanvrager							Gibraltar (GI)	
Ingeschreven	2011.08.09									
Verleend	2011.08.09									
Expiratie	2030.02.07									
Status	Van kracht									
Aanvrager/Houder	Vacu Vin Innovations Limited; Gibraltar; Gibraltar (GI)									
Uitvinder	Patrick Lambertus Kerkhof; Zoetermeer; Nederland (NL) Patrick Bernardus Johannes Schneider; Delfgauw; Nederland (NL)									
Gemachtigde	Msc., Drs. M.J. Hatzmann c.s.									
Verzoek onderzoeksrapport	2010.06.22	Type	Internationaal							
Onderzoeksrapport	2010.10.19									
IPC	A47J 47/01; A67G 19/12; A67G 19/18; B65D 47/20;									
IPC of IDT Klasse	A47J 47/01; A67G 19/12; A67G 19/18; B65D 47/20;									
AANVRAGER/HOUDER										
Naam	Aanvrager/Houder								Van:	2010.02.08
Adres	Vacu Vin Innovations Limited Montagu Pavilion B-10 Queensway Gibraltar Gibraltar (GI)									
Naam	Uitvinder(s)									
Naam	Patrick Lambertus Kerkhof; Zoetermeer; Nederland (NL)									
Naam	Patrick Bernardus Johannes Schneider; Delfgauw; Nederland (NL)									
Naam	Rui Medeiros Santos; Rotterdam; Nederland (NL)									
GEMACHTIGDE/DOMICILIE										
Naam	Gemachtigde									
Adres	Drs. M.J. Hatzmann c.s. Vereenigde Postbus 87930 2508 DH Den Haag Nederland (NL)									
CORRESPONDENTIE										
Verzonden op	2011.08.09	Mededeling verlening octrooi								
Verzonden op	2010.10.19	Rapport onderzoek naar de SvDT								
Verzonden op	2010.10.19	Begeleidende brief bij rapport onderzoek naar de SvDT								
Ontvangen op	2010.10.15	Concept nieuwheidsrapport								
Ontvangen op	2010.06.22	Verzoek nieuwheidsonderzoek								
Ontvangen op	2010.05.17	Tekeningen octrooiaanvraag								
Ontvangen op	2010.05.17	Conclusies octrooiaanvraag								
Ontvangen op	2010.05.17	Ophelven vormgebreken								
Verzonden op	2010.02.18	Vormgebrekenbrief								
Verzonden op	2010.02.17	Ontvangstbewijs octrooiaanvraag								
Verzonden op	2010.02.16	Mededeling geen verzoek onderzoek naar de SvDT ingediend								
Ontvangen op	2010.02.08	Betaling indieningstaks								
Ontvangen op	2010.02.08	Tekeningen octrooiaanvraag								
Ontvangen op	2010.02.08	Uittreksel octrooiaanvraag								
Ontvangen op	2010.02.08	Conclusies octrooiaanvraag								
Ontvangen op	2010.02.08	Beschrijving octrooiaanvraag								
Ontvangen op	2010.02.08	Aanvraagformulier om octrooi								
PUBLICATIE IE/EP										
Blad IE										
Editiesnummer	2010.06.09	Publicatiedatum	2010.06.09						Rubriek	1: NI, 1 Ingeschreven aanvragen om octrooi
TERMIJNEN / PROCEDURELE WIJZIGINGEN										
Datum	Omschrijving									
Procedurale wijzigingen										
Datum	Omschrijving									
2011.08.09	Octrooi verleend									
2011.08.09	Aanvraag ingeschreven									
2010.10.19	Uitslag internationaal nieuwheidsonderzoek									
JAARTAKS										
Verschuldigd	2013.02.28									
Taksnummer	4 (50 euro)									
Verwachte betaler	Drs. M.J. Hatzmann c.s.									

Dossier

Datum	Document type	Procedure	Aantal pagina's
2011-08-25	Publicatie octrooi	NL	26
2011-08-09	Brief inzake verlening octrooi	NL	4
2010-10-19	Rapport onderzoek naar de SvdT (internationaal)	NL	7
2010-06-22	Verzoek onderzoek naar de SvdT (internationaal)	NL	1
2010-06-22	Ontvangstbevestiging NL-Post (oif)	NL	1
2010-05-17	Conclusies	NL	2
2010-05-17	Aanvraagformulier Vervolgpost NL	NL	1
2010-05-17	Tekeninge(n)	NL	7
2010-05-17	Figuur bij het uittreksel	NL	1
2010-05-17	Ontvangstbevestiging NL-Post (oif)	NL	1
2010-02-18	Vormgevingbrief	NL	1
2010-02-18	Brief inzake geen verzoek onderzoek naar de SvdT	NL	2
2010-02-17	Ontvangstbewijs	NL	2
2010-02-08	Uitvindergegevens	NL	1
2010-02-08	Uitvindergegevens	NL	1
2010-02-08	Uitvindergegevens	NL	1
2010-02-08	Engelse conclusies	NL	2
2010-02-08	Beschrijving	NL	9
2010-02-08	Uittreksel	NL	1
2010-02-08	Tekeninge(n)	NL	3
2010-02-08	Aanvraagformulier	NL	2
2010-02-08	Ontvangstbevestiging NL-aanvraag (OIF)	NL	1

Brief

Pagina 1 van 4

Agentschap NL
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 5820 2280 HV Rijswijk

Drs. M.J. Hatzmann c.s.
Vereenigde
Postbus 87930
2508 DH Den Haag

Datum 9 augustus 2011
Betreft Verlening van octrooi

Octrooi(aanvraag): 2004211
ten name van: Vacu Vin Innovations Limited te Gibraltar, Gibraltar (GI)

Geachte heer/mevrouw,

Op bovengenoemde aanvraag is op 9 augustus 2011 onder nummer 2004211 octrooi verleend. NL Octrooicentrum zal de bij de aanvraag behorende beschrijving en tekeningen bij wege van octrooischrift uitgeven en u hiervan een gewaarmerkt afschrift, een zogenaamd octrooibewijs, verstrekken.

Het octrooi blijft, behoudens eerder verval of vernietiging door de rechter, van kracht tot het verstrijken van een termijn van 20 jaren gerekend vanaf de datum van indiening van de aanvraag, derhalve tot en met 7 februari 2030.

Om het octrooi in stand te houden dient, voor het eerst vanaf het 4e jaar*, een jaartaks te worden betaald. Deze jaartaks dient voor de eerste keer te zijn voldaan op 28 februari 2013 en is hierna jaarlijks op de laatste dag van februari verschuldigd.

Betaling van de jaartaks is de verantwoordelijkheid van de octrooihouder.

NL Octrooicentrum stuurt hier geen rekening voor. Wel wordt u jaarlijks, één maand voor afloop van de betalingstermijn, herinnerd aan de naderende termijn. NL Octrooicentrum erkent geen verantwoordelijkheid voor (de bezorging van) deze herinnering, zodat u wordt geadviseerd zelf de betalingstermijn te agenderen.

NL Octrooicentrum
Cluster ORE
Patentlaan 2
2288 EE Rijswijk
Postbus 5820
2280 HV Rijswijk
www.agentschapnl.nl/octrooicentrum
Royal Bank of Scotland
056 99 94 099
IBAN: NL08R050569994098
BIC/Swift: RBOSNL2A

Contactpersoon
R. van Aalst
T (088) 602 63 33
F (088) 602 50 24

Onze referentie
ORE/2004211.M1562/L003

Uw referentie
P90590NL00

Het afdrukken van alle gegevens gebeurt met de standaard afdrukmogelijkheden van de browser.

Octrooi-informatie Tour

Er is ook een digitale leermodule over octrooi-informatie: de Octrooi-informatie Tour.

Die kunt u vinden door met “octrooi-informatie tour” te zoeken op www.rvo.nl. Op www.rvo.nl/octrooien vindt u direct een link naar deze leermodule. Deze module legt op een interactieve manier uit wat octrooi-informatie inhoudt en welke soorten onderzoeken er zijn. Met behulp van oefeningen kan de gebruiker zijn/haar kennis testen.

Verklarende woordenlijst

Octrooi

Een octrooi is een uitsluitend recht op een uitvinding waarmee men een ander kan verbieden de uitvinding commercieel toe te passen in een bepaald rechtsgebied.

→ [Octrooi](#)

7.

Octrooi-informatie op cd-rom, dvd en internet

Zoeken in overige gegevensbanken

Als aanvulling op hoofdstuk 6, dat uitgebreid aandacht besteedt aan octrooi-informatie op Espacenet, behandelt dit hoofdstuk in het kort een aantal andere mogelijkheden om op het internet naar octrooi-informatie te zoeken. Verder behandelt dit hoofdstuk octrooi-informatie die verkrijgbaar is op cd-rom en dvd.

Depatisnet

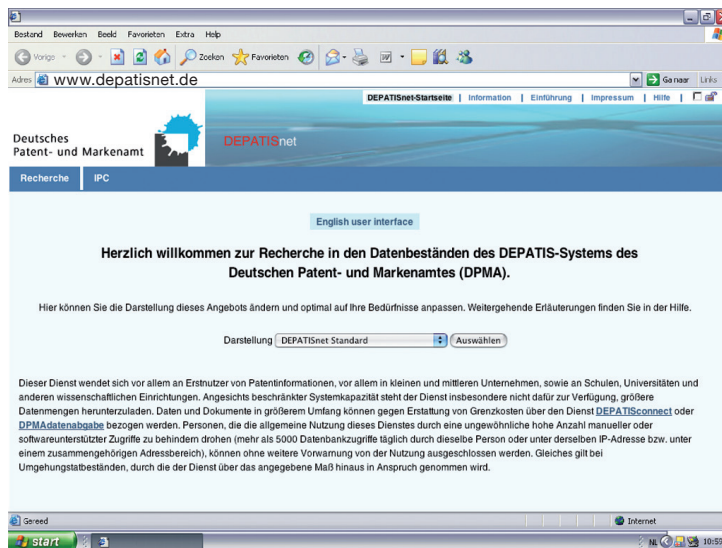
Depatisnet is het Duitse octrooi- en merkenregister dat behalve informatie over Duitse octrooien ook informatie over internationale octrooien bevat. Er is zowel een Duitstalige als een Engelstalige versie van de website. Depatisnet biedt zoekmogelijkheden op verschillende niveaus, van “beginner” tot het zoeken met – betaalde – ondersteuning van een octrooi-expert.

Dit hoofdstuk is een aanvulling op [hoofdstuk 6](#) en behandelt:

- overige octrooi-informatie via internet;
- octrooi-informatie op cd-rom en dvd.

Tip!

Het is aan te raden hoofdstuk 7 samen te bestuderen met hoofdstuk 5, om de volgende redenen: [Hoofdstuk 5](#) behandelt de Internationale Patent Classificatie en het Europese Classificatiesysteem.

www.depatismet.de

Depatisnet biedt, net zoals Espacenet, gedetailleerde zoekmogelijkheden. Depatisnet maakt alleen gebruik van *IPC*, dus niet van *CPC*.

[IPC, CPC](#)

Amerikaans Octrooibureau

Een van de eerste instanties die overging tot het publiceren van octrooi-informatie via het internet, was het Amerikaanse octrooibureau: US Patent and Trademark Office (USPTO). Bibliografische gegevens en uittreksels (korte samenvattingen = abstracts) van octrooien vanaf 1969 kunnen online worden geraadpleegd.

Er zijn verschillende manieren om te zoeken – van eenvoudig (gratis voor iedereen) tot uitgebreid (voor abonnementhouders).

Op <http://patents.uspto.gov/patents/process/search/> en

<http://patft.uspto.gov/> staan alle mogelijkheden om te zoeken naar patenten.

Algemeen:

<http://patents.uspto.gov>

Zoeken in octrooien:

<http://patft.uspto.gov/>

World Intellectual Property Organisation

Ook de World Intellectual Property Organisation (WIPO) biedt toegang tot octrooi-informatie. Hier kan onder andere worden gezocht naar informatie in de *PCT*-collectie. Dit zijn de wereldwijde (internationale) octrooiaanvragen. Meer informatie over internationale octrooiaanvragen staat in hoofdstuk 3.

Naast de *PCT*-collectie geeft Patentscope ook toegang tot andere collecties, zoals die van het Europees Octrooibureau en die van Zuid Amerika.

Er kan op 3 manieren worden gezocht: Simple, Structured en Advanced.

De verschillende mogelijkheden – van eenvoudig tot diepgaand onderzoek – komen min of meer overeen met die van Espacenet.

[PCT](#)

De octrooidatabank van de WIPO heet Patentscope

www.wipo.int/patentscope/en/

en geeft toegang aan ruim 14 miljoen octrooipublicaties waaronder de complete PCT-collectie.

<http://pctgazette.wipo.int>

www.wipo.int

Werkgemeenschap Octrooi-informatie Nederland (WON)

De Werkgemeenschap Octrooi-informatie Nederland (WON) is in 1977 opgericht met als doel kennis over octrooi-informatie te verspreiden en daarnaast te bevorderen dat de in octrooien neergelegde technisch-wetenschappelijke informatie optimaal toegankelijk en beschikbaar is. Om die beschikbaarheid te optimaliseren heeft de WON een website gemaakt (www.won-nl.org) met links naar de website van zoveel mogelijk nationale octrooibureaus met hun octrooiodatabanken, registers en andere octrooigerelateerde uitgaven. De WON actualiseert deze pagina regelmatig en is te vinden via www.won-nl.org/2008/public/nl/patinf.shtml.

[WON](http://www.won-nl.org)

www.won-nl.org/2008/public/nl/patinf.shtml

Cd-rom en dvd

Voordat alle octrooi-publicaties via internet toegankelijk waren, werd octrooi-informatie vooral gepubliceerd via CD's en later DVD's. Sommige octrooiverlenende organisaties gebruiken deze informatie nog steeds. Met name in landen waar geen goede ICT-infrastructuur aanwezig is. Het gebruik van deze informatiedrager zal in de toekomst verder verminderen.

Cd-roms en dvd's met octrooigegevens vereisen speciale software om de gegevens te kunnen lezen.

Verklarende woordenlijst

IPC

→ [IPC](#)

De IPC (International Patent Classification) wordt sinds 1973 gebruikt om octrooien te ordenen. Zodra een daartoe octrooiverlenende instantie, zoals Octrooicentrum Nederland, een octrooiaanvraag heeft ontvangen, wordt de uitvinding nader geclassificeerd door aan de publicatie codes toe te voegen. Deze code maakt de verschillende octrooiregisters en -databanken waarin kan worden gezocht, voor iedereen toegankelijk.

CPC

→ [CPC](#)

De Cooperative Patent Classification (CPC) is een uitbreiding van de Internationale Patent Classificatie (IPC). De CPC is ontwikkeld door het Europees Octrooibureau (EOB) en het Amerikaans Octrooibureau (USPTO). De CPC is online te raadplegen via Espacenet.

PCT

→ [PCT](#)

“Internationale” octrooiverlening is gebaseerd op de Patent Cooperation Treaty (PCT), een verdrag dat door meer dan honderd landen in de wereld is ondertekend is. Hierdoor is het mogelijk om met één procedure in al deze landen tegelijk een octrooi aan te vragen.

Als coördinator voor de PCT treedt de World Intellectual Property Organisation (WIPO) te Genève op. In elk bij de PCT aangesloten land kan een octrooiaanvraag worden ingediend.

In Nederland nemen Octrooicentrum Nederland en het EOB de aanvragen in ontvangst.

WON

→ [WON](#)

De Werkgemeenschap Octrooiinformatie Nederland (WON) is in 1977 opgericht met als doel kennis over octrooi-informatie te verspreiden en daarnaast te bevorderen dat de technisch, economische en juridische informatie in octrooien optimaal toegankelijk en beschikbaar is. WON verenigt de octrooi-informatiespecialisten van bedrijven en instellingen in Nederland en Vlaanderen.

8.

Zakelijke aspecten van octrooien

Octrooien en innovatie

Nieuwe producten of technieken zijn altijd het resultaat van een *innovatie*-proces. Het is daarom belangrijk dat uitvinders en bedrijven vanaf de eerste fase in de ontwikkeling van een nieuw product of een nieuwe techniek, zich het belang van de informatie die in *octrooiliteratuur* kan worden gevonden, realiseren.

Voordelen

Octrooionderzoek en het gebruik van de resultaten daarvan tijdens het innovatieproces brengen de volgende voordelen met zich mee:

- tijdwinst: het innovatieproces kan sneller worden doorlopen;
- inzicht in door anderen ontwikkelde ideeën;
- voorkoming van inbreuk op rechten van anderen;
- voorkoming van onnodige kosten en/of investeringen;
- vergroting van de kans op octrooiverlening voor het nieuwe product.

Dit hoofdstuk behandelt:

- het gebruik van octrooien bij innovatie
- exploitatie van octrooien: licenties
- statistische octrooi-informatie
- kosten van octrooien

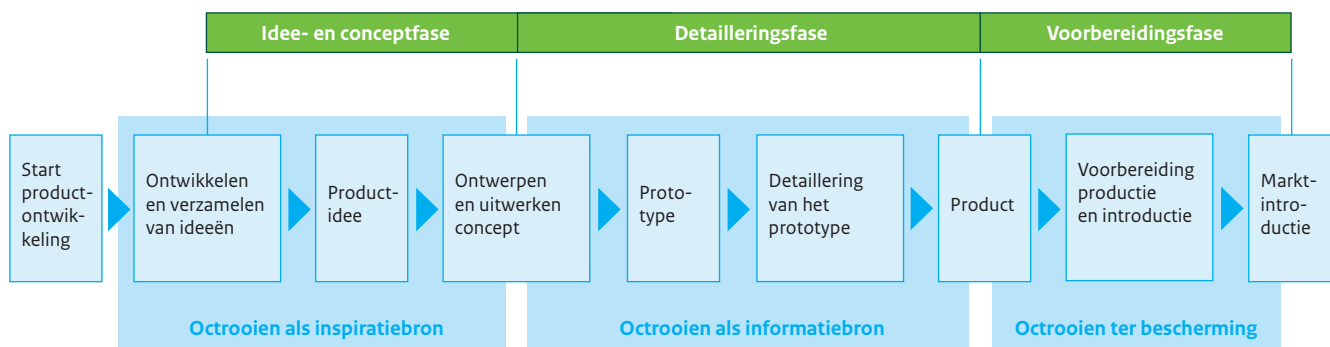
Zie de collage van octrooien m.b.t. winkelwagens in dit hoofdstuk

[*innovatie*](#)

[*octrooiliteratuur*](#)

Het belang van adequate productontwikkeling:
In het schema hierna is aangegeven hoe octrooien gebruikt kunnen worden in de verschillende stappen van het innovatieproces.

Innovatieproces Gebruik van octrooien bij verschillende fasen:

Octrooien als inspiratiebron tijdens idee- en conceptfase

Elk innovatieproces begint met een idee- en conceptfase, waarin zoveel mogelijk ideeën worden ontwikkeld. Deze ideeën kunnen uit interne en externe bronnen voortkomen. Voor het opdoen van ideeën voor een nieuw of verbeterd product of techniek is de octrooiliteratuur een uitstekende externe inspiratiebron. De informatie in octrooiliteratuur kan ook bijdragen aan het nader onderzoeken van alle ontwikkelde ideeën, zodat er een eerste selectie kan worden gemaakt.

In de praktijk blijkt dat er gemiddeld 7 ideeën nodig zijn om te komen tot 1 introductie op de markt. 6 van de 7 ideeën vallen dus ergens in het innovatieproces af.

Waarom octrooiliteratuur raadplegen?

De octrooiliteratuur bevat praktisch alle ontwikkelingen van de afgelopen 150 jaar uit de gehele geïndustrialiseerde wereld. Het aantal gevonden octrooien die in enige vorm aan een product gerelateerd zijn, is vaak verrassend hoog. Het grootste deel – circa 70% – van de kennis en ideeën die deze octrooien vertegenwoordigen, wordt nooit op een andere wijze gepubliceerd of op de markt gebracht. Er worden jaarlijks wereldwijd 1 miljoen octrooipublicaties gepubliceerd. Bovendien vindt een octrooiaanvraag veelal jaren eerder plaats dan de eventuele publicatie in een vakblad.

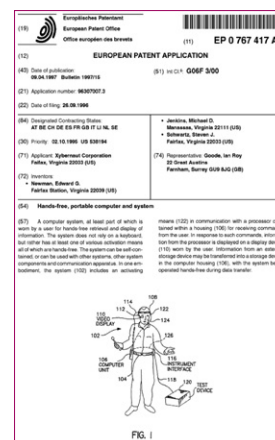
Voorbeeld

De octrooiaanvraag voor een kleine computer die als “bril” voor een oog kan worden gehangen, vond eerder plaats dan de publicatie in een vakblad:

- Octrooi-aanvraag in 1995;
- Publicatie in De Ingenieur in 2002.

Hoe meer informatie tijdens de idee- en conceptfase wordt gevonden, des te meer kans van slagen een nieuw product heeft. Want daarmee wordt voorkomen dat

- het “wiel niet opnieuw wordt uitgevonden”;
- de rechten van een ander worden geschonden.

Computer als ooglap

Bron: De Ingenieur / 5/15-3-2002

Het Amerikaanse bedrijf Xybernaut introduceerde op de Consumer Electronics Show the Poma. Een draagbare computer met een kleine beeldscherm dat op het hoofd geplaatst wordt. Het beeldscherm wordt direct voor het oog geplaatst.

Nadat men een overzicht heeft van alle in de octrooiliteratuur bestaande ideeën kan men voor een bepaald concept kiezen. Zo'n concept kan verder uitgewerkt worden tot een prototype, waaruit moet blijken dat het concept inderdaad werkt. Soms kiezen uitvinders/bedrijven voor het uitwerken van meer concepten van een idee.

Nog een voordeel

Door continu de octrooiliteratuur te raadplegen, blijft men goed op de hoogte van de ontwikkelingen binnen een vakgebied en de activiteiten van concurrenten.

Octrooien als informatiebron tijdens de detailleringsfase van een product

In de detailleringsfase wordt een globaal prototype verder tot in de kleinste details uitgewerkt, waarna het product vervaardigd kan worden. Deze fase omvat onder meer activiteiten die betrekking hebben op de (technische) vervaardiging van het product en de activiteiten die nodig zijn om het product te kunnen vervaardigen (productie-ontwikkeling). Bij beide activiteiten kan men op technische problemen stuiten. Niet in alle gevallen is het zelf ontwikkelen van een oplossing voor een (detail-)probleem de beste weg. Onderzoek in de octrooiliteratuur geeft inzicht in welke kennis en technische oplossingen er al bestaan, door wie deze zijn ontwikkeld en of deze kennis beschermd is. Octrooien geven soms bijzonder nauwkeurige informatie. Immers: uit de beschrijving van het product (en/of werkwijze) in de aanvraag moet opgemaakt kunnen worden dat het geheel uitvoerbaar is. Deze informatie is goed te gebruiken tijdens de detailleringsfase in het innovatieproces. Hierdoor kan de ontwikkeling van een nieuw product versneld worden en kan eventueel op kosten worden bespaard.

De kennis kan zelfs vrij te gebruiken zijn als een octrooi vervallen is, omdat de maximum geldigheidsduur van het octrooi (20 jaar) verlopen is; of wanneer een octrooihouder de jaarlijkse kosten voor het in stand houden van een octrooi (de instandhoudingstaksen) niet meer betaalt.

Als buitenlandse bedrijven hun uitvindingen niet in Nederland hebben geoctrooieerd, is deze kennis in Nederland vrij te gebruiken.

Van alle octrooiaanvragen bij Octrooiencentrum Nederland, onderdeel van RVO.nl, wordt 97% ingediend door buitenlandse bedrijven. Een Nederlandse ondernemer die investeert in nieuwe ontwikkelingen moet daarom rekening houden met de octrooirechten in Nederland van zijn buitenlandse concurrenten.

Soms is het mogelijk om een licentie te nemen op een uitvinding van een concurrent. Uiteraard zijn daar kosten aan verbonden, maar deze kunnen opwegen tegen de kosten die gepaard kunnen gaan met het zelf ontwikkelen van een nieuw product op een gebied waar een concurrent al octrooien bezit.

[Meer over licentie in hoofdstuk 9 over Octrooibeleid.](#)

Octrooien ter bescherming in de voorbereidingsfase van de marktintroductie

De voorbereidingsfase is de laatste fase voor de daadwerkelijke marktintroductie van een product. Tijdens deze fase worden bijvoorbeeld nog de verpakking, de laatste fysieke eigenschappen van het product aangepast en bijgestuurd op basis van producttesten. Soms wordt in deze fase een nieuw product op beperkte schaal in een proefgebied geïntroduceerd en uitgetest. Een andere activiteit kan zijn het voorbereiden van de introductie campagne.

Wanneer een product of proces mede op basis van bestaande kennis uit de octrooiliteratuur is ontwikkeld, is de kans groot dat het nieuw en inventief is. Het is dan raadzaam te overwegen voor dit nieuwe product of proces een octrooi aan te vragen. Een octrooi dient altijd te worden aangevraagd voordat het product op de markt wordt geïntroduceerd, en ook voor een test of de introductie in een proefgebied. Het is dus verstandig de aanvraag direct aan het begin van de voorbereidingsfase in te dienen, zodat men er zeker van kan zijn dat de aanvraag voor de marktintroductie bij de relevante instantie ligt.

Als men tijdig het octrooi aanvraagt, kan de octrooihouder tegen een ander optreden die zonder toestemming de beschermde uitvinding toepast en inbreuk op de rechten van de octrooihouder pleegt.

Meer over verweer tegen inbreuk in [hoofdstuk 10](#).

Exploitatie van een verleend octrooi

Een octrooihouder kan zijn of haar uitvinding – tegen betaling – in licentie geven aan een ander bedrijf. Bijvoorbeeld voor een geografische markt de octrooihouder zelf niet actief is.

Licenties

De meeste licenties worden vrijwillig afgesloten. Een licentie biedt voordelen aan de licentiegever (de octrooihouder) en de licentienemer (diegene die de licentie verkrijgt). Het kan voor de licentienemer een aantrekkelijke manier zijn om nieuwe kennis op te doen en toe te passen. Vaak is dit goedkoper dan deze kennis zelf te ontwikkelen.

Ook kan het een middel zijn om samenwerking tussen licentienemer en -gever te creëren.

In een licentieovereenkomst wordt onder andere afgesproken wat wel en niet mag, hoe te handelen bij nietigheid en inbreuk en vanzelfsprekend de royalty, de vergoeding voor het gebruik van het octrooi.

Meer over licentiecontracten in [hoofdstuk 9](#).

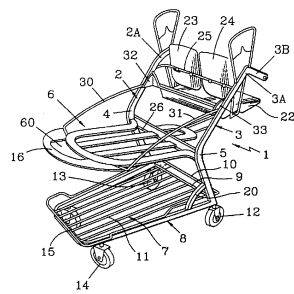
Voorbeeld: Octrooien als inspiratiebron tijdens idee- en conceptfase

Het aantal octrooien gerelateerd aan een product is vaak verrassend hoog.

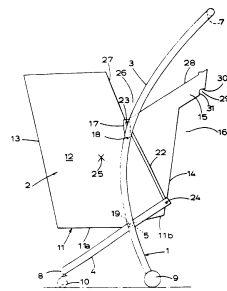
Octrooien met betrekking tot winkelwagens

Winkelwagentjes komen over de hele wereld voor. Ze zijn er in vele soorten en maten en op al die soorten en maten is ooit door iemand een octrooi aangevraagd. De verschillen zitten meestal in het gebruikte materiaal en de uitvoering van de diverse vormen.

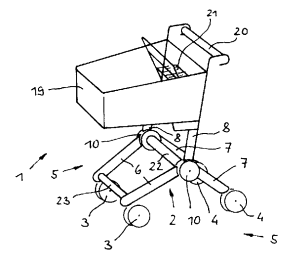
In de tekeningen van winkelwagentjes hieronder en op de volgende pagina is te zien dat er heel wat verschillen te ontdekken zijn: kunststof wagentjes en metalen wagentjes, uitklapbare rekken, afneembare manden, kinderzitjes, enzovoort.

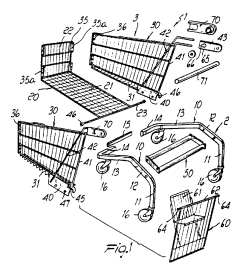
EP 0 739 805
Winkelwagen

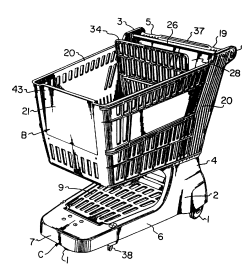
EP 0 403 702
Winkelwagen

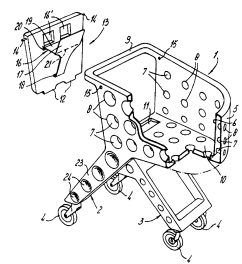
EP 0 624 509
Winkelwagen

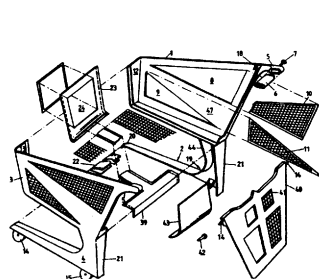
EP 0 364 655
Metaal, modulaire constructie

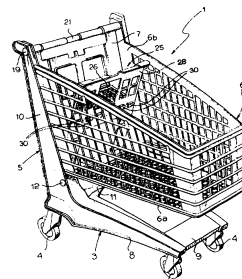
WO 93/02903
Kunststof

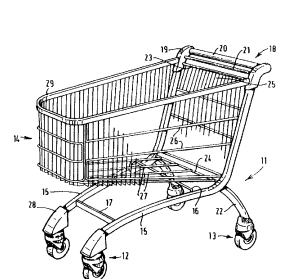
WO 97/21577
Kunststof

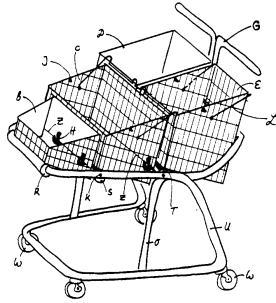
WO 93/11018
Kunststof, modulaire constructie

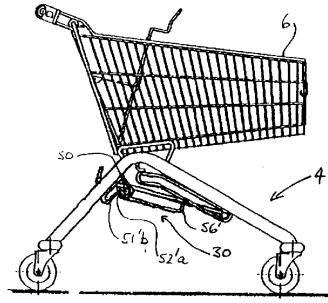
WO 93/02903
Kunststof

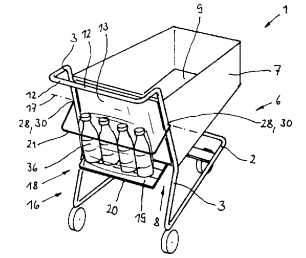
EP 0 701 939
Bestuurbare voorwielen

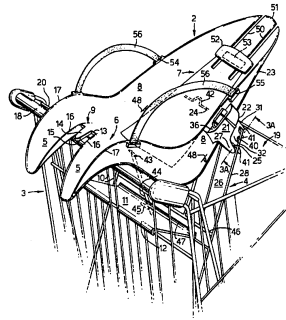
EP o 382 866
Afnembare manden

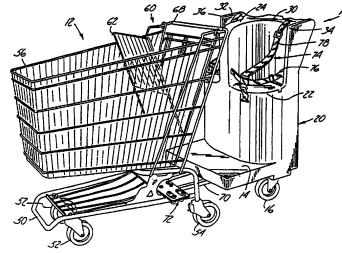
EP o 672 570
Inklapbaar onderrek

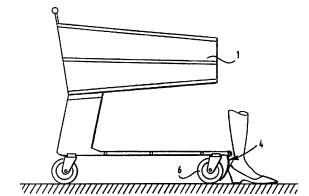
EP o 676 323
Inklapbaar achterrek

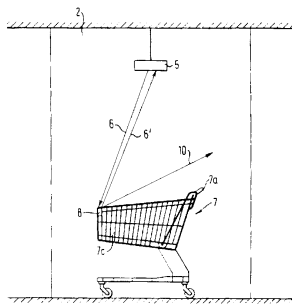
WO 96/38332
Kinderzitje

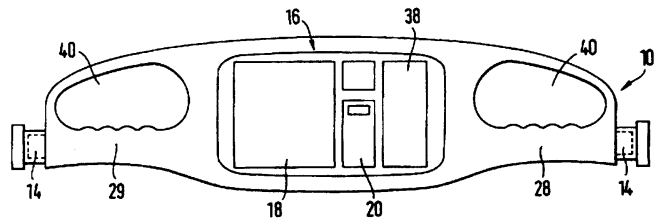
WO 95/32881
Aanhangwagen voor kinderen

WO 95/30567
Bumper

EP o 435 225
Scansysteem voor winkelwagen

WO 96/11130
Informatie-unit voor winkelwagen

Voorbeeld: Technische oplossingen tijdens de detailleringfase in het innovatieproces:

Hoe realiseer je het fabricageproces van een floshouder?

De volgende twee Amerikaanse octrooien laten mogelijke oplossingen voor een “tandflos-inrichting” zien:

Het ontwerpprobleem is het maken van een “tandflos-inrichting” waarbij men niet met de handen de flosdraad hoeft vast te pakken. De flosdraad wordt aan een houder bevestigd.

Het eerste probleem dat opgelost moet worden, is het fabricageproces van de floshouder: spuitgieten of uit plaatmateriaal maken.

Amerikaans octrooi US 5 246 021

Het Amerikaans octrooi US 5 246 021 laat zien hoe de floshouder uit plaatmateriaal gemaakt kan worden. In figuur 2 wordt aangegeven welke vorm de houder moet hebben om zo min mogelijk afval te hebben. De bevestiging van de draad wordt in figuren 4 t/m 7 weergegeven.

Abstract

A disposable dental floss pick comprising a length of floss filament bonded to a plastic handle. The floss pick may be either a single plastic layer with the floss on top or a laminate comprising two plastic layers with the floss in between. Also, a method of rapidly and economically producing a dental floss pick utilizing continuous or progressive steelrule die cutting is described.

13 Claims, 2 Drawing Figures

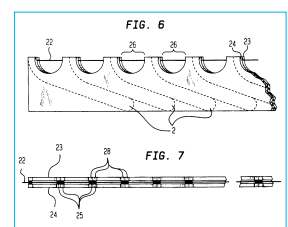
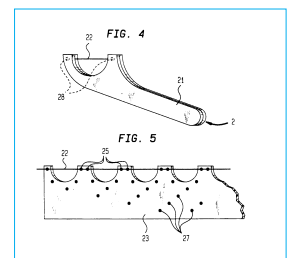
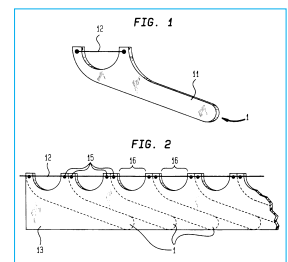
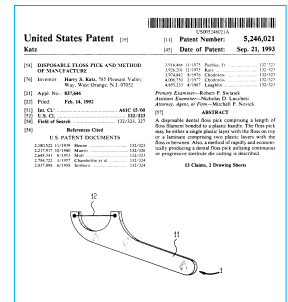
...The preferred attachment means of the length of floss **22** is a drop of adhesive **25** in the handle **21** near each end of the length of floss **22**. The length of floss **22** is preferably attached to only sheet **23**, but may be attached to both sheets **23, 24**. The two layers **23, 24** of the handle **21** are attached preferably by drops of adhesive **27** distributed across the handle **21** in moderate density. The drops of adhesive **25, 27** are preferably a hot melt adhesive that has FDA approval. Other adhesives may be used, such as ultraviolet-curable adhesive which will be cured by exposure to an ultraviolet lamp.

Alternatively, the floss length **22** may be bonded to the handle **21** by non-adhesive means, preferably ultra sonic swaging. When a sheet **23, 24** to which the floss length **22** is being attached contains the alignment holes **28**, during ultrasonic swaging, some plastic material is forced into the holes **22** which also forces a section of floss **22** around the holes to deform and partially enter the holes **28**. This mechanical deformation of the floss **22** creates a “mechanical lock” between the floss **22** and the handle **21**, in addition to the adhesive bond.

The preferred manufacturing process for the floss pick 2 follows:

First, using a steel-rule die, preferably a progressive or rotary type, two sheets **23, 24** are cut to produce cutouts **26** that define the selected working length of the floss **22** in each pick 2. These cutouts **26** are preferably semicircular- or U-shaped. This cutting operation also produces small holes **28** as an aid in aligning the lengths of floss **22** and in securing the floss **22** to the handle **21**. The alignment holes **28** may be omitted.

Second, lengths of floss **22** are placed across the cut outs **26** in one sheet **23**. If there are alignment holes **28**, the floss **22** is aligned across the holes

28. Preferably, one continuous piece of floss comprises the lengths of floss 22 for all picks 2 to be produced from the sheet 23.

Third, drops of adhesive 25 are placed on the floss 22 near each end of the length of floss 22. If there are alignment holes 28, the adhesive drops 25 are placed at the location of the holes 28.

Fourth, drops of adhesive 27 are applied as small beads uniformly and in moderate density across the surface of the sheet 23 to which the length of floss 22 is attached.

Fifth, the second sheet 24, is positioned above sheet 23 and the floss so that the corresponding cutouts 26 in sheets 23, 24 are aligned, and the sheets 23, 24 are secured via the adhesive drops 27.

Sixth, using another steel-rule die, preferably a progressive or rotary type, a final die cutting occurs which cuts the sheet 23 and floss into the final individual floss picks 2.

Alternatively, this laminate may also be formed by joining sheets 23, 24 by non-adhesive means, preferably ultrasonic swaging.

...

Het Amerikaanse octrooi US 3 974 842

Het Amerikaanse octrooi US 3 974 842 beschrijft een werkwijze om de houder te spuitgieten. Ook hier is de bevestiging van de flosdraad een van de belangrijkste onderwerpen. Om de draad niet uit de kunststof te laten "glijden" heeft de draad in figuur 8 een voorziening die wordt aangeduid met verwijfsnummer 27. In de detailbeschrijving staat te lezen dat deze voorziening kan bestaan uit een knoop, lus of een andere verdikking van de flosdraad.

In figuur 10 en 12 worden andere oplossingen aan de hand gedaan. Hier krijgt de draad een richtingsverandering voordat deze in de kunststof ingebed wordt. Figuren 11 en 13 tonen hoe dit gerealiseerd wordt: door een verschuiving van de beide delen van de mal ten opzichte van elkaar. De gedetailleerde beschrijving hiervan is onderaan dit hoofdstuk opgenomen.

Abstract

A disposable device for removing plaque and food debris from tooth surfaces, has a handle portion and a bow portion across which a length of dental floss is maintained, the floss, bow, and handle being an integral unit; and the method of manufacturing this complete device in essentially a single operation whereby the handle and bow are molded with the ends of the bow during molding.

10 Claims, 28 Drawing Figures

FIG. 7 shows beads 27 fastened on floss 28 or formed as knots, loops, or other enlargements of the floss itself.

Instead of auxiliary elements such as beads or cement, two representative arrangements are shown in FIGS. 10 through 13 for extending the floss for a greater length within each limb of the holder to achieve a greater frictional restraint on the sections of floss embedded in these limbs. In FIG. 10 the floss lies diagonally for length p which is far greater than width l through a limb as exists in FIGS. I and 10. A mold 33, to position the floss in this diagonal orientation, is shown in FIG. 11 where the trough has three parts 34, 35 and 36; when the floss 37 is aligned in this trough, section p' of the floss will necessarily take the diagonal position shown within limb 38 of the cavity and produce the flosser of FIG. 10.

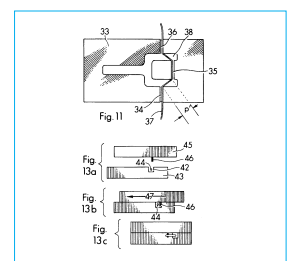
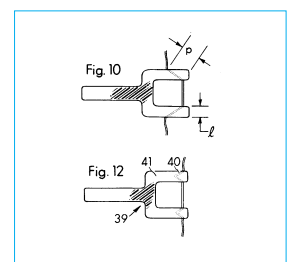
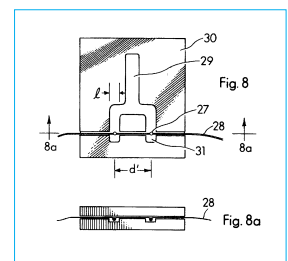
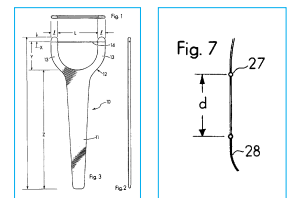
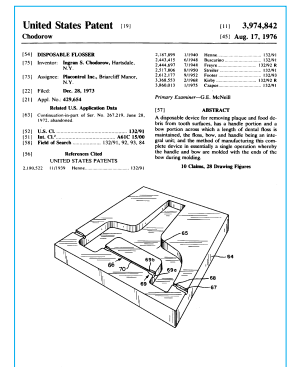

FIG. 12 shows still another embodiment 39 of the flosser with the floss formed into a V-shape 40 within limb 41, thus providing greater length of embedded floss and resulting greater frictional restraint thereon. Referring now to FIGS. 13a, 13b, and 13c, the trough 42 in bottom mold 43 with floss 44 therein, is essentially the same as in FIG. 4, but the upper part of the mold 45 has two pins 46. In use the top 45 is laterally displaced relative to the bottom as shown in FIG. 13a and floss 44 is positioned normally and top 44 is closed as in FIG. 13b with pin 46 on the right side of floss 44; finally top 45 is oved rearward in the direction of arrow 46 to the position shown in FIG. 13c, dragging the floss 44 into the U-shape 40 shown in FIG. 12.

Statistische octrooi-informatie

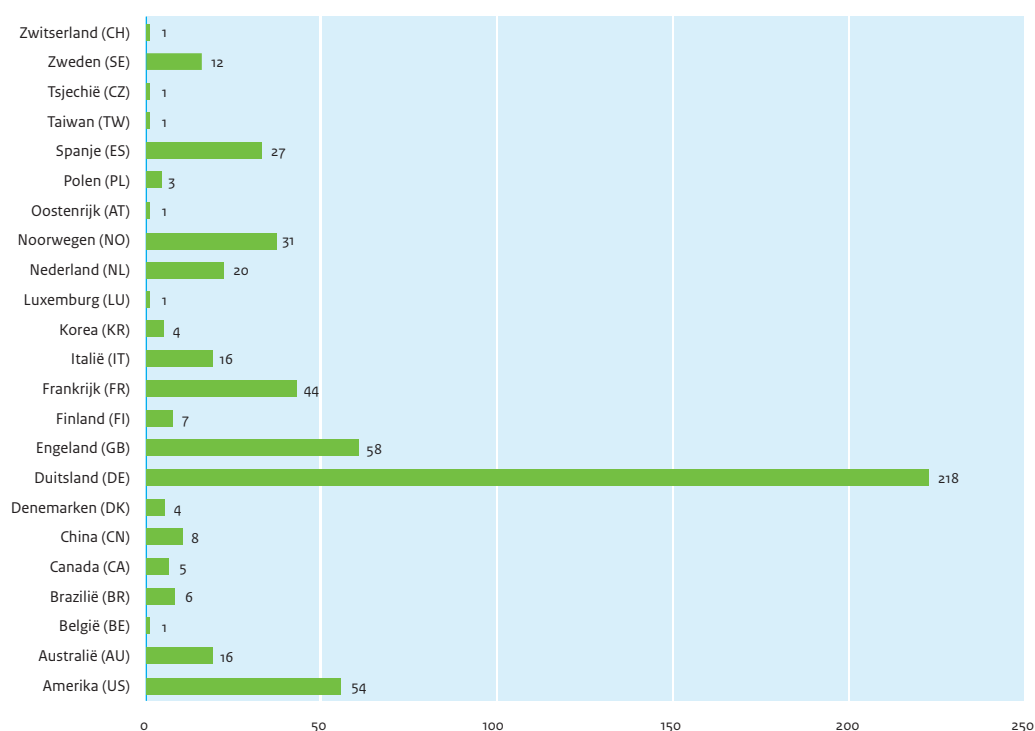
Statistische octrooi-informatie is een handig hulpmiddel om strategische beslissingen te nemen, zowel met betrekking tot de organisatiestrategie als voor de marketingstrategie.

Marktinformatie uit verdeling van herkomst

Statistische octrooi-informatie is een handig hulpmiddel om te bepalen op welke verschillende markten men welke producten wil gaan introduceren. Met octrooi-informatie kan immers inzicht worden verkregen in welke landen veel of juist weinig bescherming rond of voor een bepaald product is. Dankzij de digitale databestanden kan een groep soortgelijke octrooien statistisch snel worden geanalyseerd.

Voorbeeld:

Totaal aantal aangevraagde octrooien per land over “winkelwagentjes”, in de periode 1995-2000.

Deze statistische gegevens kan men zelf samenstellen op basis van eigen octrooionderzoek.

Interessante gegevens zijn bijvoorbeeld:

- aantal octrooien per IPC-code;
- aantal octrooien per land per IPC-code.

Ook octrooigemachtigdenbureaus kunnen statistische octrooi-informatie leveren.

Uitleg over het verfijnen van zoekopdrachten in [hoofdstuk 6](#).

Deze tabel laat zien dat er in Duitsland – in tegenstelling tot landen als Oostenrijk of Polen – veel octrooien op het gebied van winkelwagentjes van kracht zijn.

Eenzijds betekent dit dat het voor een ondernemer moeilijk kan zijn om met zijn/haar winkelwagentje toegang te verkrijgen tot de Duitse markt. Anderzijds zou deze octrooi-informatie een ondernemer op dit gebied juist in Zwitserland, Canada of Polen marktkansen bieden. Een verdeling van herkomst kan worden gemaakt door in de octrooiodatabank Espacenet de *IPC*-code plus een landcode in te voeren.

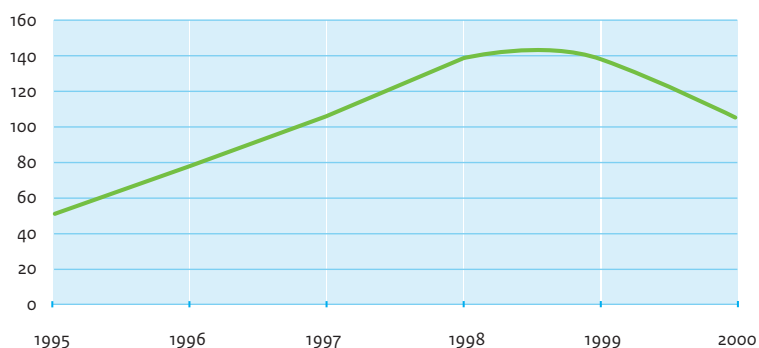
IPC

Marktinformatie uit top 10 octrooiaanvragers

Statistische octrooi-informatie is een handig hulpmiddel om inzicht te krijgen in de belangrijkste concurrenten op de markt.

Markt-informatie Top 10 octrooiaanvragers (1995 – 2000)		
1.	Wanzl Metallwarenfabrik KG	149
2.	Brüder Siegel GmbH & Co. KG	27
3.	Clares Merchandise Handling Equipment Ltd	18
4.	Cart AS	15
5.	Policad Industrial SL	14
6.	Comital Spa	11
7.	Expresso Deutschland Transportgeräte GmbH	11
8.	Rehrig International Inc	11
9.	Four D Incorporated	9
10.	Boxter Invest SA	8

Marktinformatie uit publicatietrend

Statistische octrooi-informatie is een handig hulpmiddel om in te schatten of een product nog verder ontwikkeld kan worden of aan het einde van zijn levenscyclus is. Uit deze publicatietrend kan men opmaken dat er na een aanvankelijk stijgende lijn er nu een daling plaatsvindt in het aantal octrooi-publicaties met betrekking tot winkelwagentjes. Hieruit kan worden geconcludeerd dat:

het product bijvoorbeeld nog niet aan het einde van zijn levenscyclus is; het weliswaar lastig kan zijn om nog iets nieuws te bedenken, maar dat het product nog niet volledig is uitontwikkeld. Een publicatietrend kan worden gemaakt door in de octrooidatabank Espacenet de IPC-code plus het jaartal in te voeren.

Kosten van octrooien

Aan het verkrijgen van een octrooi zijn kosten verbonden. Deze bestaan uit:

- kosten die aan de octrooiverlenende instantie betaald moeten worden, zowel voor de verlening als voor het in stand houden (ambtelijke taksen);
- kosten die het inschakelen van een octrooigemachtigde met zich meebrengt.

De ambtelijke taksen die betaald moeten worden, zijn in ieder geval:

- Taksen voor het indienen van een octrooi. De taksen voor online indienen zijn lager dan die voor het indienen van een octrooi op papier.
- Taksen voor [stand der techniekonderzoek](#) en de bijbehorende rapportage.
- Jaarlijkse Instandhoudingstaksen.

De aanvrager begint met het betalen van de jaarlijkse [instandhoudingstaksen](#) voor de aanvang van het vierde jaar na indiening van de octrooiaanvraag. De eerste 3 jaar zijn dus gratis. Deze taksen zijn progressief. De eerste 10 jaar is er sprake van een lichte stijging. De octrooihouder kan elk jaar overwegen de betaling van de taksen te beëindigen; daarmee vervalt uiteraard de geldigheid van het octrooi.

[stand der techniek](#)

[instandhoudingstaksen](#)

Een overzicht van de bedragen (taksen) die aan Octrooiencentrum Nederland moeten worden betaald, zijn te vinden op www.rvo.nl/octrooien.

De kosten voor de aanvraag en verlening van een Europees octrooi zijn aanmerkelijk hoger. Dit komt onder andere door de vertalingen en de taksen die aan de nationale octrooibureaus van de landen waar een octrooi wordt aangevraagd, betaald moeten worden. De kosten die het inschakelen van een octrooigemachtigde met zich meebrengen, kunnen uiteenlopen. Het uiteindelijke bedrag hangt onder andere af van de complexiteit van het opstellen en indienen van de octrooiaanvraag. Het uurtarief van een octrooigemachtigde is vergelijkbaar met het uurtarief van een advocaat. De octrooiaanvrager kan geld besparen door als voorbereiding zelf zoveel mogelijk informatie over eventueel concurrerende octrooien, in te winnen. Ten slotte kan het verstandig zijn geld te reserveren voor het geval zich een inbreukprocedure voordoet.

Verklarende woordenlijst

Innovatie

Innovatie betekent: vernieuwing. Vernieuwing bijvoorbeeld van producten, diensten en bedrijfsprocessen. De module “Octrooien!” beperkt zich tot innovaties van producten en processen die octrooieerbaar zijn. Waar van belang wordt summier ingegaan op andere eigendomsrechten die binnen innovatie een rol kunnen spelen.

→ [Innovatie](#)

Octrooiliteratuur

Octrooien dienen een tweeledig doel. Een octrooi biedt bescherming aan het product of het proces van de octrooiaanvrager en biedt derden de mogelijkheid zich daarvan op de hoogte te stellen. Om die reden wordt elke octrooiaanvraag gepubliceerd. Alle octrooipublicaties vormen samen de octrooiliteratuur, of octrooi-informatie. Deze kan worden geraadpleegd om kennis te nemen van nieuwe producten, processen of technieken.

→ [Octrooiliteratuur](#)

IPC

De IPC (International Patent Classification) wordt sinds 1973 gebruikt om octrooien te ordenen. Zodra een octrooiverlenende instantie, zoals Octrooicentrum Nederland, een octrooiaanvraag heeft ontvangen, wordt de uitvinding nader geclassificeerd door aan de publicatie ervan codes toe te voegen. Deze code maakt de verschillende octrooiregisters en -databanken waarin kan worden gezocht, voor iedereen toegankelijk.

→ [IPC](#)

Instandhoudingstaks

De jaarlijkse betaling om het octrooi in stand te houden. De actuele kosten voor Nederland kunnen op de website www.rvo.nl/octrooien worden gevonden.

→ [Instandhoudingstaks](#)

Stand der techniek

De “stand der techniek” is alles wat door een beschrijving van het product of proces, of op enige andere wijze, openbaar bekend was vóór de dag van indiening van de octrooiaanvraag.

→ [Stand der techniek](#)

9.

Octrooi beleid

Over het aanvragen van **octrooien** moet goed worden nagedacht, vooral omdat hiermee veel kosten gepaard kunnen gaan. Voor bedrijven is het daarom aan te raden een octrooi beleid te ontwikkelen. Goed octrooi beleid is gebaseerd op twee uitgangspunten:

- het gebruik van **octrooiliteratuur** als bron van informatie en inspiratie in het bijzonder bij het innovatieproces;
- het gebruik van octrooien als middel om nieuwe producten of processen te beschermen – het uitgangspunt van de octrooiaanvrager.

Bij het ontwikkelen van een octrooi beleid, kunnen de volgende vragen een goede ondersteuning zijn:

1. Waarom octrooi aanvragen?
2. Voor welke landen octrooi aanvragen?
3. Wanneer moeten welke beslissingen genomen worden?

Dit hoofdstuk behandelt:

- waarom octrooi aanvragen?
- voor welke landen octrooi aanvragen?
- wanneer welke beslissingen nemen?
- licentiecontracten

[octrooien](#)

Meer over octrooiliteratuur als bron van informatie en inspiratie in [hoofdstuk 8](#).

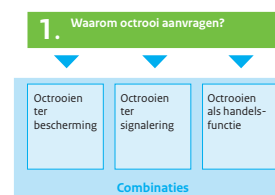
Octrooibeleid

1. Waarom octrooi aanvragen?

Voor het aanvragen van een octrooi bestaan verschillende motieven: Een bedrijf of persoon kan octrooien aanvragen vanuit verschillende motieven:

- ter bescherming;
- ter signalering;
- als handelsfunctie;
- combinaties van twee of drie hierboven genoemde motieven.

1a. Octrooien ter bescherming

Wie succes heeft met een innovatief product of een nieuwe techniek, loopt de kans dat derden zullen proberen dit na te maken. Het is daarom voor veel *uitvindingen* van belang dat er een octrooi wordt aangevraagd. Met octrooien kunnen namakers gestopt worden omdat zij dan inbreuk maken op het verkregen recht.

uitvinding

Bij het aanvragen van een octrooi speelt ook de samenstelling van de huidige of gewenste octrooiportefeuille een rol. Op basis hiervan kan worden beslist voor welke uitvindingen wel of niet octrooi moet worden aangevraagd.

Eventueel kan van inbreukmakers een schadevergoeding geëist worden. Meer hierover in hoofdstuk 10.

Voorbeeld:

Als het doel is op een bepaald gebied in de techniek een monopoliepositie te verkrijgen, kan men door het aanvragen van zoveel mogelijk octrooien op dat gebied er voor zorgen dat derden een bepaalde technologie van een product en/of techniek niet meer kunnen opeisen. Een groot voordeel van een breed scala van octrooien is dat bestaande kennis in huis verder kan worden ontwikkeld, terwijl octrooien van derden de ontwikkelingen van eigen producten of technieken niet kunnen belemmeren.

Philips heeft op het gebied van de roterende scheerkoppen ruim 490 octrooi-publicaties op zijn naam staan. Dit komt grofweg neer op circa 40% van de octrooien in de betreffende zoekgroep. Hiermee houdt Philips de exclusiviteit op het gebied van scheerapparaten met roterende koppen. Op het gebied van de oscillerende scheerkop heeft Philips maar één octrooipublicatie. (Bron: Espacenet®)

'Octrooi aanvragen heeft echt wel zin'

JEROEN SCHUIJSER
WEEESP

Wil de echte uitvinder van de T-pad ontstaan: Douwe Egberts of uitvinder André Hegers? Beiden zeggen het brein te zijn achter de theepad die half maart op de markt komt. „We waren al lang bezig met het ontwikkelen van de T-pad, nog vóórdat wij in contact kwamen met Hegers,” zei DE eerder in deze krant. Maar André

Hegers heeft tweemaal zijn T-pads gedemonstreerd aan DE: in april en juli 2004.

Wouter Pijzel, directeur van de Nederlandse Orde van Uitvinders, vindt het opvallend dat Sara Lee/DE pas op 12 augustus 2004 octrooi aanvraag voor de T-pad, zoals blijkt uit gegevens van Octrooiencentrum Nederland. „Die datum wijst er niet op dat ze er al eerder mee bezig waren. Waarom dat octrooi dan niet eerder aange-

vraagd?” Hegers reageert furieus op het feit dat DE de T-pad als eigen uitvinding claimt. „Ik wil niet voor leugenaar uitgemaakt worden. Het is beschamend dat zo'n reputabel bedrijf dat zegt.”

Hoe het ook zij, NOVU-directeur Pijzel zegt dat al die pads-octrooiën niet sterk zijn. „Tien jaar geleden waren er al pads.” Door het gedoe rond de T-pad zou de indruk kunnen ontstaan dat particuliere uitvinders, ook

al hebben ze een octrooi, kansloos zijn als ze tegenover reuzen als DE komen te staan. „Een octrooi is uitermate zinvol,” zegt Pijzel. „Met een goed onderbouwd octrooi, na markt- en technisch onderzoek, heb je een sterke onderhandelingspositie. En weet dat grote bedrijven procederen niet leuk vinden. Tijdens een proces krijgen ze vaak de publieke opinie tegen. Daar zitten ze echt niet op te wachten.”

1b. Octrooien ter signalering

Wie de juiste of voldoende octrooien bezit, kan daarmee veel invloed uitoefenen op concurrenten als het gaat om nieuwe technologische ontwikkelingen of het claimen van octrooirechten. Omdat octrooien openbaar zijn kan men met een geschikte octrooiportfeuille de concurrenten een signaal geven dat er op een bepaald gebied een beschermde monopoliepositie wordt opgebouwd.

Omgekeerd kunnen octrooihouders aan de hand van octrooiliteratuur signaleren wat concurrenten ontwikkelen. Heeft een concurrent op een bepaald gebied al veel octrooien, dan is het zelf starten van nieuwe ontwikkelingen soms niet verstandig. Door het bestaan van octrooien bij een concurrent, kunnen de mogelijkheden immers beperkt zijn.

1c. Octrooien als handelsfunctie

Een bedrijf kan de kennis die via onderzoek en ontwikkeling wordt gegenereerd, vast laten leggen in octrooien. Als het bedrijf zelf niet iets met deze kennis wil doen, kunnen de octrooien worden verkocht of in licentie worden gegeven. Dit komt bijvoorbeeld voor als “spin-off” producten of technieken niet binnen de strategie of kernactiviteit van het bedrijf passen. Zo wordt knowhow omgezet in geld.

Het komt ook voor dat verschillende bedrijven samen een onderzoeks- en ontwikkelingsafdeling opzetten en deze onderbrengen in een apart bedrijf. De omzet van dit bedrijf wordt gerealiseerd door het in licentie geven van octrooien aan andere bedrijven.

Men kan octrooien verkopen of in licentie geven, zie de paragraaf [licentiecontracten](#) verderop in dit hoofdstuk.

Hedendaagse, complexe producten kunnen vrijwel niet meer geproduceerd worden zonder de beschikking te hebben over licenties van anderen. Het zelf hebben van octrooien is dan een voorwaarde om licenties uit te kunnen wisselen. Door op deze manier geoctrooieerde kennis te ruilen, is het mogelijk op licentiekosten te besparen.

Een actief octrooi beleid kan een positieve uitwerking hebben op het imago van een bedrijf, waardoor de waarde en waardering van een bedrijf wordt

vergroot. Daarnaast kan door een actief octrooi beleid de balanswaarde (het "eigen vermogen") van een bedrijf positief worden beïnvloed. Een verzameling octrooien vertegenwoordigt immers een waarde die ook in geld uitgedrukt kan worden.

1d. Combinaties

Vanzelfsprekend komen ook combinaties van bovengenoemde punten voor. Octrooien die aangevraagd zijn in het kader van "niet gehinderd worden door concurrenten" kunnen handelswaar zijn. En wanneer door concurrenten geoctrooieerde kennis nodig is, kunnen octrooien die men zelf bezit zonnodig als ruilmiddel dienen.

2. Voor welke landen octrooi aanvragen?

Nederland is een klein land. Vaak is bescherming gewenst voor een groter gebied dan alleen Nederland. Octrooien zijn belangrijk in al die landen waar het product of proces verkocht en/of nagemaakt kan worden. Het is dus belangrijk om goed te overwegen voor welke landen een octrooi moet worden aangevraagd. Vaak worden octrooien aangevraagd in landen die een belangrijke markt vertegenwoordigen en/of in landen waar fabrieken van concurrenten staan.

Een belangrijk punt van aandacht hierbij is dat een octrooi ook in alle landen waarvoor een octrooi wordt aangevraagd te handhaven moet zijn. Bij inbreuk volgt een procedure volgens het rechtssysteem van het betreffende land. In sommige landen kan dit (te) moeilijk zijn voor buitenlanders. Ook kan het rechtssysteem te zwak blijken om afdoende tegen inbreukmakers op te kunnen treden.

3. Wanneer moeten welke beslissingen genomen worden?

Zodra een bedrijf aan een octrooi procedure begint, moeten over de volgende belangrijke zaken beslissingen worden genomen (in chronologische volgorde):

- de marktintroductie van het product;
- einde van het prioriteitsjaar;
- vertaalkosten bij een Europees octrooi;
- betaling van de jaarlijkse *instandhoudingstaksen*.

instandhoudingstaksen

3a. Marktintroductie van het product

De beslissing om een octrooi aan te vragen moet vóór de *marktintroductie* van het product gebeuren. Eenmaal op de markt is er geen sprake meer van nieuwheid, voor het verkrijgen van een octrooi de belangrijkste eis.

Meer over het innovatieproces en marktintroductie in [hoofdstuk 8](#).

3b. Einde van het prioriteitsjaar

Voor het einde van het *prioriteitsjaar* moet besloten worden of een zijn in de commerciële octrooi ook in andere landen moet gaan gelden. De aanvangskosten van de initiële octrooiaanvraag zijn te overzien. Als er wordt besloten om in verschillende landen op basis van prioriteit overeenkomstige aanvragen in te dienen, worden de totale kosten een veelvoud van de aanvangskosten. Vóór het verstrijken van het prioriteitsjaar zal er dus inzicht moeten zijn in de mogelijkheden van het product op een internationale markt.

prioriteit
Meer over prioriteit of voorrang in [hoofdstuk 3](#).

3c. Vertaalkosten bij een Europees octrooi

Bedrijven die in heel Europa actief zijn, vragen gewoonlijk voor het verstrijken van het prioriteitsjaar een Europees octrooi aan voor een nieuwe uitvinding, techniek of product. De verlening van een dergelijk octrooi resulteert in een verzameling van afzonderlijke, nationale octrooien. Om geldig te worden moeten deze in de registers van de nationaal octrooi-verlenende instanties ingeschreven worden. Meestal verlangen deze instanties een vertaling van het octrooi in de landstaal. Als men het octrooi in veel verschillende landen wil laten inschrijven, kunnen de vertaalkosten oplopen tot 40% van de totale verleningskosten.

3d. Betaling van de jaarlijkse instandhoudingstaksen

In alle landen waar een octrooi geldig is, moeten jaarlijks instandhoudingstaksen betaald worden. In de meeste gevallen zijn deze taksen progressief, dat wil zeggen: hoe ouder het octrooi, hoe hoger de taksen.

Wanneer men in veel landen een octrooi heeft, kan het totaalbedrag van de instandhoudingstaksen behoorlijk oplopen. De octrooihouder kan elk jaar overwegen de betaling van de taksen voor één of meer landen te beëindigen; daarmee vervalt uiteraard de geldigheid van het octrooi in het betreffende land.

Voor een Europees octrooi geldt dat na inschrijving in de nationale octrooieregisters, jaarlijks aan de octrooiverlenende instanties van ieder land, dat bij het EOB is aangesloten, betaald moet worden.

Op de website www.rvo.nl/octrooien van Octrooiencentrum Nederland zijn de meeste actuele instandhoudingstaksen te vinden.

Licentiecontract

Enkele belangrijke aspecten

Licentiecontracten

Het verlenen van een licentie op basis van een geöctrooieerde uitvinding is geen eenvoudige zaak.

In een licentiecontract komen, onder andere, de volgende aspecten aan de orde:

In een contract worden de details vastgelegd van de licentieverlening door de licentiegever (de octrooihouder) aan de licentienemer (diegene die de licentie verkrijgt).

• Vergoeding

1. Lumpsum (bedrag ineens)

bijvoorbeeld ter grootte van de octrooikosten: zowel de aanvraagkosten als de kosten van instandhouding van het octrooi;

2. Royalty

deze kan variëren van 1% (bij massaproducten) tot 10% (bij producten die in kleine aantallen worden gemaakt) van de verkoopprijs. In ieder geval moet een vast minimumbedrag worden afgesproken. Zo blijft de licentiegever verzekerd van een zeker minimuminkomen in het geval dat de verkoopprijs van product daalt.

• Inspanningsverplichting

De licentienemer moet de verplichting op zich nemen de licentie daadwerkelijk te exploiteren (binnen een bepaalde periode), om inkomsten uit de licentie voor de licentiegever te garanderen. Doet de licentienemer dat niet, dan kan dat voor de licentiegever reden zijn om het licentiecontract te ontbinden.

• Exclusief of niet-exclusief

Bij een exclusieve licentie krijgt de licentienemer als enige het recht om het octrooi te exploiteren, voor hem/haar uiteraard de aantrekkelijkste situatie. Een exclusieve licentie is voor de licentiegever een sterk onderhandelingspunt om aan de licentienemer een inspanningsverplichting op te kunnen leggen. Is een licentie niet exclusief, dan kunnen er meer licentienemers zijn.

• Geografisch gebied

Een licentie kan alleen worden verstrekt voor het geografisch gebied waar bescherming van het octrooi van kracht is. Natuurlijk kan een licentiegever voor elk geografisch gebied waar het octrooi wordt

beschermd, meer licentienemers zoeken, afhankelijk van de markt waarop potentiële licentienemers actief zijn.

- **Variaties in toepassing van de uitvinding**

Afhankelijk van de aard van de uitvinding kan een licentie gegeven worden voor verschillende toepassingen. Bijvoorbeeld voor een bepaalde afmeting of materiaal van de uitvinding. Of dit mogelijk is, hangt samen met de aard van de uitvinding.

- **Looptijd**

De licentie kan gebonden zijn aan een bepaalde periode, waarna het contract verlengd, eventueel aangepast of beëindigd wordt. Vanzelfsprekend kan de looptijd van de licentie nooit langer zijn dan de looptijd van het octrooi.

- **Inbreuk**

Wanneer zich een geval van inbreuk voordoet, draagt dan de licentiegever of de licentienemer de kosten van verweer daartegen? Omdat de kosten van een inbreukprocedure onvoorspelbaar zijn, is dit een moeilijk onderhandelingspunt.

- **Controles**

De licentiegever zal inzicht willen hebben in aantallen geproduceerde of verkochte producten om te kunnen beoordelen of het bedrag dat de licentienemer aan royalties betaalt, correct is. Vanzelfsprekend zal de licentiegever eisen dat zijn uitvinding goed wordt toegepast. Hij/zij moet de kwaliteit van het product waarin de uitvinding wordt gebruikt, kunnen controleren.

- **Overname of faillissement**

Ook moet duidelijk worden afgesproken wat er gebeurt met de licentie in het geval dat de licentienemer wordt overgenomen of failliet gaat.

Het Octrooigilde

Binnen onderwijsinstellingen groeit de belangstelling voor intellectuele eigendoms- of IE-rechten zoals octrooi-, merken- en auteursrechten. Iedereen die innoveert of die nieuwe producten op de markt wil brengen, moet weten hoe deze rechten in elkaar steken. Kennis van IE-rechten is onmisbaar en bespaart studenten, docenten en bestuurders tijd en geld.

→ www.octrooigilde.nl

Het Octrooigilde richt zich met name op docenten en opleidingsmanagers in het hoger beroepsonderwijs en op universiteiten. Maar iedereen in het onderwijs die meer wil weten over het nut van octrooien of die octrooien in het onderwijsprogramma wil integreren, is welkom als lid bij het Octrooigilde.

Het Octrooigilde biedt zijn leden een platform om ervaringen op IE-gebied uit te wisselen. Opleidingsinstellingen kunnen op deze manier van elkaars kennis profiteren.

Het Octrooigilde verzorgt ook regelmatig studiedagen voor leden, stelt lesmateriaal beschikbaar en verzorgt opleidingen voor leden.

Verklarende woordenlijst

Instandhoudingstaksen

De jaarlijkse betaling om het octrooi in stand te houden. De actuele kosten kunnen op de website www.rvo.nl/octrooien worden gevonden.

→ [Instandhoudingstaksen](#)

Octrooien

Een octrooi is een uitsluitend recht op een uitvinding waarmee men een ander kan verbieden de uitvinding commercieel toe te passen in een bepaald rechtsgebied.

→ [Octrooien](#)

Uitvinding

Een uitvinding is een gevonden (technische) oplossing voor een probleem, in de vorm van een product of een proces.

→ [Uitvinding](#)

Prioriteit of voorrang

Het is mogelijk om van de ene octrooiverleningsprocedure naar de andere “over te stappen”. Dit is bijvoorbeeld van belang als een aanvrager behalve in Nederland ook in het buitenland octrooirechten wil verkrijgen. Na het indienen van de eerste octrooiaanvraag, is er gedurende 1 jaar sprake van het recht van voorrang of prioriteit: het prioriteitsjaar. Dit houdt in dat er gedurende deze termijn in andere landen overeenkomstige aanvragen kunnen worden ingediend. Aan deze aanvragen wordt vervolgens de indieningsdatum van de eerste aanvraag toegekend. Deze datum heet de voorrangs- of prioriteitsdatum.

→ [Prioriteit of voorrang](#)

10.

Juridische aspecten van octrooien

Juridische aspecten

Sinds het in werking treden van de [Rijksocrooiwet 1995](#) worden octrooi-aanvragen door [Octrooicentrum Nederland](#) niet meer getoetst op de drie vereisten van:

- nieuwheid;
- inventiviteit;
- industriële toepasbaarheid.

Octrooicentrum Nederland is tegenwoordig een onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

De kans bestaat dat de uitvinding eigenlijk niet octrooieerbaar is, bijvoorbeeld omdat de geclaimde uitvinding al in Japan bekend was. Het zou zelfs kunnen dat de uitvinder met zijn/haar uitvinding onbewust inbreuk maakt op het octrooi van een ander. Een uitvinding dient nieuw en inventief te zijn ten opzichte van de stand der techniek.

In de aanvraagprocedure voor een Nederlands [octrooi](#) zit echter een stand der techniekonderzoek. Het stand der techniekonderzoek leidt tot een nieuwheidsrapport.

Dit hoofdstuk behandelt:

- juridische aspecten;
- nietigheid en inbreuk;
- verweer tegen inbreuk;
- nietigheidsadviezen door Octrooicentrum Nederland.

De volledige wetgeving is te raadplegen op:

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0007118/>

[Rijksocrooiwet 1995](#)

[Octrooicentrum Nederland](#)

[octrooi](#)

Het nieuwheidsrapport beschrijft de stand der techniek die relevant is voor de octrooiaanvraag. Het nieuwheidsrapport bevat een overzicht van documenten die schadelijk kunnen zijn voor de nieuwheid van een octrooi en een schriftelijke opinie. In de opinie wordt uitgelegd waarom een bepaald document bijvoorbeeld schadelijk kan zijn voor de nieuwheid van de octrooiaanvraag.

Deze uitleg van het onderzoeksrapport is zowel voor de aanvrager als voor derden waardevol. Zij kunnen een inschatting maken wat de waarde van het octrooi is. Het is de aanvrager die altijd zelf de waarde – of geldigheid – van een octrooi moet inschatten. Hierbij hoort ook het afwegen van de voor- en nadelen, inclusief baten en kosten. Tijdig octrooionderzoek voorkomt onjuiste verwachtingen en leidt vaak tot een betere aanvraag.

Nietigheid en inbreuk

Inbreuk en schadevergoeding

Van inbreukmakers kan naast een verbod op verdere inbreuk eventueel schadevergoeding worden geëist. Uiteindelijk is het de rechter die hierover beslist.

Een vermeend ongeldig octrooi kan nietig verklaard worden door middel van een nietigheidsprocedure. Een ieder kan op elk moment een nietigheidsprocedure beginnen tegen een toegekend, maar – naar zijn/haar mening – ongeldig octrooi. Deze procedure dient voor de rechtbank te Den Haag. Voor het in gang zetten van de rechtszaak is voor rijsoctrooiën een nietigheidsadvies van Octrooiencentrum Nederland verplicht. Een nietigheidsprocedure wordt vrijwel altijd overwogen wanneer men zelf van inbreuk wordt beschuldigd.

Wanneer iemand inbreuk maakt op een verleend octrooi, kan de houder van dit octrooi hiertegen actie ondernemen door middel van een inbreukprocedure.

Deze procedure start met het dagvaarden van de inbreukmaker – hij/zij wordt voor de rechtbank gedaagd. Aan de rechter wordt gevraagd de inbreukmaker een verbod (en eventueel een dwangsom) op te leggen.

De houder van het geldige octrooi kan ook een schadevergoeding van de inbreukmaker eisen. De inbreukmaker is schadeplichtig zodra hij/zij weet (of redelijkerwijs behoorde te weten) dat hij/zij inbreuk maakt. Het beste is de inbreukmaker door een deurwaardersexploit of een aangetekende brief erop te wijzen dat hij/zij inbreuk maakt. Er volgt een rechtszaak. Wanneer de octrooihouder gelijk krijgt, moet de inbreukmaker stoppen. Verder moet hij/zij dan vaak schadevergoeding betalen aan de octrooihouder. Bovendien kan de octrooihouder, als die het proces gewonnen heeft, zijn/haar gemaakte kosten voor de advocaat en de octrooigemachtigde vergoed krijgen van de verliezende partij (denk hierbij aan bedragen van 20.000 tot 40.000 euro).

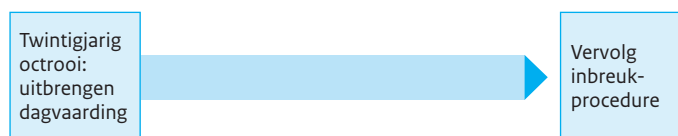
Meer over het Nederlands octrooi is te vinden in [hoofdstuk 3](#).

Procedures bij inbreuk

Verweer tegen inbreuk

Een vermeende inbreukmaker kan zich op de volgende manieren tegen een beschuldiging van inbreuk verweren:

1. Wat de inbreukmaker doet, valt niet onder het octrooi. De techniek die de inbreukmaker toepast is niet hetzelfde als de beschermde uitvinding. De beschermde uitvinding staat in de claims van het verleende octrooi. De precieze bewoording van de claims van het octrooi is dan ook heel belangrijk bij een inbreukproces. De rechter legt geen verbod op als dit door de inbreukmaker wordt bewezen.

2. De inbreukmaker beroept zich op de ongeldigheid van het octrooi en begint er een nietigheidsprocedure tegen. De inbreukmaker voert bijvoorbeeld oude tijdschriften, folders, foto's, symposiumverslagen of handleidingen aan waaruit blijkt dat de geclaimde uitvinding helemaal niet nieuw of inventief was op het moment van indienen van de octrooiaanvraag. Indien het een Nederlands octrooi betreft zal Octrooiencentrum Nederland, een onderdeel van RVO.nl, een advies geven over de nietigheidsargumenten. De rechter moet vervolgens vaststellen of het octrooi geldig is of nietig. In zijn beslissing speelt het nietigheidsadvies van Octrooiencentrum Nederland vaak een zeer belangrijke rol.
3. De inbreukmaker maakt geen inbreuk, indien hij/zij het recht van voorgebruik heeft. Voorgebruik ontstaat wanneer de uitvinding al vóór de aanvraagdatum van het octrooi door de vermeende inbreukmaker aantoonbaar werd toegepast. Deze toepassing was echter niet openbaar toegankelijk, anders zou de uitvinding niet meer nieuw zijn geweest. Hier is sprake van een – zeldzame – uitzondering op het alleenrecht van de octrooihouder. Het octrooi blijft in stand, maar de “voorgebruiker” mag doorgaan en de geoctrooieerde uitvinding gebruiken.
4. Wat de inbreukmaker doet, is een verbetering van het octrooi. Voor die verbetering heeft hij/zij zelf een octrooi. Een octrooi op een verbetering van een bestaand octrooi sluit niet uit dat men inbreuk maakt op het eerste, zogeheten basisoctrooi. Als dat zo is, spreekt men van een afhankelijk octrooi. De houder van het oudere basisoctrooi is verplicht een licentie te geven om toepassing mogelijk te maken van het jongere, afhankelijke octrooi als:
 - het afhankelijke octrooi een belangrijke, technische vooruitgang betekent, en
 - van aanzienlijke economische betekenis is.

Bij weigering kan via de rechter zo'n licentie afgedwongen worden: een zogeheten dwanglicentie. Voor de licentie is een betaling verschuldigd.

Wettelijke adviezen door Octrooiencentrum Nederland

In drie gevallen moet of kan advies worden gevraagd aan Octrooiencentrum Nederland:

- Iemand die een nietigheidsprocedure start, heeft een nietigheidsadvies van Octrooiencentrum Nederland nodig voor de rechter
- Iemand die zich – voorafgaand aan een rechtszaak – wil oriënteren over de geldigheid van een octrooi, kan hierover advies aan Octrooiencentrum Nederland vragen
- De rechter zelf kan op elk technisch gebied altijd advies inwinnen bij Octrooiencentrum Nederland

Een nietigheidsadvies komt als volgt tot stand:

- de adviesvrager stuurt een verzoekschrift met nietigheidsgronden (publicaties e.a.) aan Octrooiencentrum Nederland
- de octrooihouder wordt door Octrooiencentrum Nederland op de hoogte gebracht en krijgt gelegenheid om hierop te antwoorden
- in een hoorzitting kunnen beide partijen een en ander toelichten
- Octrooiencentrum Nederland brengt vervolgens een advies uit over de aangevoerde nietigheidsgronden

Wettelijke adviezen voorafgaand aan een procedure

Procedureel

Wie last heeft van een bestaand octrooi, omdat dit niet nieuw of inventief zou zijn (een conclusie die kon worden getrokken omdat er bijvoorbeeld oudere publicaties zijn gevonden), kan Octrooiencentrum Nederland, dat een onderdeel is van RVO.nl, om advies vragen. Octrooiencentrum Nederland onderzoekt de nietigheidsargumenten en geeft vervolgens aan of en, zo ja, in welke mate de oudere publicaties de geldigheid van het octrooi aantasten.

Inhoudelijk

Voorbeeld: Er is een nieuwe techniek ontwikkeld voor het in hoogte verstellen van een tafel. De uitvinder heeft de nieuwe techniek geoctrooieerd. Een concurrent wil ook de techniek toepassen, doch wordt daarin belemmerd door het octrooi. De concurrent vraagt aan Octrooiencentrum Nederland een nietigheidsadvies. Daarbij voert de concurrent diverse oude vaktijdschriften en handboeken aan, waaruit zou moeten blijken dat de uitvinding niet nieuw of inventief was. In reactie hierop kan de octrooihouder zijn uitvinding in de claims bescheidener formuleren, in de hoop dat de nieuwe geformuleerde uitvinding wel nieuw en inventief is. Tijdens een hoorzitting worden de nietigheidsbezwaren in het bijzijn van de verzoeker (concurrent) en de octrooihouder bediscussieerd, waarna Octrooiencentrum Nederland het advies opstelt. Indien Octrooiencentrum Nederland in het advies aangeeft dat het octrooi slechts deels nietig is, kan de octrooihouder besluiten (als hij/zij het met het advies eens is) om zijn/haar octrooi definitief te beperken door een akte van gedeeltelijke afstand in te schrijven in het octrooiregister.

Verklarende woordenlijst

Octrooi

Een octrooi is een uitsluitend recht op een uitvinding waarmee men een ander kan verbieden de uitvinding commercieel toe te passen in een bepaald rechtsgebied.

→ [Octrooi](#)

Octrooicentrum Nederland

Octrooicentrum Nederland is onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Octrooicentrum Nederland is dé octrooiverlener van Nederland, geeft voorlichting over het octroosysteem en behartigt de belangen van Nederland in Europese en mondiale organisaties.

→ [Octrooicentrum Nederland](#)

Rijksoctrooiwet 1995

Rijkswet van 1 april 1995, houdende regels met betrekking tot octrooien. Gepubliceerd in Staatsblad 1995, 51. De octrooiverleningsprocedure volgens de Rijksoctrooiwet uit 1910 wordt in deze module niet behandeld.

→ [Rijksoctrooiwet 1995](#)

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Octrooicentrum Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 10366 | 2501 HJ | Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 24
E octrooien@rvo.nl
I www.rvo.nl/octrooien

© 1999 – 2005

Octrooicentrum Nederland & Interventor, Rotterdam
www.interventor.nl

© 2006 – 2008

Octrooicentrum Nederland & Albedo Communicatie
www.albedocommunicatie.nl

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | januari 2014

Publicatienummer: 4OCNL1406

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een dochter van het ministerie van Economische Zaken. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voert beleid uit voor diverse ministeries als het gaat om agrarisch, duurzaamheid, innovatie en internationaal. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is hét aanspreekpunt voor bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Voor informatie en advies, financiering, netwerken en wet- en regelgeving.

Octrooicentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is dé octrooiverlener van Nederland, geeft voorlichting over het octrooisysteem en behartigt de belangen van Nederland en Europese en mondiale organisaties.